

312343

వ త్తి ది న ము వ్ర క టి ర వ ర ది య ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ డి సెంబరు నెల 26 వ తేది శుక్ర వారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 26th DECEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదూతనామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ పక్షి } సంచిక ౨౨౧
No. 221

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పల మాన్యును. వాయుపుష్కల
శాపును. శార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెఱుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పల తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా
వత్తములు పొందియున్నది
పంచభాష చీట్టిహాని కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా సంపదగినది
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

109, ప్రెజిడెన్సీ స్ట్రీట్, బాంబాయి.

మాదిరి యౌషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్
స్ప్రిన్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యాషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్ద్రర్ల నన్నింటి నీ క్రింది అడ్ర
సుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏ జెంట్లు అన్ని స్థలములకు కావాయును.)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్ప్రిన్ వ్యాధుల ప్రత్యేక వైద్యుడు, 8, సాలైవీధి, (Salai Street) మైలాపూరు, మద్రాసు.

వనంతకుసుమాకరము

మధుమేహము, అతిమూత్రము, రాచుకుపులు, శుక్రనష్టము, శుక్రక్షయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపు తైల
కము, శుభ్రవ్యాధులు తీర్చి నిమిటచే కలుగు మూత్రాశయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు పడియోషధములను
33 ముద్రక వ్యయప్రయాసల నొందినట్లన్న బంగారు, వెండి, మంచుతెగములు, పగడిములు మొదలగు వీర్యవత్తరమైన వస్తువు
లతో నిర్దనకుపడి నిశ్చయముగ నుంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన "మా వనంతకుసుమాకరము"ని నీనించి కార్యతసాధ్యముగా
కొందుట ఉత్తమపద్ధతి. అనేకులు నీనించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చుకొన్నారు. ఈ 1-కి రూ. 30
కొట్టియముగతయారుచేయబడిన 224 రకముల ఔషధములు గలవు— కేటలాగు ఉచితము.
వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదవిద్యులు, చింతలూరు, ఆలసూరుపోస్టు, తూర్పుగోదా వరిజిల్లా.

THE ANDHRA BANK LIMITED.

Estd. 1923.

Head Office:

Masulipatam.

Branches:

Cocanada, Hyderabad (Dn.)

SEASON DEPOSITS

Are being received now at special rates of
interest which may be ascertained from any
office of the bank.

D. S. SASTRI, M. A.,
Secretary.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గొప్పగొప్ప, బాంబాయి.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదుర్చును.

(1) ఈ మందు పెగరోగములను నివారించి మూత్రము
విడుచుచున్నప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్లు
లతోను విచిత్రముగా నిమిత్తము లేకుండ తక్కువ వుడుచును.
సీసా 1-కి రు. 8-0-0.

మూర్ఛారోపము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఛనైనను ఎన్నిసార్లు
భృశములకుండియున్న మూర్ఛలైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
ఇంక పరిపూర్ణ మందు రు. 8-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైలపొడలసేగాక యితరవిధములైన
పొడలకు నూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాడి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును కామూర్తి కిరికి చూర్చును. డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0.
ఏ జెంట్లు కావలెను.

సంతానం పుట్టకుండా 106-1

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్క-పై సులభమైన మరగితోపాటుము

16 మోతాదుల ట్యూబులు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర వివరములను.....

వి. రామచంద్రరావు, 159, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సోదా ఏజెంట్లు.

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్.

ఇతర వివరముల అంట్ ప్రతిష్టలార్థ ముద విరచించు.

వ్యవసాయము

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

రాజకీయ నిర్బంధముల విడుదల

బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు

డిసెంబరు 28:—క్రిమినల్ అమెండుమెంటు ఆక్టు ననుసరించి గుడివాడ సబ్ మేజిస్ట్రేటు గారిచే గత జూలై నెల లో ఆరుమాసములకు విధించబడిన శ్రీయుత బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు అభిప్రాయం క్యాంపులైలునుండి యీనెల 20 వ తేదీన విడుదలయై నిన్నటిదినము యిచ్చుటకు వెచ్చించెరిరి. వీరు ఆరోగ్యముగ నే యున్నార నని కొంత చికిత్సయ్యున్నార ను. వీరు తూకములో పడునెనిమిది పాస్టర్ గోల్డ్ మెరి.

గడియారపు సాంబయ్యగారు

పామర్రు డిప్యూటీ తహశీల్దార్ గారిచే అక్రమసంఘ సభ్యులను కారణమున ఆరమాపములకు విధించబడిన శ్రీయుత గడియారపు సాంబయ్యగారు యీనెల 17 వ తేదీన అభిప్రాయం క్యాంపులైలునుండి విడుదలయై వచ్చిరి. వీరు ఆరోగ్యముగ నే యున్నార ను.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ రామలింగారెడ్డిగారి రాజీనామా

డిసెంబరు 20:—ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు ఉపాధ్యక్ష పదవికి శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు రాజీనామా పంపిరి తెలియుచున్నది. లోగడ తాము వ్రాసిన ఉత్తరము నాటికిని ఇప్పటికిని పరిస్థితులు మారలేదనియు ఆ కారణమున తమ అధ్యక్షపదవి స్వీకరింపజాల ననియు అందు వ్రాసిన తెలియుచున్నది.

సి. బి. యమ్. హైస్కూలు వార్షిక శోధనము

నిన్నటిదినము సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ గొట్టు ముక్కల జగన్నాథరాజుగారి యాజమాన్యమున సి. బి. యమ్. హైస్కూలు వార్షిక శోధనము జయప్రథముగ జరిగెను. స్కూలు లో గత సంవత్సరము ఉత్తీర్ణులయినవారికి పాటిపరీక్షల యందు సెస్సిన్ వారికిని, బహుముఖ లాసగబడెను. ఈ మండల మున స్కూలులపైను పరీక్షయందు ప్రథముడుగ ఉత్తీర్ణులయిన బొడ్డపాటి వెంకటరావుగారికి రాజరమ్మ మెడలు బహుమతి చేయబడెను. బహుమానములను శ్రీమతి సామిసతి గారు బహుగిరి. రాత్రి 8-80 గంటలకు హైస్కూలు భవనమున 'షెప్పియరు'చే రచింపబడిన "విజ్ఞాన సుధా"పై ట్యుడీను విద్యార్థులచే ప్రదర్శింపబడెను. పురప్రముఖులు పలువురు విచ్చేసియుండిరి. హైందవ విద్యుషీమణులు ఆంగ్ల విద్యుషీమణులును కొంద రుడెంచిరి. నాలుకారణము "జయజయ భారతమా" అను దేశమాత స్తవముతో నారంభమయ్యెను. వై కాండరు పాత్ర ధరించిన దిగుమర్తి గోపాలరావుగారు (14 సం) హెర్మియా పాత్రధారి చాగంటి రామారావుగారు (18 సం) హెర్మియా పాత్ర ధరించిన కొట్నూరి కాలిగారు (18 సం) హెర్మియా పాత్రధారి పి. దొరస్వామిగారు (14 సం) చక్కని నటనా కళలమును చూపగలిగిరి. ఈ బాలర యంత్రాహమును రంగ నిర్వహియు మెచ్చదగియుండెను.

అనాధబాలిక

ఈమధ్య మినర్వాసినిమా హాలులో అనాధబాలికయను ఫిల్మును ప్రదర్శించిరి. సనాతనధర్మ మనుషేర జరగవలెన బాల్యవివాహములవలన కలుగు అనర్థములను ఇందు చక్కగ చిత్రింప బడెను. ఇందు నటించిన గోపాలకృష్ణ తమచిత్ర హాసభావప్రకట నలసమానముగ నుండెను. రాతిగుండెల చెక్కులకేజుబాలు వివాదమును ఎట్టివారి నేని ప్రేమ కింకరులుగ సహజము మగ్గు విలాసమును ప్రకటించుటలో ఈమెకాలము అసమానము. సాధారణముగ హిందూఫిల్ములలో కన్యింపు లోపము లందు తేకుండుట యొక విశేషము. ఈమెనటించిన ఫిల్ముల నన్నింటిని రుసగ ప్రకటించుచున్న మినర్వాసినిమాహాలు ప్రశంసార్హ ముచున్నది.

స్వదేశప్రదర్శనము

జనవరి 4 వ తేదీన పురమండలమున జరిగిన స్వదేశ ప్రదర్శనమును తెరచుటకు కలకత్తా డిప్యూటీ కమిషనరుగారు శ్రీమంత్ కమరమఖిష్టగారు విచ్చేయుటకు ముగ్ధులైరి.

ఇండియన్ డ్రమటిక్ క్లబ్బు

డిసెంబరు 21:—పై నాటక సమాజమువారు గత బుధ వారమునాడు పాండవ విజయమును గతరేయి హరిశ్చంద్రనాటక మును ఈ నగరమున జయప్రథముగ ప్రదర్శించిరి. పాండవవిజ యములో శ్రీ కృష్ణపాత్రను ధరించిన మువ్వనీధ నాట్య కళా శాస్త్రులగు శ్రీయుత డి. వి. సుబ్బారావుగారి ఆనన్య సామాన్య ముగు నటనాకళలము ప్రేక్షకుల నాశ్చర్య పరచుటకుగ తే సె ను. భీష్మధోద్యోగియై, యతడు రంగమున కుడుకునప్పటిదృశ్యము ఆలేఖ్యముగ నుండెను. నాటక కర్తలు నిర్వహించినదానికం టె శ్రీ కృష్ణుని తమ కాళులముచే శ్రీ సుబ్బారావుగారు అత్యున్నత స్థానమునకు గొనిపోయి మానవాతీత పురుషునిగ చూప గలిగిరి. పాండునకు సారథి మాత్రమేకాక, భారతయుద్ధమున కంతకును మూత్రధారియై కార్యతత్పరుడై లీలామానుష విగ హుడై, వెలుగొందిన శ్రీ కృష్ణునే రంగమున మొదటినుండి యు శ్రీ సుబ్బారావుగారు ప్రదర్శించిరి. పద్యముల చదువుకప్పటి వీరి శ్రాత్తమార్గము మనోహరముగ నుండెను. అర్జున పాత్రధారి శ్రీయుత నిరంజనరావుగారు తమ పాత్ర నిర్వహణములో వ్యవహిత్యులై చక్కగ నటించిరి. అభిమన్యుని మృత్యువార్త వినినపుడును, ఏడవరంగమున ధర్మజునిపై కినియు నపుడును ఈయన చూపిన భావప్రకటన మహానరణీయము.

భీమపాత్రధారియగు శ్రీయుత పట్టాభి రామయ్యగారు నిక్క ముగు వ్యక్తిగతముగనే కన్నటిరి. భారత కళా పతనపుడు భీమ డు పాత్రకుల నెట్లాకరింపుచో అట్లే వీరు రంగమున తమ హాస భావ ప్రకటనచే ప్రేక్షకుల నాకర్షించిరి. దుర్యోధన వధాపను యమున రణోదేకియై "నరకమైనను నాకది స్వర్గ లోకమే" అని రాజాజీరము దన్నినపుడు బలరామునిపైకినియు నపు డును దర్శనీయముగ నుండెను. వీరి కర్ణునివేదమును బాసన్నది. ఇక హరిశ్చంద్రనాటకములో శ్రీ సుబ్బారావుగారి హరిశ్చంద్ర పాత్ర ప్రత్యేక క్రమ శంకం ప క త గ న న ది. హరిశ్చంద్రుడు భార్యానుతుల తో విశ్వామిత్రాశ్రమము ప్రవేశించిన వాడి వారజాక నగరమున భార్య విక్రయమునకు దలచినవరకు సుబ్బారావుగారి రాక సాధారణ మగు మంచినటకునిగ మాత్రమే కన్నటెదరు. భార్య విక్రయా నంతరము తాను విక్రయింపబడి వీరదాసునామముతో కాటి కాపరియై రంగమున ప్రవేశించిన పిమ్మట శ్రీ సుబ్బారావుగారు అత్యున్నతమున తమ భావప్రకటనమున కారంభించి అనూన మున ఖేలనమొనరించిరి. ఉన్నతమున కింతయు తగియున్నది. ఇప్పట్లున సాధారణముడై యగునెడల ఆరణ్య ప్రవేశము మొదలు నాటకాంతము దనుక ఒకే స్థాయిని వివాదమాలపించి ప్రేక్షకుల లోకమును విసిగించి తీరును. కాటికాపరిగ శ్రీ సుబ్బారావుగారు ప్రదర్శించిన వివాదమునకు తమ అభిప్రాయమునే మరపించిరి. ఆయన విలసింది ప్రేక్షకుల విలసింపజేసిరి. రంగ మంతయు కరుణార్ద్రమైనది. కన్నీరు విడువని మానవులే లేకం డిరి. ఆదృశ్యము సృష్టించుటకే వృద్ధయము పలికిపోవును. క్రం గి కుమిలి, ఆయనకోడించునపుడు పాపాములు ద్రవిభూతము గును. ఇట్టి వివాదముల్ని ప్రదర్శింపగలిగిన శ్రీ సుబ్బారావు గారు ధన్యులు. ఇట్టి నటకేఖరుని బడసియున్న ఆంధ్రలోకము గర్వింపవలయుననుట అతిశయోక్తికాదు. సాధారణముగ మన నటకేఖరు లేపాత్ర ధరించినను అన్నింటి యందును సామాన్యముగ వారి ప్రధానముగ హాసభావ ప్రకటన లాకరింపగ యుండి పాత్రధారి ఫలాశా అని పోల్చుకొన గలుగుచును.

శ్రీ సుబ్బారావుగారియందు దట్టిది లేకుండుట యొక ప్రత్యేక విషయము. కృష్ణ, హరిశ్చంద్ర పాత్రలు రెండును చూచి పాత్రధారి యొక్క కేతుని యెవ్వరు నూహింపజాలరు. రెంటియందు నెవ్వరును సామ్యమే లేదు. చంద్రుని పాత్రను ధరించిన శ్రీయుత డి. ఎల్. నరసింహారావుగారు తమ పాత్రను చక్కగ నిర్వహించుకొనగలిగిరి. వివాదమునంతగ ప్రకటించ లేక పోయినను లోపము రానియక కుదిరెను వృద్ధయముగ న టించిరి. విశ్వామిత్ర, నక్షత్రముల పాత్రలు చక్కగ నన్నవి. వీరబాహుడు, కాశీలోనివిశ్వస పాత్రలును ప్రేక్షకుల నాకర్షించెను.

స్ట్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక
సంపాదకులు.
డాక్టరు కే. యశ. కేసరి
ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే
'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు నెం. 752
ఎగ్మూరు, మదరాసు.

విశాఖపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నూలువడుకుపోటి

ఆర్యవైశ్య యువజనసంఘమువారి యాజమాన్యమున నిన్నటిదినము కన్యకావర మేళ్యరి ఆలయములో నూలువడుకు పోటీజరిగెను. శ్రీయుత కొల్లూరి సూర్యనారాయణ గుప్తగా రధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీయుత గోగి నేని వెంకటరమణయ్యగారు ప్రథములుగను శ్రీయుత పసుమర్తి కాళచరణగుప్తగారు ద్వితీ యులుగను నెగిరి. శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు పరీక్షకులుగ నుండిరి. గెలిచిన పై యిక పురుషును రజతపతకములను ఈ మాసాంతమున జరుగనున్న ఆర్యవైశ్య యువజనసంఘ వార్షిక శోధనమునందర్పమున బహుమతియొసగబడును.

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

నంబూరి జగ్గరాజుగారి కేసు

రాజమండ్రి, డిసెం 28:—రాజమండ్రి తాలూకాలో ఉపాధ్యక్షులగు నంబూరి జగ్గరాజుగారిపై క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోర్టుయొక్క 107 కేసుక్రింద రాజమండ్రి జాయింటు షే జస్టీలుకోర్టులో లేబడిన జామీనుకేసులో నిన్నటిదినము 22-12-1930 తేదీన జగ్గరాజుగారి తరపున ర్యాల్ కౌతురమ్మ లగు పెన్నెత్త వెంకటనరసింహారాజుగారు సాక్ష్య విచ్చిరి. 5-12-80 సం॥ తేదీన తాము ర్యాల్ గ్రామములో లేమనిన్నీ జగ్గరాజుగారు తనయింటికి వచ్చి తమతో ఆరోజున మాట్లాడ లేదనిన్నీ వీరు చెప్పిరి.

అంతట పోలీసు తరపున ఈకేసులో పనిచేయుచున్న రాజమండ్రి సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగారు పోలీసు తరపున నా దనచేసిరి. జగ్గరాజుగారు గవర్నమెంటుకు స్థలిరేకముగా పని చేయుచున్నారనినా వారు చేయుచున్న పనిపట్ల ప్రభుత్వాదాయము తగ్గుచున్నదనినీ, కల్లుపాటల యివారాదర్శకున్నూ, గీతగీత వాడెకున్నూ జగ్గరాజుగారి ప్రచారకలకున్నూ సంఘట నము జరుగుననినీ, అందుపట్ల ఆయనపట్ల జామీను పుచ్చుకొ నక పోయినచో విశేష అల్లరిన్ని కాంతికిభంగమున్ను జరుగున నిన్ని చెలిసిరి. జగ్గరాజుగారి తరపున వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహ మూర్తిగారు (బి. ఏ. బి. ఎల్.) క్రిమినల్ ప్రొ॥ కోర్టుయొక్క 107 కేసుక్రింద జామీను యివ్వవలసినదని కోరుటకు రుజువుకా లేదనినీ, అందువలన యెట్టి చర్యతీసుకొనకూడదనినీ వాదించిరి.

తీర్పుకొరకు 31 వ తేదీకి కేసు వాయిదావేయబడెను. జగ్గరాజుగారు జైలులో నున్నారు.

కాకినాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

చెలికాని సూర్యనారాయణమూర్తి, భద్రరాజు కామరాజుగార్లపై కేసు

22-12-30:—ఈ మధ్యాహ్నము కాకినాడ సబ్ మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో శ్రీయుత చెలికాని సూర్యనారాయణమూ ర్తిగారు, భద్రరాజు కామరాజుగార్లను హాజరపెట్టిరి. పోలీసు వారిపద్ధతుడి చార్జీషీటులు కోర్టుకింకను రాలేదని షేజస్టీలు వారు చెప్పి వారి యుభయలకు రిమాండులింగి 30 వ తేదీవరకు పొడుగించిరి. ఆదినము కేసు విచారణకువచ్చును.

ఈతచెట్టు నరికినందుకు మరియొక అరెస్టు

ఆర్యవైశ్య గ్రామ హతరస్తులైన మర్ల అప్పయ్య కాశ్మీగారు ఈతచెట్టునరికి రని ఆరోపణపై నిన్న ఆర్యవైశ్య గ్రామములో రామచంద్రపురం పోలీసువారిచే అరెస్టుచేయబడి నేమధ్యాహ్నము కాకినాడ సబ్ మేజిస్ట్రేటువారి కోర్టులో హాజరపెట్టబ డిరి. ఆ యన ఆ యిల్లు సోదా కొరకు తాళము వేసిరి. వీరిపై కేసు 428 నెక్స్ట్ ప్రకారము తీసిక రాబడెను. స్వంతజామీనుపై విడుదల చేయబడిరి. కేసు 80 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

మరియొకయిల్లు సోదా

ఈతచెట్టు నరికిరిని అరెస్టు చేయబడిన శ్రీయుత చెలికాని సూర్యనారాయణమూర్తిగారి యిల్లు నేడుదయము సోదా చేయబడినట్లు తెలియుచున్నది.

ఖద్దరు అమ్మకము

ప్రతివారమునందువలె నిన్న ఖద్దరు కాలేజి విద్యార్థులు కొందఱు ఇంటింటకు ఖద్దరు తీసికవెల్లి అమ్మిరి. సుమారు రు 140 లు విలువగల ఖద్దరు అమ్మకము జరిగినదట.

పర్లాకిమిడి

(స్వకీయవిలేఖరి)

పర్లాకిమిడి, 18-12-80:—ఈనెల 24 రేపటి బల్లారెడ్డిల నుండి మాపట్టణవాసులకు బ. శ్రీ. బంకుపల్లి నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు విడుదలగుదురు.

ఈజిల్లాలో ప్రసిద్ధ జాతీయవాదులగు పోకల సత్యనారాయణగారు రాజమండ్రి జైలునుండి బయటి కాబడుదురట.

శ్రీ రాజావారి కాలేజి కోఆపరేటివ్ స్టోర్స్లో సాక్షు అపహరింపబడినది ప్రభుత్వపు ఆదేశముల విచారించియుండిరి పిమ్మట బల్లారి రిజిస్ట్రారునాడుకూడ వచ్చిచూచిరి. కాని సేర స్తులనవారెవరో అట్టివారిపై ఎట్టిచర్య జరపబడునో, ప్రకటించబడలేదు.

మెలియాపుట్టి (పర్లాకిమిడి తాలూకా) నివాసులగు శ్రీ దుక్కరాజరెడ్డిగారు తాలూకాబోర్డునుండి జిల్లాబోర్డు కెన్నుకోసబడిరి.

కి|| శే|| పార్వంది రామశాస్త్రిగారు

శ్రీ పార్వంది రామశాస్త్రిగారు విగవంతులైరని తెలియజేయ విచారించును. పూర్వచార ప్రయులు, జాతక మహారాష్ట్రాదులలో మంచిప్రవేశమున్నదని పట్టణపుకోపితులు ఎందరో పురపెద్దలు వీరికై ఎల్లప్పుడు కామకోనియుండుట వాడుక. అంధ్రభాషలోకూడ ప్రవేశముగలవాడు. ఇతని కాంత స్వభావము గొప్పది. ఇంతకుముందు వీరు కాలేజిలో పండితులు

ఎస్టేటుభూములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

నర్సేగురించి జమీందారులకు రయితులకు తగాదా ఏలూరు, డిసెం 20:—కొవ్వూరుతాలూకా అన్నదేవర పేట ప్రక్రియలకు ఎస్టేట్ జమీందారుగారైన శ్రీ రాజా ఇనుగంటి రాజగోపాలచెంకట స్వదేహారాయణం బహద్దరు జమీందారుగారికిన్ని పదరు ఎస్టేట్లోని రైతులకున్న క్రిమి నలు ప్రాసీజరుకోడు 147 కేసునుక్రింద ఏలూరు సబ్జిడివిజనలు మేజిస్ట్రేటుగారైన మహమ్మద్ అజమ్తుల్లాఖాన్ సాహేబు బహద్దరుగారి కోర్టులో ఒక ముఖ్యమైన కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

ఈ కేసులో జమీందారుగారు పిటివనరున్న రైతులు కవుంటరు పిటివనరున్న అయిపుష్పారు. జమీందారు కేసు నీమనగా తమ ఎస్టేటుగ్రామములలోని రైతులయొక్క భూముల పరిమితములు యితరవరకు ఎన్నడున్న సరిగా కొల్లబడియుండలేదని, యిప్పుడు కొలచినయెడల రైతులలో చూపబడిన పరిమితములకంటె చాలా ఎక్కువ పరిమితములు కనుపడగలవని, అందుచే రైతులు జాస్తీగా పన్నులు యిచ్చుకొనవలసినవారగుదురని, యీ సందర్భములో పదరు భూములను కొలుచుటకు జమీందారు చాలసామ్య ఖర్చుపెట్టి ప్రయత్నము సర్వేపార్టీ వారికి కంట్రాక్టుయ్యనగా సదరు సర్వేయర్లను భూములు కొల్లనివ్వకుండా రైతులు దౌర్జన్యముచేసి అటంకపరచుచున్నారని, కాబట్టి తమ ఎస్టేటు గ్రామములైన అన్నదేవర పేట, చిట్టాల, వేల్చించెలగూడెం, ప్రక్రియల, తాళ్లపూడి పిటిలోని రైతులు యికముందు యిట్టి అటంకము కలుగజేయకుండా ఆర్డరు యిప్పించవలసినదని పిటివనరు వాదన అయిపున్నది.

రైతులు యీ క్రిందివిధముగా వాదించుచున్నారు. జమీందారుగారికి ప్రయత్నము సర్వేపార్టీ వారిచే సర్వేచేయించుటకు హక్కు లేదు. అవసరమైనయెడల ఎస్టేటుల్లోందు ఆక్టు 164 కేసునుప్రకారం గవర్నమెంటు సర్వేపార్టీచే ఎస్టేటు అంతా సర్వేచేయించి రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ జమీందారు తయారుచేయించినయెడల రైతులకు ఆర్థికతరములేదు. తమంతట తాము సర్వేచేయించు హక్కు జమీందార్ల ఎన్నడున్న చలా యించియుండనందున యిప్పుడు అట్లుచేయుటకు వీలులేదు. ఇది సివిల్కోర్టులో తేలవలసిన తగాదాకాని క్రిమినల్ కోర్టుకు సంబంధములేదు. రైతులు ఎట్టిదౌర్జన్యము ఎన్నడున్న చేసియుండలేదు.

ఈ కేసులో నల్లరు సాక్షులు యీ వాయిదాకు అనిగా మంగళవారము విచారించబడిరి, మిగతా సాక్షులునిమిత్తము 7-1-81 వాయిదా జేయబడినది.

జమీందారుగారి తరపున రావుసాహేబు బడేటి వెంకట్రామయ్యాయుడుగారున్న, రైతుతరపున అడవి రామారావుగారున్న ప్రిడర్లుగా పనిచేయుచున్నారు.

1898, ఫాసిము. నీమవెండిసామానుకుల ఏకంసి చబిల్ దాస్ అండు సన్యు నీమకమలములు, నగలవర్తకులు 112, 113 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మీటుంకుబము నంతయు అంటువ్యాధుల నుండి గాపాడ గలిగిన సబ్బు

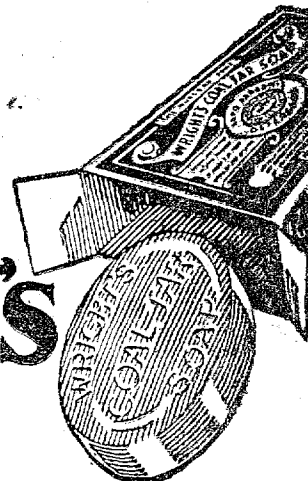

సహజముగ అంటువ్యాధులు చిన్న క్రిమి కీటకములవలన వచ్చు నని డాక్టర్లు చెప్పుదురు.

ఇట్టి యంటువ్యాధులనుండి కాపాడుకొనుటకు ప్రతినీత్యము రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నుపయోగింపవలసినదిగ డాక్టర్లు సలహా నొసంగియున్నారు. ఇట్టి వ్యాధులు మివద్దకు చేరకుండుటకు డాక్టర్లు సలహా ననుసరించి, ప్రతినీత్యము ప్రాతఃకాలము, సాయంకాలములందు రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నుపయోగింపుడు.

బంగారువన్నె సబ్బు

WRIGHT'S
COAL TAR
SOAP

ఉచితము! రైట్స్ కోల్ టార్ 12 సబ్బు కేవలము బంపిన వారికి రైట్స్ షేవింగ్ స్టిక్ ను, లేక ఒక డబ్బా గ్రాస్టింగ్ సేట్ టార్ కం పాడరు 20 కేవలము బంపినవారికి యొక పెట్రె మంపూపాడర్ తిరిగిపంపబడును. బహుట అన్యుజేయబడిన కేవలము మాత్రమే పోస్టుచాక్సు, నెం. 760, బొంబాయివారికి పంపవలెను. పోస్టేజీకొరకు ఒక ఆజాబ్జి ను పంపును.

పెట్రె 1-కి 8 పెడబిల్లులండ గలవు. నేడే యొకటి తెప్పించు.

సోల్ ఏజెంట్లు:—టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్, 17 ఎ, ఆర్మీనియక్ వీధి, మద్రాసు.

“పాండు మార్కు” పెంకులనే కొనుదు

సొగసునందు, ఉపయోగమునందు, మితివ్యయమునందు దీనికి నమానమైన ఇంటి పైకప్పు మరెద్దియు లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది స్టాండర్డు టైల్ అండు క్లే వరున్, లిమిటెడ్.

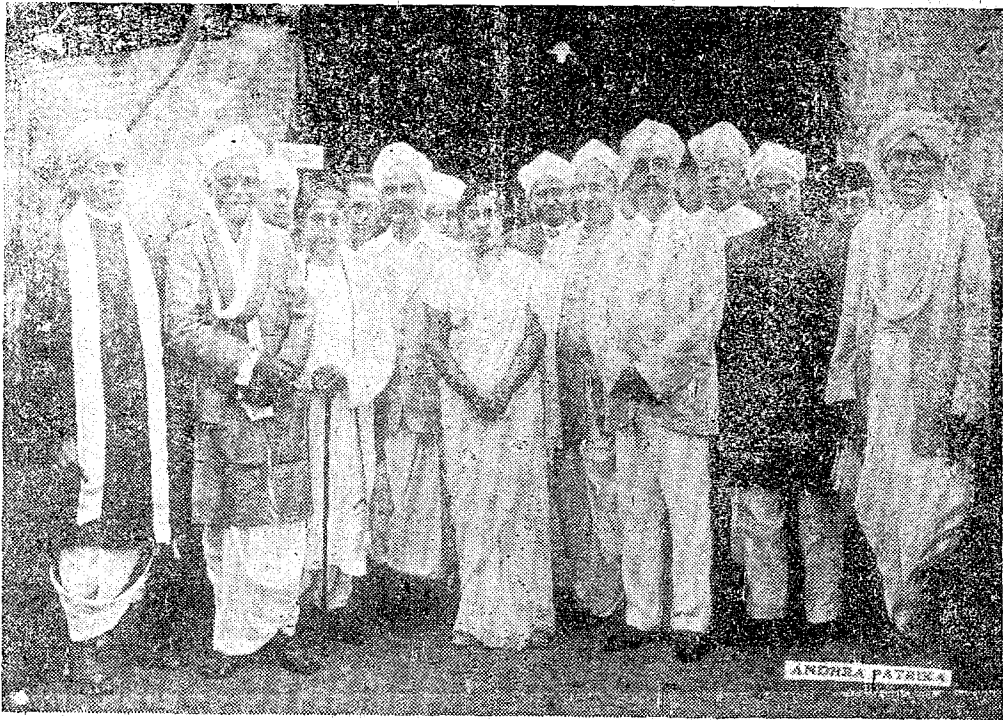
THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD., } FEROKE, ALWAYE, BANGALORE.

వజ్రెంటు:—నాళం. రామలింగయ్య, కాకినాడ. (Largest Indian Manufacturers) కొన్ని జిల్లా ఏజెంట్లు కాళిగానున్నవి.

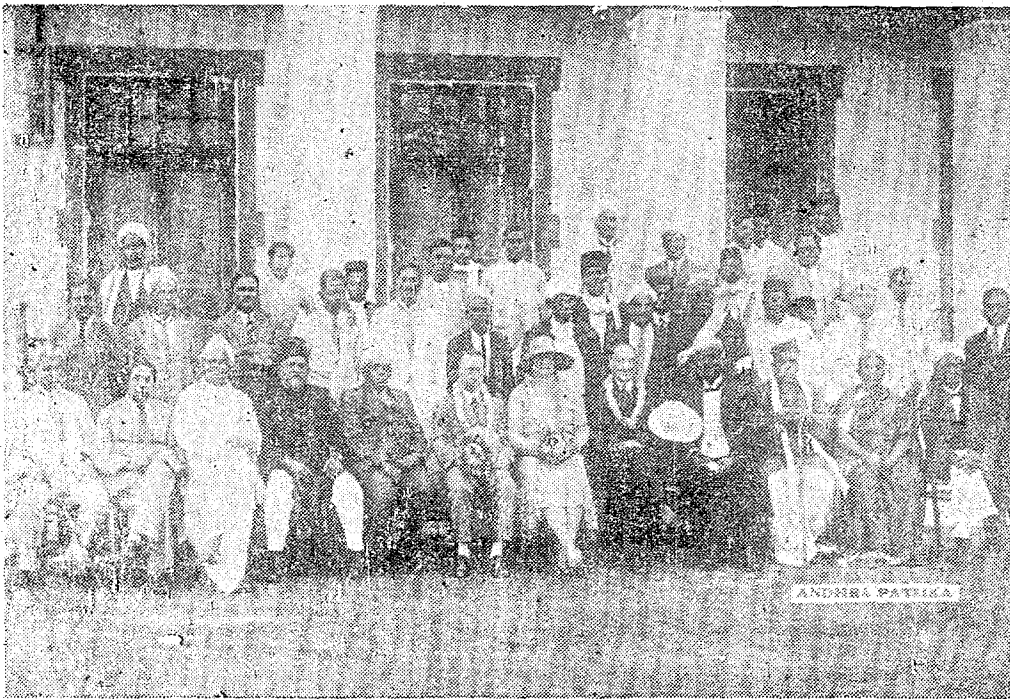

మహామహాపాఠ్యాయ కవిరాజ గణపాధినేమగారి రాక:— వీరు మైసూరులో జరుగజేసిన ఆయుర్వేదమహాసభకు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడి మార్గమధ్యమున చెన్నపురికి వచ్చిరి. డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి ప్రభృతులు వీరిని స్వాగతము ప్రసాదించిరి. (పె. ఘో. వీ.)

సంగీతసమావేశము, మద్రాసు:— తిరువాన్కూరు జ్యూనియరు మహారాణిగారిచే 23 వ తేదీన ప్రారంభింపబడెను. వై పటమునందు డాక్టరు రామారావు, నత్యమూర్తి, బుర్రా నత్యనారాయణగారు మున్నగు వారున్నారు. (పి. ఎస్. ఎ.)

వార్షిక సభ, ప్రదర్శనము:— బీస్తీసతిగారిచే 24-వ తేదీన ప్రారంభింపబడెను. న్యాయమూర్తి బీస్తీగారును, వారసతయు, ప్రభుత్వ వ్యవస్థాపక సభ్యులగు శాంపుబెల్లుగారును మున్నగువారి పటమున గలరు. (పి. యస్. ఎ.)

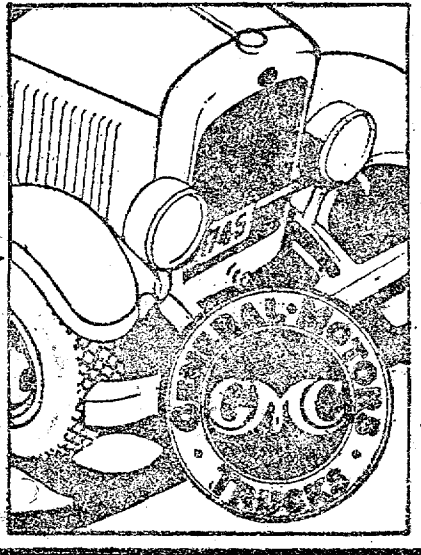
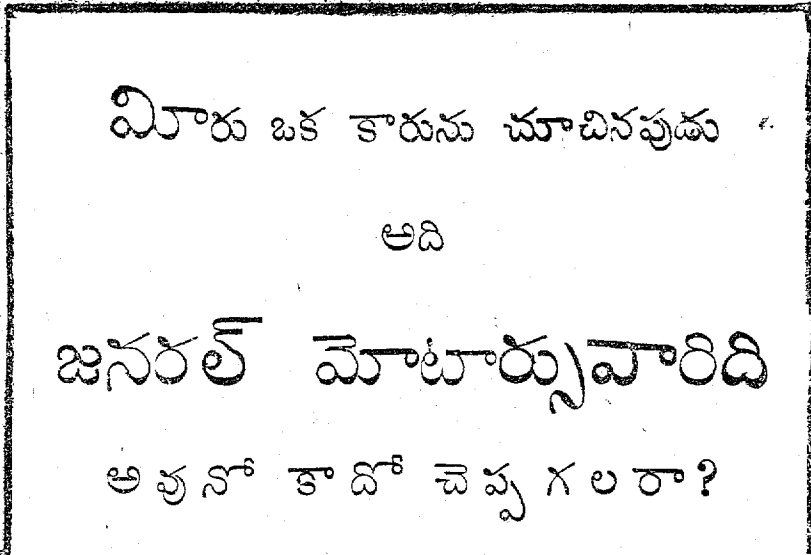
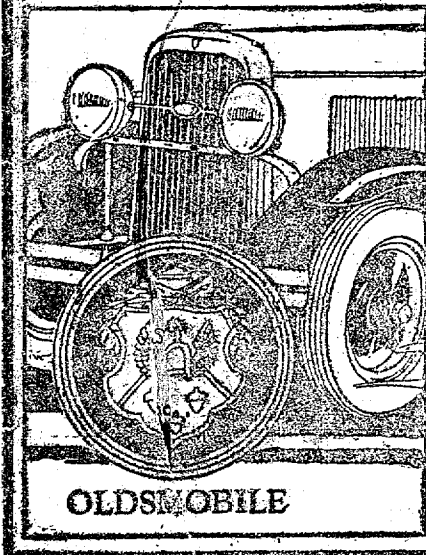
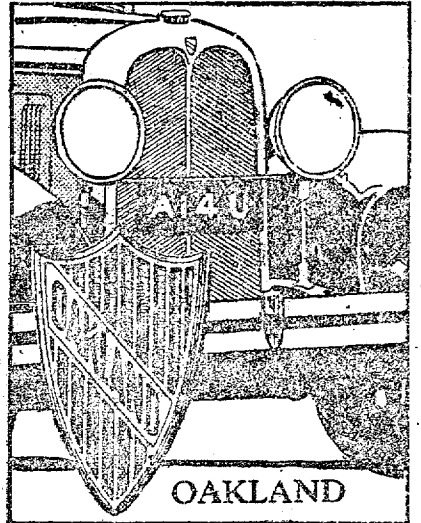
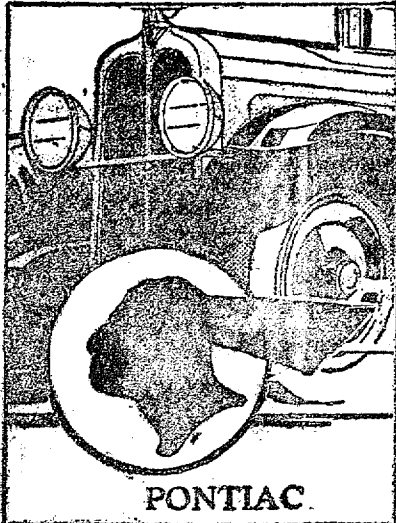
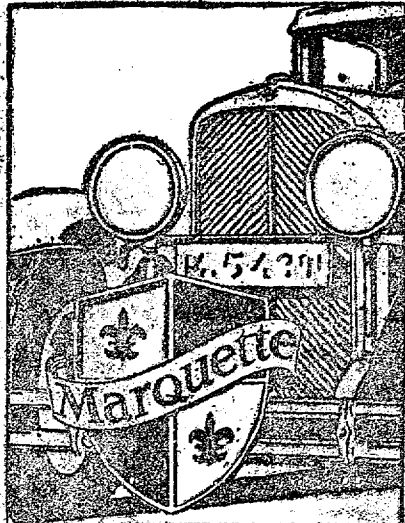
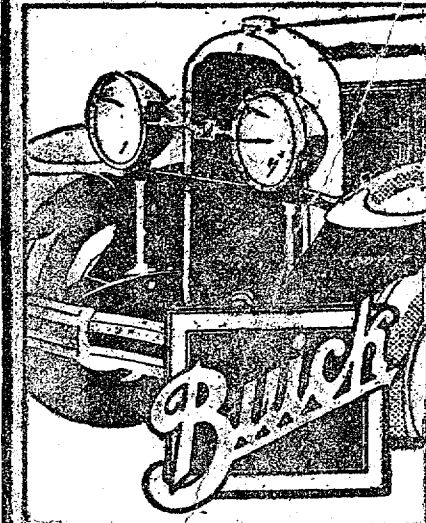
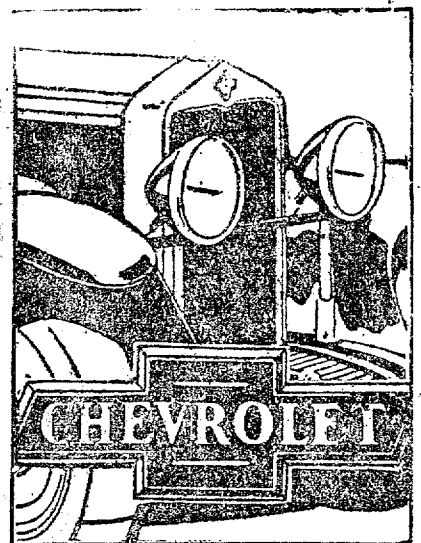
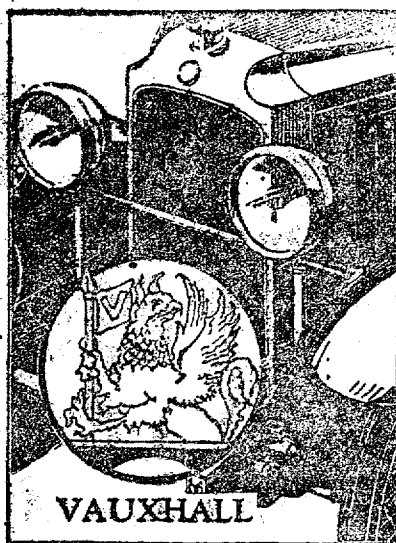
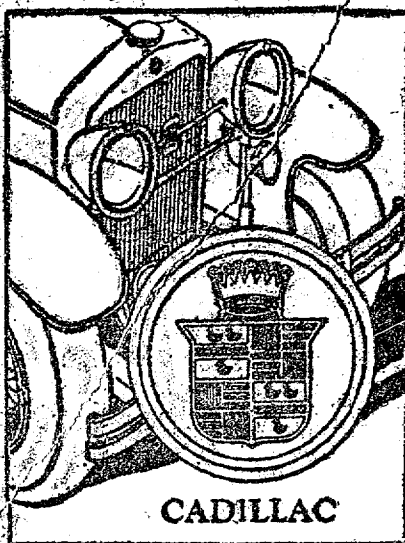
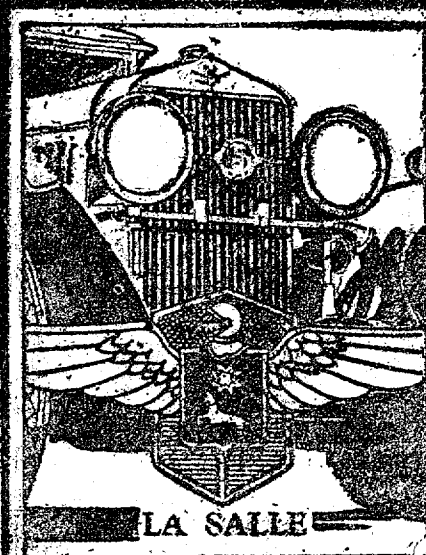
ఒకే సారి ముగ్గురు బిడ్డలు
ఇంగ్లాండులో మేరీ బోసు ఆస్పత్రియందు ఒకేసారి పుట్టిన ముగ్గురు బిడ్డలను పుట్టిన గంటలోనే బికినీడ సంస్థానపు డివానుగారి భార్య శ్రీమతి మనుబాయి మెహతాగారు గాంచి ఆనందించుట. (సెంట్రలున్యూసు)

శ్రీ కోడటి రంగాచార్యగారు
పెద్దాపురం లాఠిప్రయోగమునందు చేతిపముక విరిగినవాడు.

శ్రీయుత వల్లూరి రామారావుగారు
బందరు నల్లజండాంకెనుల్లో నిర్బంధితులు. నేలం
ండి విడుదల చేయబడిరి. (పె. ఘో. వీ.)

మీరు ఒక కారును చూచినప్పుడు

అది

జనరల్ మోటార్స్ వారిది

అవునో కాదో చెప్పగలరా?

ఇప్పుడు ప్రపంచమందంతటను, జనరల్ మోటార్స్ అనునది ప్రతియింటను వాడుకపదమైనది. జనరల్ మోటార్స్ వారి కారు కనబడనిదేములేదు. ఏదేమిటాగాని, ఇతర రకముల కార్లు జనరల్ మోటార్స్ వారి కార్లకంటే ఎక్కువ లేవు.

హిందూ దేశము దంతటను పట్టణ, నగర, గ్రామములందు రస్తా

లుండినను, లేకపోయినను జనరల్ మోటార్స్ వారి ఉత్పత్తులను చూడగలరు. వేలకొలది ప్రజలకు జనరల్ మోటార్స్ వారి బాడ్జీలును-రేడియోలును, ఇదివరకే బాగుగా తెలియును.

వాటిని గుర్తించుటకు తెలిసికొనుడు. మీరు వాటిని రస్తాలలో తటచుగా చూచునపుడెల్ల ఆశ్చర్యపడకపోరు.

జనరల్ మోటార్స్ ఇండియా, లిమిటెడ్.

అమ్మకదారు:-

- (1) మోటార్స్ అండ్ సెర్విస్ లిమిటెడ్,
- (2) రాజ్ అండ్ బ్రదర్స్,
- (3) ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ,
- (4) ఆటోమోటార్ కంపెనీ,
- (5) ఆస్మిత్ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్,

మద్రాసు,
తెజవాడ,
విశాఖపట్టణము,
తిరుచినాపల్లి,
బళ్లారి.

- (6) నాకోర్విస్ లిమిటెడ్,
- (7) టి. వి. నుండ్రం అయ్యంగారు అండ్ సన్స్, లిమిటెడ్,
- (8) స్టేట్స్ మోటార్స్ (సౌత్ ఇండియా) లిమిటెడ్,
- (9) హార్మన్ & అండ్ కంపెనీ,
- (10) స్టేట్స్ మోటార్స్ (నీలిగిరిస్) లిమిటెడ్,

బెంగళూరు,
నుగర,
రెడ్ ఫీల్డ్స్, కోయంబూరు పోస్టు,
సికింద్రాబాదు,
ఉదకమండలము.

ప్రపంచవారల్ల నెరుంగగోరిన ఆంధ్రులు

ముఖ్యముగ చదువదగినది ఆంధ్రపత్రికయే

హుటరు, ఆసోసియేటెడ్, ప్రీప్రెస్ వార్తలేగాక, ఆంధ్రదేశమందలి పలుగ్రామములందలి విశేషములును మీ రాంధ్రపత్రికయందు చదువగలరు, ప్రతిరోజును చిత్రపటతోభిలమై వెలయును. ఆంధ్రపత్రికను పఠించినచో మంచి భాషాజ్ఞానము కలుగును. చందా సాలునకు 24 రూపాయలు.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇంకాదులోని అసామీల భారతీయులు పెకము చేలింప

అమ్మ తాంబూలం దీపా 7 రంజు కెట్టివీధి, మడరాన.

లక్ష్మీ లో శ్రీమతి శాంతాదేవిగారికి శిక్ష విధింపబడుట

మూడు నెలలు విడిచారు ఈమె కుమార్తె 5 యేండ్ల బాలికగూడ చెరసాలలో నుండుట

శ్రీమతి శాంతాదేవిగారిని వెనుక నోకసారి అరెస్టుచేసిరి గాని అప్పుడు సాక్షులు లభింపనందున విడుదలచేసిరి. ఇపు డీమెకు మూడు నెలలు విడిచారు వేయబడెను. ఈమెకు 5 యేండ్ల పయసుగుల కుమార్తె గలదు. ఈ కిడ్నాడ తల్లితో పాటు ఎటావా చెరసాలలోనే యున్నది. (ప్ర. ప్రె.)

చిరనూరు అడవుల కేసు

నిన్న విచారణ జరుగుట

బొంబాయి, డిసెంబరు 25:—1980 సెప్టెంబరు 25 వ తేదీని చిరనూరు అడవుల పర్యావరణమును జరుపుటకు గూర్చి 47 మందిపై హత్య మున్నగు నేరములకు కేసు చేయబడెను. ఈ కేసు విచారణ నిన్నటిరోజున మరల జరిగినది. అపు డచటనున్న వారిలో మరి ఆరుగురు నేడు సాక్షులున్నారు. క్రిమినలు ప్రొసీక్యూటర్లు వేరువేరు సెక్షనుల ప్రకారమే యిప్పుడు కేసు చేయబడెను.

“మేముపు డచటనుంటిమి. చేతులకు వేయబడిన సంకల లను తీసివేయడమి కే కలు వేయ మ వేల కొ ల ది ప్రజలచట చేసిరి. పిమ్మట వారు పోలీసువారి చుట్టును ముగి కదలకుండ చేసిరి. అంతట పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చిరి” అని నలుగురు సాక్షులుచెప్పిరి.

“మొదటయాలలో నోకడగు లక్ష్మణ చావతే ఒక కనిపిం బును కొట్టుమండగా నేను చూచితిని. మరి కొందరు ముద్దాయిలును యితరులును మరియొక కనిపింబుపైని రాళ్లు విసరిరి” అని పోలీసు పటేలు సాక్షు విచ్చెను.

“కొంతమంది పోలీసువారిని తగుముందుండి కొంద రొకకని ప్టెబును కొట్టుమండిరి. ఆ పుడు వారిలో ముద్దాయిలగు మామూవిధయా యను తుక్కయాయనుకూడ ఉండిరి” అని పాండ్వాలా కటార్గారి అను నతడు చెప్పి యీ ముద్దాయిల నిద్దరిని గుర్తించెను.

ముద్దాయిలలో నోకడగు హమెవద్ద ఒక వాడియగు నాయకముండెను. 5-6 మంది పోలీసుపేటను కొట్టిరి అని రామ మహదాశరంగిగారు అనునతడు సాక్షువిచ్చెను.

“12 మంది పోలీసువారిని కొట్టుమండిరి” అని మహదేవ దాశ కటకారీ అను నతడు సాక్షువిచ్చెను. మాయాను తుక్కయను గుర్తించెను. (ఆ. ప్రె. సెన్సలు)

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనునందు

జంతులుదేరు వేళ	పచ్చువేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం
వాల్తేరు ప్యాసింజరు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం
“ పూర్వ ప్యాసింజరు	— సాయం 5-55 గం
“ “	రాత్రి 7-30 గం —
ఉమ్మడిపూడి ప్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం
బొంబాయి మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం
“ ఎక్స్ప్రెస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం
రాయచూరు ప్యాసింజరు	ఉద 9-30 గం సా 4-25 గం
రేణిగుంట “	సా 6-30 గం ఉద 12-0 గం
“ “	— రాత్రి 9-10 గం
బెంగళూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 5-20 గం
“ ఎక్స్ప్రెస్	మధ్యా 12-45 గం సా 2-35 గం
“ ప్యాసింజరు	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం
“ “	ఉద 6-45 గం రాత్రి 8-40 గం
కోల్కత్తా “	మధ్యాహ్నం 1-0 గం
అక్కిగం “	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం
నల్లమకోస్తా మెయిలు	రాత్రి 9-45 గం ఉద 7-15 గం
సింగిరి ఎక్స్ప్రెస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-55 గం
క్రాండుట్రంకు ఎక్స్ప్రెస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం
మద్రాసు ఎగువ స్టేషనునందు	
సిలోన్కోట్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం
తిరువేండ్రపురం ఎక్స్ప్రెస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం
రామేశ్వరం “	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం
బాధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం
పార్వత్ “	రాత్రి 10-55 గం ఉద 4-25 గం
మద్రాసు బీచ్ స్టేషనునందు	
తిరుచిరాపల్లి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం
కలకత్తా “	సాయం 5-24 గం ఉద 9-35 గం

ఒక గౌరవకుటుంబమున రెండు సంఘ సంస్కరణ వివాహములు జరుగుట

ఒకటి ప్రాధావివాహము, మరియొకటి బాలవితంతు పునర్వివాహము

మద్రాసు, డిసెంబరు 25:—మద్రాసులో తిరువలి క్రినే వాస్తవ్యులు (24 కార్టీస్) విభాగములను తెల గాన్య బ్రాహ్మణులను బొబ్బిలి పితాపురం మున్నగు యెన్నెట్ల జమీందారుల మన్ననకు పాత్రులను, మరుదువాడ కోత్రియం దారులను, నిరంతరాన్ని దానినిగలుగును, భారద్వాజగోత్రో ద్యులనుకు శ్రీయత గుండ్లపూడి రామకృష్ణయ్యగారి దత్తత కుమారుడు శ్రీయత వీరరాఘవయ్యగారి కేవలపుత్రుడగు శ్రీ యత రామచంద్రయ్యగారికి బరంపురం వాస్తవ్యులను ప్రస్తు తము ఆధ్యారు బా త్రి య పా త కాల లో సంగీత కాస్త్రోపాధ్యాయులను ఆరువేలనియోగులను హరితస గోత్రులనుకు శ్రీయత పనుమర్రి కృష్ణమూర్తిగారికిని శ్రీమతి వెంకటాయమ్మగారికిని కేవలపుత్రియును పదునారు వత్సరము లయ్యాడుగలదియునగు శ్రీమతి విశ్వేశ్వరమ్మగారి నియ్యటకును.

శ్రీయత రామచంద్రయ్యగారి కన్య సోదరియు 20 యేండ్ల పయసుగలదియునగు శ్రీమతి మంగళాంబకు నెల్లూరు వాస్తవ్యులగు శ్రీయత కమపర్తి ముప్పారాయుడుగారి కుమారులను నూలూరుపేటలో బోర్డుమొనూర్లు ప్రధానోపాధ్యాయులను, పిప్పిరి ఎకానవిమ్మ యీ రెండుపయసులలోను ఎం. ఏ. పట్టాను ఎల్. టి. పట్టాను గూడ బడసినవారు నగు శ్రీయతకు ముప్పయ్యయ్యగారి కిచ్చి వివాహము చేయుటకు నిశ్చయింపబడెను.

విశ్వేశ్వరమ్మగారు ఇటీవల చెన్నపురిలో జరిగి సంగీత పరీక్షలో కృతార్థురాలై బహుమతులను బడసెను. ఈమె ఛాయాపటము పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. ఇపు డీమె వివాహము ప్రాధావివాహము అనగా రజస్వలనంతర వివాహము.

రామచంద్రయ్యగారి సోదరియును మంగళాంబకు గూడ బాల్యముందే వైధవ్యము కలిగినది గాన నిపు డీమె వివాహము బాలవితంతు పునర్వివాహమును ప్రాధావివాహమునగూడ గు ను. గుండ్లపూడివారి కుటుంబములోను కమపర్తివారి కుటుంబము లోను సంస్కరణవివాహములు జరుగుట కిదియే ప్రారంభము.

నిన్న సాయంకాలము 4 గంటలకు మెల్లాపూలో కపాలేశ్వరస్వామి దేవాలయమునకు సమీపమునందున్న యము నావిలాస భవనమునందీ కుభకార్యములు రెండును జరిగినదము గా జరిగినవి. శ్రీయత పనుమర్రి కృష్ణమూర్తిగారి గంబాం జిల్లాలో సర్. ఏ. పి. పాత్రోగారు మున్నగువారి హాజరుతో బాలవితంతుదాహమాలలను జరిపియుండిరి. గా నిన్నను గూడ వారే యీరెండువివాహములనుగూడ జరిపించి, వారు ను వారి భర్తృపత్నియును రెండువివాహములకు గూడ కన్యాదాతలుగా నుండిరి. వివాహవిధి నంతకు కష్టమూర్తి గారు అగ్ని సాక్షిగా జరిపించిరి. పిమ్మట వచ్చినవా కందరికిని ఉపాహారములను చందనతొంబూలవారికేళాయలు నొసగబడె ను. దా దా పు నూ రు మం ది కు వా సి ను లు ను, 200 మం ది ప్ర ము ఖు లు ను వచ్చి కు : పూ ర్య కముగా వ ధూ వ రు ల వా శీర్యదించిరి. శ్రీయత కాశీనా ధుని వాశీశ్వరరావుపంతులుగారును పంతులుగారేకపుత్రిక యగు చిల్లసాీ కామాక్షమ్మయునుగూడ వచ్చిరి పంతులుగారు రెండుపెండ్లిందరికిని చెరి యొక పెండ్లిదబ్బి నిచ్చి. శ్రీయత తులు పత్రి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశ్రీ, హనుమంతకృష్ణమూర్తి నాయుడు (పెరసలం అసిస్టెంటులు ది రిజిస్ట్రార్లు వనరలు) పాం దురంగ కులశ్రీ గార్లు మున్నగువారు కట్టమును చదివించిరి. పిమ్మట వదురుమాడి శేషగిరిరావుగారి పద్యములను చదివి ఆశీర్వదించిరి.

గీ|| శ్రీకరుడు రామభద్రుడు చిత్త ముల బాసకీరగ్రహణంబు సలపువేళ మదితుల బాసకీ కానుమూర్తులభిల వైభవంబుల నీ భూమిదల కిడుత ||

గీ|| శ్రీకరు ల్పవనతో శ్రీ శ్రీనివాసం ఆదివిదంపకు లలఘుమలలు షకలజగంబుల సతతంబు రక్షింప

కంకణం బూనిన కళియంతులు భక్తజనాళిని బహుళకుభంబు దనిపి రక్షించెడుధన్యులు

విహికాముక్తికా ద్యుభిల భంబుల కాదిమకర్త లెవరియు రమయ

గీ|| తమను శ్రీవిశ్వపాదాబ్జ హసులైన యీ భూవర యుగ్మలు నెల్ల పుడును షకల సౌభాగ్యములయశోధికలను భక్తి సుజ్ఞాన వైరాగ్య శిష్యులను దనిపి రక్షింతుగాక దయాళులగు మహితవిభాగ్యత శ్రీలకు మంగళము||

గీ|| అన్నెమును పున్నె మెఱుగని కన్నె మెన్న మంగళాంబ యమాంబుక మాన్యచరిత అనఘ ! నీకపు డ్రాంగి యయ్యెగాన పార్యశీల్యలవిధాన బరగు డీరు||

గీ|| సాధుమతి రామచంద్రయ్యసాధ్య విశ్వ మరయ ప్రేమించియుంటి గొండోరుల మీరు

జనని జానకి శ్రీరామచంద్రులవరె ఐరిలుడు వారికరుణచే వసుధ మీరు||

గీ|| మంగళము బాసకీరామభద్రులకును మంగళము గౌరికిని నుమాపతికి సతము

మంగళము కారదాశద్భవుల కెపుడు ధన్యవాదంబు లిక నూత్న దంపతులకు||

వివాహమునకు విచ్చేసిన ప్రముఖులలో

సీక్రిందివారు గలరు

శ్రీయతకులు కాశీసాధుని వాశీశ్వరరావుపంతులు గారు, వైదురమాడి శేషగిరిరావుగారు, చల్లా శేషగిరిరావు గారు, జ యం తి కి రి టి రావుగారు, మోవల్ల కృష్ణ మూర్తిగారు, గుర్రం కు బ్రహ్మయ్యంగారు, ఆరసి హనుమంతరావుగారు, బి. వి. గోపాలకృష్ణరావుగారు, జి. వి. కృపానిధిగారు (ఎడిటరు క్రిష్ణరాజ్యు), డాక్టరు నేలమాతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, నేలమాతుల ఎస్. సుబ్బారావుగారు, (యం. ఎ. యల్. టి, అల్లా మ లే యూ ని వ ర్సి టి), పత్రి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యశ్రీగారు, మిడుతుకు వరదయ్య గారు, పులుసుల్ల రంగయ్యగారు, పులుసుల్ల నుందరరామయ్య గారు, గట్టుపిల్లి వేంకట్రాయుడుగారు, ఓరుగంటి వేంకటకృష్ణ య్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్, ఓరుగంటి వెంకటేశ్వరుగారు, సి. నారాయణస్వామిరెడ్డిగారు బి. ఏ. బి. ఎల్ (వీరందకును నెల్లూరివారు), కవుళా శ్రీరామశాస్త్రిగారు, ఏ. ఆర్. రామ చంద్రరావుగారు (అసిస్టెంటు బ్రాఫీకు నూపరిం పెంజెంబు), టి. రాఘవేంద్రరావుగారు (అర్జునుబాంకి), చిన్న సామిఅయ్యంగారు బి. ఏ. బి. ఎల్, కే. రాఘవాచారిగారు (రైల్వే అసి స్టెంటు కమిషనరు, సాల్లు ఆల్పాగారి, అనరరీ మేజిస్ట్రేటు) ఎడవల్లి శ్రీధరరావుగారు (ఓంగోంపకేట శ్రీయత శ్రీరామ ల రాధాకృష్ణయ్యగారి అల్లుడు) శి.వి.సుబ్బారావుగారు (అడ యా రు నే మ న లు మో నూ గు లు ప్రిన్సి పాలు) రాజగోపాలయ్యగారు (వైసుప్రిన్సిపలు), శ్రీమతి వసుంధరా దేవిగారు ఎం. ఎ. (శ్రీయత ఆవిప్రాడి సోమనాథరావుగారి కుమార్తె), శ్రీమతి పారిజాతంగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి (డిప్యూ టీ యివస్పెక్టర్)కు ఆఫ్ గరల్సుకూల్సు), పురుషోత్తమాయా దుగారు, టి. ఎల్. రాధాకృష్ణనాయుడుగారు, ఆర్. వి. రంగారావుగారు, వేలూ బోగినారాయణరావుగారు (బి. ఏ. బి. ఎల్. శ్రీ కాకుళం), ఏ. సాంబశివయ్యగారు (రైల్వే తాసిల్దార్), పి. వి. రాజమన్నగారు (ఎడిటరు కళ-బి. ఏ. బి. ఎల్) హనుమంత కృష్ణమూర్తి నాయుడుగారు (సర్. ఏ. పి. పాత్రోగారి అల్లుడు), పాండురంగ విశ్వనాథ కులకర్ణగారు (మహారాష్ట్ర) ప్రముఖుడు, తాపి ధర్మారావునాయుడు (ఎడిటరు, పుచ్చపర్వీ) గార్లు మున్నగువారు చాలమంది వచ్చి యుండిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

గవర్నమెంటు ప్రొయినింగుస్కూలు-

ప్రాతవిద్యార్థి సంఘము

బుడగు గవర్నమెంటు ట్రొయినింగుస్కూలు పాిత విద్యార్థి సంఘమును గత మార్చి నెలలో (1980) స్థాపించడ మైనది. ఈసంఘ వార్షికోత్సవము 11-1-1981 తేది ఆదివారమురోజున జరుప నిశ్చయింపబడినది. ఏతత్కార్యనిర్వహణ మనకు ప్రాతవిద్యార్థులందరు మొంబరుగచేరి తమ శేర్లు వెంటనే రిజిస్టరుచేయించుకొనవలెననికోరుచున్నాము. ప్రవేశ రుసుము 0-8-0 బామ్మ, విందుపందర్బమునకు ఒక తూపా యికి తక్కు-వలేకుండా జంబాయన్న పంపగలండుటకు ప్రార్థన. కార్య నిర్వహణ మనకు ప్రాతవిద్యార్థులందరు (10-1-81) తేదినారమునాటికే వచ్చి సర్వవిధములతోడ్పడి కార్యము జయనగ్రదముగా జరుపవలెనని కోరుచున్నాము. 10-1-1981 తేది రాత్రి గవర్నమెంటు ట్రొయినింగు స్కూలు విద్యార్థులచే వార్షికోత్సవసందర్బమున “కాధాకృష్ణ విజయము” అను నాటక ముకూడ ప్రదర్శింపబడును. కార్య మవ్యవధిగ తలపెట్టబడుట చేతను, సరియైన ఆడెములు తెలి యకపోవుట చేతను ప్రాతవిద్యార్థుల కందరికి ఆహ్వానములు పంపబాక పత్రికాముఖమున ప్రకటింపబడినవి. కావున నిద్దాని నాహ్వానముగవరిగజించి ప్రాతవిద్యార్థులందరు దయచేయవలయు నని కోరుచున్నాము.

కుండ పిచ్చయ్య, అ. వెం. నరసింహారావు, కార్యదర్శులు.

అత్తయ్య, దీ నెంబరు 25:—ప్రజల్ రామస్వరూపశర్మ
అను కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు క్రిమియలు లా సమరములందు 17 వ
నెక్కువ క్రింద ఆరెన్సు చేయబడిన. బెయిబుల్ ను మాజీ ప్రేరేపకు
ఈ కేసు విచారించి మూడు నెలలు విడితైదు విధించిన.
(11 వేసే)

మధరాను, దీనిపై 6 16:—మధరాను అమృతం
జనము దీని సహాయ వ్యవహార పీ. కో. 480, 481, 482
పై క్షుల క్రింద, నేలం జయలక్ష్మి మేడికలు హోలనకు చెందిన
యన్. కె. పశ్చిమి అసారి అనననీ పై అమృతం జనము
ప్రేమమార్గులను భింగము వాటిల్లగట్లు ను ప్రసిద్ధమగు అమృ
తం జనమునంటి మందును తయారు చేసి అడిమాదిరి వైయాకా
రము గలగ జేసి అమ్మవన్నుండులకు కేసు తెచ్చెను. మధరాను
వాణిజ్యమండలి సహాయకార్యవ్యవస్థా సహా కొందరు సాక్షులను
పరిక్షించి, మేజిస్ట్రేటు అసారి గారికి శిక్షి విధించి అతడకి దీను
దైత్యుకాహా గొరిగందున, పిన్న వాడులు చేతను, ఒక సంవ
త్సరము పైత్రవరన గలిగియుండుటకు రెండుకామీనులు ఒక్కొ
కటి రు 200 ఇచ్చునటాబింపబడెను.

హంబాయి, డిసెం 24— హంబాయి లింగాయతకు నా
 మను యేజెంట్లు హాలాపూరు నుండినును ఇరికితును గర్భవేదంబు
 ను పలికినదిని ప్రెస్టాయిగాలికి వేడికోలు పంపినారు. (ప్రెస్టె,

ఆర్థిక దుస్థితి: శివప్రసాదు జ్యోషి గారు

దేశపు టార్జిక దుస్థితిని గూర్చి ముచ్చటించుచు, ప్రపంచ పరిస్థితులును, ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమమును దీక్షి ముఖ్యకారణము లని రాజప్రతినిధిగా రిటేజింగ్ చేసిరి. అంతయు గాని, ప్రభుత్వ బాధ్యతను గూర్చి ఏమి ఆశ్రయము ముచ్చటించరయిరి. గత భాను వారమునాడు బొంబాయిలో జరిగిన మార్వారి వాణిజ్య సంఘ సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, శివప్రసాదు జ్యోషిగారు ఆర్థిక దుస్థితికి ప్రభుత్వ బాధ్యత చాలవరకు గల దనియు, ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమమువలన దేశీయ పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహము గలిగెను గాని ఇతర సప్త మేమియు గలుగ లేదనియు, నిదర్శన పూర్వముగ నిరూపించుచు ప్రసంగించిరి. ప్రపంచ పరిస్థితులు హిందూ దేశపు టార్జిక దుస్థితికి కొంతవరకు కారణమనియు, హిందూ దేశమయినను ప్రపంచ పరిస్థితుల ప్రోద్బలము నుండి తప్పించుకొనజాల దనియు, జ్యోషిగారు రంగీకరించెదరు. కాని, దీనివలన గలిగిన దుష్ఫలితములకు తోడయిన సందర్భములు చాల గలవు. ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమము వీని కెంతవరకు తోడ్పడెనను విషయమును జ్యోషిగారు జాగరూకతతో పరిశీలించిరి. జ్యోషిగారు ప్రస్తుతోద్యమముతో నేకీభవించు వారు గారని తెలిసినపుడు, వీరి హేతువాదము దురభిమాన పూరిత మయినదని ఎంచ వీలులేదు. జ్యోషిగారు చెలిపిన ఈ క్రిందివాక్యములను గుర్తించవచ్చును.

“ప్రస్తుత రాజకీయోద్యమములోని కెక్కు అంశములను నే నంగీకరించను. అందుచే వానిపట్ల నా కెట్టియభిమానమును లేదు. కాని, ఆర్థిక దుస్థితి కంతకును ప్రస్తుతోద్యమమును నడుపుచున్న వారిపై బాధ్యత మోపుటకు నే నంగీకరించను. ప్రపంచ పరిస్థితులు సహజముగ చేకూరుటచే, హిందూ దేశము గూడ వీనివలన బాధ నొందకతప్పదు. కాని ప్రస్తుతోద్యమము కొలది మానముల క్రిందటనే ప్రారంభింపబడింది. ఈయద్యమము రాకముందు చాల కాలము క్రిందటనే ప్రారంభమై, మన వ్యవసాయమును, వాణిజ్యమును, పరిశ్రమలను సశింపజేసిన పరిస్థితుల కీయద్యమము కారణమని యూహించుట దుస్సాధ్యము.”

ప్రస్తుత స్థితిని నివారించుటకు ప్రభుత్వము వారేమియు జేయజాల రని, రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిన విషయమును తాము ఆమోదింపజాలమని, జ్యోషి

గారు రని. ప్రపంచ పరిస్థితుల నాన గలిగినప్పటికీ, హిందూ దేశము సాధికముగ బాధించుటకు కారణము నూహింపవచ్చును. హిందూ దేశధనము వెక్కువధముల చిరకాలమునుండియు వెలుపలకు బోవుటచే, దేశము దారిద్ర్యముతో నిండియున్నది. అందుచే ఏమాత్రము ఆర్థిక సౌకర్యము లభించినను, ప్రజల కిది దుస్సహ మగుట సహజము. ఇతర దేశములు సంపదతో తులనానుచుండుటచే, ప్రస్తుతపు దుస్థితిని సులభముగ చాటగలవు. హిందూ దేశ మిది వరకే క్రుంగి కృశించియుండుటచే, దీనిని చాటగల స్థితిలో లేదు. హిందూ దేశ మిట్టిస్థితికి వచ్చుటకు ముఖ్యకారణము రూపాయి మారకపు రేటును పిల్లింగు ఆరు పెన్సులుగ నిర్ణయించుటయే యని, జ్యోషిగారు స్థిరపరచిరి. ఇది సహజపురేటు గాక, కృత్రిమమై యొప్పుచున్నది. దీనిని పిల్లింగు నాల్గు పెన్సులకు తగ్గింపవలయు నని, వణిక్రముఖు లెందరు గోరినను లాభము లేకపోయెను. ఇప్పుడు గూడ, ఇండియా ప్రభుత్వార్థిక సభ్యు లగు ఘస్తరు గారు దీనిని తగ్గించుట కేమాత్రము వీలు లేదని చాటుచున్నారు. వెక్కు దేశములవారు, యూరపు సంగ్రాహమునకు పూర్వ మున్న రేటును స్థిరపరచిరి. హిందూ దేశమునందు మాత్రము మార్పు జరుగ వీలులేదనుచున్నారు. హెచ్చుమారకపురేటు, విదేశపు దిగుమతులకు ప్రోత్సాహ మొనగనుచుగాని, దేశ పరిశ్రమలకు లాభింపదు. ప్రస్తుతపు రేటువలన, విదేశములు బాగుపడెనుగాని, హిందూ దేశమున కేమాత్రము లాభము గలుగకపోగ, నష్ట మతిశయించెను. 1927 సంవత్సరమునందు భారతీయ వణిక్కులు మారకపురేటుపట్ల ప్రబల మగు అసమ్మతి జూపిరి. దీనివలన, వ్యవసాయమునకును, పరిశ్రమలకును, వాణిజ్యమునకును గూడ ప్రబలనష్టము గలుగు నని వారు ముందే చెప్పిరి. పిమ్మట వారి జోస్యమే ఫలించెను. ఇప్పటికయినను వెనుక జేసిన లోపమును నివారించు తలంపు గలుగకున్నది. రయితుల స్థితి నానాటికి క్షీణించెను. జ్యోషిగారు చెలిపినటుల హిందూ దేశధనము విదేశముల కధికముగ ప్రవహించుచున్నది. ఇట్టి కృత్రిమపు రేటును నిగ్రహింపటకు ఎంతయో శ్రమపడవలసివచ్చుచున్నది. వెండి ధర తగ్గుటచే, ప్రస్తుతపు రేటును నిలుపుట సులభ సాధ్యమగుటలేదు. జ్యోషిగారు చెలిపినటుల, హిందూ ఛార్జీలను ధరించుటకై రిజర్వులు చాలవరకు తగ్గి పోవలసివచ్చెను. ఇంతియగాక, విదేశమునుండి సవరను ఋణములను హెచ్చుపడ్డి బెట్టి హిందూ దేశము తిసికొనవలసివచ్చెను. అందుచే ప్రస్తుతపు మారకపురేటును నిలుపుట, కొలదికాలములో యసంభవము గాకమానదు. జ్యోషిగారు సూచించినటుల, హిందూ దేశమునందు బంగారపు కరెన్సీని స్థాపించి రిజర్వు బ్యాంకు దానిని నిర్వహించునటుల జేయుచో ప్రస్తుతపు మారకపురేటుకు సంబంధించిన చిక్కులు దొలగిపోగలవు. ఇట్టి ప్రయత్నముల గావించక, ప్రస్తుతపు టార్జిక దుస్థితికి ప్రభుత్వ బాధ్యత నంగీకరింపక పోవుటవలన, ప్రయోజన ముండదు. ఇదివరకే సవరను ఋణములు నాల్గు వందల కోట్లు చాటును. ఇకమందు గూడ నిట్టి ఋణములు కైకొనబడునను వదంతులు వ్యాపించియున్నవి. హిందూ దేశము వీని వలన ఎట్టి నష్టము బొందుచున్నదో, యూహింప

వచ్చును. ఇకనయినను ప్రభుత్వమువారు వెనుకకు మరలి, మారకపు రేటును తగ్గింపవలయు నని, జ్యోషిగారు కోరుచున్నారు.

స్వదేశీ, బహిష్కారోద్యమములు లేనిచో, దేశపు టార్జిక స్థితి యిప్పటికన్న నికష్టముగ నుండెడిదని, జ్యోషిగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. ఈ యద్యమములు హిందూ దేశపరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహ మొసంగి, బీదలకు జీవనాధారమును గల్పించెను. స్వదేశీ వస్తువులు వెక్కులు బయలుదేరి, ప్రజల యక్కరలను దీర్చుచున్నవి. విదేశపు దిగుమతులు తగ్గుటచే, దేశీయ వస్తువుల విక్రయమున కవకాశము గలిగినది. అందుచే, ప్రస్తుతోద్యమము, ఆర్థిక దుస్థితికి తోడ్పడలేదని, జ్యోషిగారు రభిప్రాయపడుచున్నారు. జ్యోషిగారు చెలిపిన యీక్రింది వాక్యములను గమనింపవచ్చును:

“బొంబాయి ప్రభుత్వ పరిశ్రమ సశించుటకు సిద్ధముగ నుండెను. ఆసమయమున అనుకూల పరిస్థితులు దయించెను. ప్రభుత్వమువారు గూడ తోడ్పడుచో, ఈ పరిశ్రమ మరల తలయెత్తగలదు. ఇతర దేశీయ పరిశ్రమలు వెక్కులు పునరుద్ధరింపబడు చిహ్నముల గన్పరచుచున్నవి. స్వదేశోద్యమము నిజముగ మహావకార మొనర్చెను. అందుచే కాలము గడచినకొలదియు, దేశమునందలి పెట్టుబడిదార్లు, కార్మికులు, రయితులును గూడ బాగుపడుట కెట్టి యభ్యంతరముండును? ఒక్కసంగతి మాత్రము స్పష్టము. బహిష్కారోద్యమము, విదేశపు దిగుమతుల వ్యాపారమునకు నష్టము గలిగించెననుట నిశ్చయము. దీని వలన విదేశపరిశ్రమకు గూడ నష్టము గలిగెను. బ్రిటీషు వస్తుబహిష్కారముమూలమున నిరుద్యోగము, దారిద్ర్యము మున్నగు నష్టములు గలుగుట నాకు సమ్మతము గాదు. కాని, బహిష్కార పద్ధతివలన స్వదేశోద్ధరణము జరుగుచుండుటచే, అయ్యది దేశమున కిపు డవసరమని, నాకు గన్పట్టెను. దేశీయ పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహ మొసగుటనేరము గాదని, నేను భావించుచున్నాను. అన్ని దేశములను ఈ పనికి బూనుకొనెను. ఇప్పుడు గూడ బూనుకొనుచున్నాను.”

జాతీయ ప్రభుత్వములు గల దేశములు జాతీయ పారిశ్రామికరక్షణకు బూనుకొను చున్నవి. ఇంత కాలమునుండియు స్వేచ్ఛా వాణిజ్యము నామోదించిన ఇంగ్లాండుగూడ నేను పరిశ్రమల రక్షణము గూర్చి అత్యాతురము జూపుచున్నది. ఈ విషయమును కన్నెద్వితీపులేగాక, లిబరలు లేబరపక్షములవారలుగూడ అభిమానించుచు, పూర్వ సిద్ధాంతములను విడనాడుచున్నారు. బ్రిటీషు సినీమా పటములకును, బ్రిటీషు మోటారు పరిశ్రమకును, ప్రత్యేక ప్రోత్సాహ మొనగబడుచున్నది. లాంకు మైరు ప్రత్యేక పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుటకు ప్రత్యేక కృషి జరుగుచున్నది. హిందూ దేశమునందు జాతీయ పరిపాలనము లేకుండుటచే, ప్రజలే యిట్టి బాధ్యతను వహించి, తమకుగల యవకాశమును చేపట్టుచున్నారు. భారత శాసనసభలో లాంకు మైరు వస్త్రాభిమానము జూపుటకు ఏర్పాటు జరుగుటచే, మాళవ్యాప్రభృతులు తమ యసమ్మతి జూపుటకు, సభ్యత్వవదలకు రాజీనామా నిచ్చియుండిరి. దేశ

మునం దీ కారణముచేతనే, స్వశక్తివై నాధారపడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి యుద్ధము షూన్య ఆర్థికసన్న మూలమునను, ఇతరవిధములగు నిర్బంధములచేతను నిరోధింప జూచుట, నష్టపాతు ని, భారతదేశవశిక్కులు భావించుచున్నారని, కోపిగారు చెలిసిరి. నిర్బంధము లధికమయినకొల దియ, ప్రజలలో నిరాశ జనించి, దేశస్థితి విషమ మగుట దప్ప కేరులాభము గలుగదని, జ్యోషిగారు చెలిసిరి. ప్రస్తుతోద్ధమముతో సంబంధము లేని వణి క్రమములు చెలిపెడిహితవును నిరాకరించుట దూర దృష్టి జూడజాలదు. దేశమునకు స్వరాజ్య మొసగి, ప్రజలను తృప్తిపరచుటవలననే, ప్రస్తుతపు ఆర్థిక దుస్థితి తొలగునని, జ్యోషిగారియుద్దేశ్యము. తుట్ట తుడకొ గాంధీమహాత్ముడు కోరిన పడకొండుపరతుల నయినను చెల్లించి, నందిగస్థితిని తొలగింపవలయు వని, జ్యోషిగారు చెలిపిన కోర్కెను భారతీయ వణిక్కులందరును బలపరచెద రనుటకు సందియము లేదు.

జమీందారిరయితుల సమావేశము

తిరుత్తణిలో 24 వ తేదీని గూడిన తిరుత్తణి జమీందారి రయితుల సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు జమీందారి రయితుల నప్తములను పూర్తిగ వివ రించిరి. రయిత్రావరీ భూముల రయితులకన్న, జమీం దారి రయితులకన్నము లధికముగ నున్నవి. రయి త్రావరీ భూములరయితులు, దారి తెన్ను లేని సెటిల్ మెంటు పద్ధతులవలన నష్టపడుచుండ, జమీందారి రయితు లితరవిధముల గూడ నష్టపడుచున్నారు. భూస్వామి సందర్భములు, ఇంకొక ఎస్టేటు సంద ర్భములకు భిన్నముగ నున్నవి. మొత్తముమీద భూముల సాగుబడిగూర్చి నిష్కర్షయగు చట్టమును గావించవలసిన యవసర మన్నిచోటులను గలదు. ప్రస్తుతవిధానము మార్పు కేంద్రవలయును. ఇంతవర కీ విషయమై ఎట్టి విచారణ జరుగలేదు. ఆర్థికసం ఘము నేర్పరచి, రయితుల ఆర్థికస్థితి గూర్చి విచా రణ సలుపవలసిన యవసర మొత్తేని గలదు. రయి తులరాబడి ఎంతని కనుగొనుట కింతవరకు ప్రమాణ మగు నిదర్శన మేమియు లేకున్నది. రయితులు బీద లగుచున్నారని, దేశనాయకులు చెలుపుచుండ, సంపదతో తులదూగుచున్నారని, సెటిల్ మెంటు అధికారాలు చెలుపుచున్నారు. ఈ విషయమై ని జమెద్దియో నిరూపించుటకు ప్రయ త్నము జరుగలేదు. మొత్తముమీద హిందూదేశస్థితిని స్వయముగ పరికించిన విదేశీయు లు, హిందూదేశపు రయితులు దుర్భరదారిద్ర్య పీడితులైయున్నారని చాటుచున్నారు. బ్రెయిలున్ ఫర్డుగారీ సంగతిని చెలిబుచ్చిరి. ఇంకను పలువురు వెల్లడిచేసిరి. ఇంతకు పూర్వము జరిగిన పన్నులవిచారణసంఘమువారు గాని, వ్యవసాయ విచారణసంఘమువారుగాని, రయితుల స్థితిని విచా రింప బూనక, ఇతరవిషయములను నిర్ణయించిరి. రామదాసు పంతులుగారు చెలిపినటుల, మాంటు షర్డు విధానముక్రింద, వ్యవసాయశాఖ మంత్రుల క్రింద నుండ, లాండు రివిన్యూశాఖ రిజర్వడు శాఖ లోల కేరియుండటచే, ఈ విషయమై ఎట్టి యభిప్రాయ కలుగదయ్యెను. లాండురివిన్యూగూర్చి నిర్ణీత మగు

నూత్రముల ననుసరించి, శాసనము గావించవలయు ననియు, రివిన్యూ నిర్ణయము శాసనసభా నిర్ణయ మునకు తోబడవలయుననియు, జాయింటుకమిటీ వారు పదిసంవత్సరములపై కాలముక్రిందటనే సూ చించినను, ఇంతవరకది ఆచరణలోకి వచ్చియుండ లేదు. రాబోవు సంస్కరణములలో నయినను ఈ విషయమై శ్రద్ధవహింపబడునని తోచుచు. రయి తులే ఈ విషయమును చేపట్టి, ఆందోళన సలిపి, కార్యఫలసిద్ధి గాంచుట యవసర మగుచున్నది.

పెద్దాపురము : లాతీప్రయోగము

పెద్దాపురములో జరిగిన లాతీప్రయోగసంద ర్భములు ఇంతవరకు జేరిన వృత్తాంతములకన్నను ఎక్కువ ఘోరముగ నున్నవని, తెలియుచున్నది. మోటారుకారులు ధ్వంసమయ్యెను. పలువురు బల మగు గాయములు తగిలెను. ఇట్టివారిలో తూర్పు గోదావరిమండల ప్రముఖులు గలరు. వీరు చేసిన నేర మేమి? తోటవిందనంగు పాల్గొనుటచే. ఇట్టి సమావేశములపై గూడ లాతీప్రయోగము గావించు టకు కారణ మేమియో యూహించుటకు సాధ్యపడ కున్నది. కనీసపరి ప్రయోగమునుగాని, గరిష్ఠబల ప్రయోగమును గాని కావించుట కెట్టి కారణము గనుపించదు. ఇట్టి చర్యలు లా-ఆర్డరుల నిర్వహణ ముపట్ల ప్రజలలో రోత జట్టించి, నిరాశను పెం పొందించుటకు హేతువు లగుచున్నవి. యదరాసు శాసనసభలో లాతీప్రయోగపు తీవ్రతను సభ్యులు పలువురు నిరసించినపుడు, హాంమెంబరుగారు ఎట్టి సమాధానము జెప్పక, పోలీసు వారు హద్దు మీరలేదని మాత్రము జెప్పిరి. ఎవ్వరయినను నేర మె నర్పిరని అనుమానింపబడుచో, అట్టి వారిని అరెస్టు చేసి, వారిని కోర్టులలో విచారింపవచ్చును. అందుల కెవరును అభ్యంతరము జెప్పక. పలువురు మాజుమాటాడక కారాగృహముల కిదివరకు వెడలి యుండిరి. అందుకు మాజుగ అహింసాబద్ధు లగు వారి నిగ్రహము నవకాశముగ గొని, న్యాయస్థాన ముల విచారణతో గాని శిక్షలతో గాని బనిలేక, పోలీసువారే లాతీప్రయోగశిక్షను విధింపవలయు ననునెడల, అందుకుగాను వేరొక ఆర్డినెన్సును గావించవలసివచ్చును. ఇది సులభ మార్గము గావచ్చును గాని, దీనికయిన చట్టమనెడి ఒక ఏర్పాటుండవలయును. లాతీప్రయోగము, మార్షలు లాకన్నను శీవ్రముగ నున్నది. మార్షలులా ప్రయో గింపబడిన చోటులలో గూడ, ఏదియో యొక మాదిరి విచారణ గలదు. లాతీప్రయోగమున కొక చట్టము గాని, విచారణ గాని గనపించదు. పెద్దా పురమున లాతీప్రయోగమునకు లోనయినవారిలో, స్త్రీలు గలరు. జమీందారులు గలరు. పూర్వశాసన సభ్యులును ప్రజాప్రముఖులును గలరు. కాని లాతీ ప్రయోగము, ఎట్టి విధక్షణను జూపకున్నది. మద రాసు శాసనసభలో నీవిషయమై చర్చ జరిగిన విషయము, కొత్త పేటలోను, పెద్దా పురం, కోయంబత్తూమున్నగు ప్రదేశములలోను లాతీప్రయోగము జరిగెను. ఇందలి సందర్భములను ప్రభుత్వమువారు విచారించి, తా మెట్టి నివారణప్రయత్నముల గావించదలచినదియు, ప్రకటించి ప్రజలలో ప్రబలిన అలజడిని మాన్పుట యవసరము. ముందేమి జరుగనో చూడవలయును.

సినిమకోర్టులు

1929-వ సంవత్సరము సినిమకోర్టుల రిపోర్టు ప్రకారము, వ్యాజ్యములసంఖ్య 532,024 నుండి 516,008 కి తగ్గినది. పంచాయతీకోర్టులలో వ్యాజ్య ములసంఖ్య పెరుగుటచేతనే, మొత్తపు వ్యాజ్యముల సంఖ్య తగ్గినది. ఏజెన్సీజిల్లాలను మినహాయించి నచో, గంజాము మండలమునందు వ్యాజ్యములు అన్ని మండలములలో కన్న చాల తక్కువగనున్నవి. మలబారులో వ్యాజ్యములసంఖ్య అన్ని మండల ములలోను కన్న విస్తారముగనుండెను. చరాస్తికి సంబంధించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 453616 నుండి 470,200 కి పెరిగెను, స్థిరాస్తికి సంబంధించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 21328 నుండి 21981 కి పెరిగెను. వీరిలో శనఖావ్యాజ్యములసంఖ్య చేరి యుండలేదు. శనఖా వ్యాజ్యములసంఖ్య 23,001 నుండి 21995 కి తగ్గెను. రివిన్యూ కోర్టు లో దాఖలయిన వ్యాజ్యములసంఖ్య 27915 నుండి 25720 కి తగ్గెను. అప్పీలుల సంఖ్యలో 1207 తగ్గెను. గ్రామముననబుల కోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య 70318 నుండి 65939 కి తగ్గెను, పంచాయతీ కోర్టులలో దాఖలయిన వ్యాజ్య ములసంఖ్య మాత్రము 150839 నుండి 178644 కి పెరిగెను. స్మాల్ కాజ కోర్టులలో దాఖలయిన కేసుల సంఖ్య 127560 నుండి 126109 కి తగ్గెను. డిస్ట్రిక్టు మనసబులు ఒరిజినల్ వ్యాజ్యములను స్మాల్ కాజ వ్యాజ్యములను గూడ పరిష్కరించుటలో, చాల ఆలస్యము జేసి రనియు, కీరైవెఖరి తృప్తికరముగ లేదనియు, రిపోర్టు చెలుపుచున్నది. నబ్ జడ్జిలకు వేయిరూపాయలవరకు స్మాల్ కాజ అధికారముల నిచ్చుటవలన, ఫలిత మనుకూలముగ నుండె నని తెలుపబడినది. హైకోర్టులో దాఖలయిన వ్యాజ్య ములసంఖ్య 735 నుండి 630 కి తగ్గెను. ప్రధాన పట్టణేతర న్యాయస్థానములలో దాఖలయిన దివాలా పిటిషనుల సంఖ్య 4345 నుండి 4360 కి పెరిగెను. హైకోర్టులో దాఖలయిన పిటిషనుల సంఖ్య 566 నుండి 475 కి తగ్గెను. మనసబు కోర్టులలోను, జిల్లాజడ్జిల కోర్టులలోను, సీటిసివిలు కోర్టులలోనుగూడ వ్యాజ్యముల పరిష్కారము. విషయమున జరిగిన ఆలస్యమునకు హైకోర్టువారితో బాటు ప్రభుత్వము వారు గూడ తమ విచారమును చెలుపుచున్నారు.

చిర్రాడు కాల్పుల కేసు

బొంబాయి, డిసెంబరు 24:— సెప్టెంబరు 25 వ తేదీని చిర్రాడులో జరిగిన కాల్పులకు పర్యవసానముగా 47 మంది పక్ష్యుల ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటు సోనాల్యుగారి ముందు విచా రింపబడుచున్నారు. నిందితులు పి. కో. 302 (హత్య) 147, 148, 395, (బోపిడి) వెక్కనుక్రింద ఛార్జీ పెట్టబడియున్నా రు. మద్దాయిల పక్షిలు జామీను విడుదలకై ప్రారించుచు రెండు వివరితప్రము లర్పించుకొనెను. సర్కారు పక్షిలు జామీను విడు దలప ప్రతిఘటించెను. మేజిస్ట్రేటు నిరాకరించెను. ప్రాసిక్యూ షన్ ప్రారంభపాదము యేమియు లేకుండ సాక్షుల విచారణ యుపక్రమింపబడెను. మొదటి సాక్షి పర్సెల్ ఇన్ స్పెక్టరు, అతడు ఆల్లరి రంగనాయక్కు పట్టుట తాను వ్రాసిపట్టు లే చెప్పెను. రెండవసాక్షి పోలీసు కన్స్టేబుల్ కె. అతడు, సెప్టెం బరు 25 వ తేదీని తాను కన్స్టేబుల గొట్టె తప్ప తూటాని ము న్నగువానిలూర్చి సాక్ష్య మిచ్చెను. వెక్కనుగారి గృహ మును సోదాచూచి పన్నెండు కాంగ్రెసు సంఘపు రసీదులు పుస్త కమును లాగుకొనినట్లుకూడ యిత డంగీకరించెను. మూడవ సాక్షి విశ్వనాథశివరామ్ అను ఘోరస్తుకేజను. ఇతడు నివాసు డైన అటవీరక్షకుడు, పెద్దేగారి చేరితిపిని అతనిదే యొట్టు నిరూపించిరి. కేసు వాయిదా వేయబడెను. (ప్రీ ప్రె.)

వి. జే. పటేలుగారి శరీరస్థితి

డాక్టరు పురుషోత్తం దాసు పటేలుగారు
వి. జే. పటేలుగారిని పరీక్షించుటకు దొరతనముపా
రనునతి నిచ్చుట

కోయంబూరు, డిసెంబరు 25:—కోయంబూరు
పెరసాలలో ఉన్న వి. జే. పటేలుగారిని చూచుటకు ఆయన
ఆరోగ్యస్థితిని పరీక్షించుటకు డాక్టరు పురుషోత్తం దాసు
పటేలుగారికి దొరతనమువారు అనుమతి నిచ్చిరి. పటేలుగారు
చెన్నై పురిసంఘి కేంద్రమున కిచ్చికివచ్చెదరని యాధిపత్య
మానము తెలిసినది. (ఆ. ప్రెస్.)

డాక్టరు పటేలు

వేంకటరమణయ్యంగారు

వి. జే. పటేలుగారి కడకు

రానుండుట

డాక్టరు పటేలుగారిచట కొన్నిరోజులుందురని
తెలియుట

కోయంబూరు, డిసెంబరు 25:—డాక్టరు పటేలు
గారు కేంద్రమున కిచ్చికి వచ్చెదరు. రాగానే వేంకటరమ
ణయ్యంగారితోగూడ పెరసాలకెళ్లి వెనెడెంటు పటేలుగారి
తో సంభాషించెదరు. డాక్టరు పటేలుగారు వెనెడెంటు
పటేలుగారిని పరీక్షించురనియును యిచట కొన్నిరోజులుందు
రనియునుగూడ తెలియుచున్నది. (వెనెడెంటు పటేలుగారికి
ప్రాంతజన్మ లింకను వరులెను. డాక్టరు పటేలుగారు వెంట
రమణయ్యంగారి గృహముననే యుండును. (ఒకవిలేజిరి)

డా॥ పటేలుగారు చెన్నై పురికి విచ్చేయుట:

డా॥ పురుషోత్తం దాసు పటేలుగారు బొంబాయికిని విన్న
మధ్యాహ్నము చెన్నై పురికివచ్చిరి వీరు మరల విన్నరాత్రి కోయం
బూరునందు వి. జే. పటేలుగారి దేహస్థితి పరీక్షించుటకు
కోయంబూరుకు వెళ్లిరి.

పోలీసు ఉద్యోగీయులను కొట్టుట

నమకల్ తాలూకాలో క్రజల జార్జన్లము

నెలవ, డిసెంబరు 25:—పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు
వైత్యమూర్తిగారిని, ఎక్సైజు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పోలీసు
సామకల్ తాలూకాలో కాలపనాయక్ పట్టియను గ్రామ
ములో కొట్టిన వివరములు యిచ్చుట తెలియవచ్చినవి, ఈ
యిద్దరు ఉద్యోగీయులు ఒకరి యింట్లో దొంగతనముగా సారా
కాయముండగా వెళ్లిరి. వీరితో పోలీసుదళముగూడ సుండును.
ఒక ప్రజా సమావేశము వారి మీద పడి కొట్టుటకు
వైదరించిరి. తరువాత పోలీసులు ఉద్యోగీయులనుండి వేరుచేయ
బడిరి. ఉద్యోగీయుల నిద్దరిని ఒక గదిలో పెట్టి తాళమువేసిరి.
తరువాత కేసులుపెట్ట మనమరతువై వారిద్దరు ఉదయము వదలి
వేయబడిరి. రిజిస్ట్రార్ పోలీసులతో పోలీసు మావరింపెంజెంటు
ఆఫీసునకు వెళ్లినపుడు ఉద్యోగీయులు విడుదలచేయబడిరి.
ఈవిషయము విచారింపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్.)

విచారకరముగు మరణవార్త

తేనాలి తాలూకా సంగమ చానర్లపుర నివాసులు
శ్రీయంత్ర కొత్త కెవలింగయ్య చాదరిగారి నెల 16 వ తేదీ
రాత్రి పరమపదించిరి. వీరికి చనిపోవునకు 61 సంవత్సరము
లుండెను. ఈయన వీడలకు పరమేశ్వరగారుండి పంటకల్ల
యజ్ఞముల తేయుచు నిత్యము పండితుల కాశ్రయముతో గాల
క్షేపము తేయుచుండెను. వీరి కిటీవలనే సంజావ్యాధి పొడ
నూపి ఘనము రెండుగు సమల సుంకియు చుంచును పట్టిరి.
కమ్మనారిలో సంగమ్యం కరగ్యాపాద సుంకిప్రాతముగు జప
జూహులు వీరినలె విక్కిలి నివ్వెగిర్వముగా జరుపుచు
వచ్చిననా రుదురు, వీరికి గల భాగవతనేన వ్యవస్థిత. వీరి
యాత్మకు పరమేశ్వరము కాంతి యొసగుగాక.

పి. వి. సుబ్బారావు.

వ్యాయామ క్రీడలు

లాన్ టెన్నిసు

కలకత్తా ఛాంపియన్షిప్ సందేములు

లీలారావు కన్యగారి అద్భుతవిజయము

కలకత్తా, డిసెంబరు 24:—కలకత్తా టెన్నిసు ఛాంపి
యన్షిప్ సందేముల సందర్భమున నేడు మరల 28 పోటీలు
జరిగెను. సింగిల్స్ సందేమి. రామస్వామిగారికి యస్. జే.
మాతూస్ గారికిని జరిగినపోటీచాలనేపు డీర్లీంపబడెను. యస్.
జే. మాతూస్ గారు, రామస్వామిగారికి చాల శ్రమ నొసగిరి.
రామస్వామిగారు సులభముగా పోటీ నెలయట అసాధ్య మా
యెను. రామస్వామిగారు తమకు అటయందుగల సామర్థ్యము
స్పష్టము వినియోగింపవలసివచ్చెను. తుదకు రామగారు పోటీ
యందు విజయము గాంచిరి. పోటీ ప్రారంభమునండి తుది
వరకు మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను.

బ్రిటిషుయోధుడు ఇ. డి. ఆండ్రూస్ గారు యస్.
నూరిగారిని ఓడించిరి. నూరిగారు బ్రిటిషుయోధునిచే ఓడింప
బడినను, అతనిని చాల వరకు ప్రతిఘటించిరి. ఆస్టిన్ గారు డి. పి. హాడ్జన్ గారిని
ఓడించిరి. జే. యస్. ఆల్వింగారు రాజ్ కుమార్ గారిని ఓడించి
రి. శ్రీని సింగిల్స్ సందేమి లీలారావు కన్యగారు నైమను సతి
గారిని ఓడించిరి. లీలారావు కన్యగారు అద్భుతముగ ఆడిరి.
పుర్రామల డబ్బులకుండు బ్రూక్ ఎడ్వర్డు, మిచ్చెల్లూరుగార్లు,
డా॥ ప్రకాశ్, వి. మిత్రాగార్ల నోడించినపోటీ మిగుల ఉత్సా
హమును పురికొల్పెను.

పోటీలఫలితములు

పుర్రామల సింగిల్స్

సి. రామస్వామిగారు యస్. జే. మాతూస్ గారిని
ఓడించిరి. 7-5; 9-7. యస్. సింగిల్స్ గారు జి. లా గారిని
ఓడించిరి. 6-3; 6-3; ఇ. డి. ఆండ్రూస్ గారు యస్. నూరి
గారిని ఓడించిరి. 6-3; 6-1. సాంవరుసింగ గారు, జగన్ మోహ
నుగారిని ఓడించిరి. 6-3; 6-3 జే. యస్. ఆల్వింగారు రాజ
కుమార్ గారిని ఓడించిరి. 6-2; 6-4. ఆస్టిన్ గారు డి. పి.
హాడ్జన్ గారిని ఓడించిరి. 6-1; 6-3. కృష్ణ ప్రసాదుగారు, డి.
జే. చాదరిగారిని ఓడించిరి. 6-2; 8-6.

శ్రీని సింగిల్స్

లీలారావు కన్యగారు నైమనుసతిగారిని ఓడించిరి. 6-1
6-2 జే. సాంవరుసింగ కన్యగారు మైదన్ కన్యగారిని ఓడించిరి.
6-0, 6-1.

పుర్రామల డబ్బులు

యస్. బ్రూక్ ఎడ్వర్డు, డబ్బూ మిచ్చెల్లూరుగార్లు
డా॥ ప్రకాశ్, వి. మిత్రాగార్ల నోడించిరి. 15-18, 6-8. ఆల్
జగన్ మోహన్, స్టీముగార్లు, జి. బిర్లా, యస్. నూరిగార్ల నోడించిరి.
6-2; 8-6. ఇ. వి. లాల్ అహద్ హుసేన్ గార్లు, యస్. సి.
మేయరు, కంబుబాచాగార్ల నోడించిరి. 6-3; 6-4. ఇ. డి.
ఆండ్రూస్, యం. హర్న్ గార్లు జే. టాండన్, ఇమారుగార్ల
నోడించిరి. 6-1, 6-3. హాడ్జన్, డేగార్లు హాజరుకానందున,
రామస్వామి, కృష్ణ స్వామిగార్లు గెలిచినటుల నిర్ణయింపబడెను.

క్రికెట్టు

జూహు నెన్ బర్న్ టెన్టువందెములు

దక్షిణ ఆఫ్రికాకును, ఇంగ్లాండుకును పోటీ
జూహు నెన్ బర్న్, డిసెం 24:—ఇంగ్లాండు నవన, దక్షి
ణ ఆఫ్రికాకును క్రికెట్ మొదటి టెన్టువందెము నేడు ప్రారంభ
మాయెను. దక్షిణ ఆఫ్రికాజట్టు మొదట ఆడిరి. వీరు మొదటి
ఇన్నింగులో 126 పరుగులకే అందడను అవులుగానింపబడిరి.
వాస్, పీటుబ్బుగార్లు చక్కగా బాటు చేసిరి.

ఇంగ్లాండుజట్టు మొదటి ఇన్నింగు

నయాటు తాలూకాగార్లు మొదటఆడిరి. 83 పరువులకుపరికి వ
యాటుగారు అవులుఅయిరి. 42 పరువులయినపుడు లేలాండుగారు
అవులు గానింపబడిరి. 42-2-29 పిదప హింద్రాగారు 8 పరువు
లతో అవులుఅయిరి. హింద్రాగారు 8 పరువులపంఖ్య
పెచ్చుగావించిరి. పరువులు 103 అగునకి లురన్ బులు గారు
అవులుచేయబడిరి 103-4. 28 చాపూర్ గారు 28 పరువులతో అవు
లుఅయిరి. హింద్రాగారు అవులుకాకండ 45 పరువులు తేసి
యండిరి. ఇంగ్లాండుజట్టు పోటీ ముగియు కాలమునకు 5 రు
గుకి 167 పరువులు తేసిరి.

వి. జే. పటేలుగారివైద్యులు కోయంబూరుకు చేరుట
కోయంబూరు, డిసెం 25:—వి. జే. పటేలుగారి
సాంత్వనములు డా॥ పి. టి. పటేలు, డా॥ ఆర్. వి. పటేలు
గార్లు ఈవిధమున ఉదయం కోయంబూరుకు చే
రిరి. వైద్యులవైద్యుల సారికి సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు
వారు స్వాగత మొసగిరి. ఆ. ప్రెస్.

సింహళములో విజయనగరం జట్టు

ముస్లిములతో పోటీ డ్రామగుట

వి. పి. కరీముగారు అద్భుతముగ బాటుచేయుట

కోలంబూ, డిసెం 25:—విజయనగరం జట్టువారు ముస్లిము
జట్టుతో నేడు ఒకరోజు క్రికెట్ పోటీ ఆడిరి. పోటీ డ్రాతో
ముగిసెను. మహారాజాకుమార్, హాబ్బు, సి. కే. నాయుడు, గులా
ముముహమ్మదుగార్లు ఆడెదరి. దేవధరుగారు కెప్టెను పదవి వహిం
చిరి. విజయనగరంజట్టువారు 8 గికి 207 పరువులు తేసి ఇన్నింగు
చాలించిరి. నోఅమల్ గారు 74, రామారావుగారు 53, హు
బ్బిగారు 21 పరువులు తేసిరి. వి. పి. కరీముగారు అద్భుత
ముగా బాటుచేసిరి. ముస్లిములు 7 గికి 70 పరువులు తేసిరి.
అంతటితో పోటీ డ్రాగా ముగిసెను.

పతాకావందనోత్సవము

మదరాసు, డిసెం 25:—తెలంగాణ కార్యకర్తము
(కాన్సిలు ఆఫ్ ఆక్షన్) అధ్యక్షుడు యస్. సత్యమూర్తి రారెట్టు
ప్రాయుచున్నారు.

28 వ తేదీ ఆదివారము పతాకావందనము. ఉద
యం 8 గంటకు

1. మీమీ గృహములందు జాతీయపతాకము ప్రదర్శించి
గౌరవింపుడు సాధ్యమైన బహిరంగ ప్రదర్శనలందును అట్లే
చేయుడు.
2. జాతీయపతాక భారతస్వాతంత్ర్యమునకును, ప్రపంచ
శాంతికిని, సర్వమన సహృదయనకును విష్ణుము.
3. జాతీయ గీతముల పాడుడు.
4. ఊరగింపులుగాని ఉపవాసములుగాని ఆనవరము
లేదు.
5. పట్టి ఆగ్రహకారమున్నను అహింసనే ఆవలంబిం
పుడు.

(సం) యస్. సత్యమూర్తి.

విదేశవార్తలు

ఇటలీలో క్యాథలిక్కులకు
వైరుధ్యముగ ప్రచారము

పోవుయాక్క ఖండనము

బల్గేరియా రాజయొక్క వివాహమును గూర్చిన
'యపార్శము'

కోం, డిసెంబరు 25:—కొరిన్థులు పోవునకు క్రీస్తు
ను యభివందనములు గావించినపిదప వారు సన్యాసమొందు
గావించిరి. క్యాథలిక్కులకు వైరుధ్యము గల్గి ఇటలీలో
ప్రాటిస్టెంటుల ప్రచారము విస్తరించు చున్నందున పోవు తమ
యనములైన తీవ్రముగ వెల్లువెత్తిరి. ఈ ప్రచారము కోమా పురి
యందును కొనసాగింప బడుచుండెను. లాటరెన్ సంధియనుము
లకియ్యది కేవలము వ్యతిరేకము మతాంధరులతోటి వివాహమును
గూర్చి శ్రీమఖండంపబడుననివారు నూచించిరి. బల్గేరియా రాజ
గు జోరిన్ నకును గయోవన్నారా కుమారికిని యిటీవల జరిగిన
వివాహము సందర్భమున క్యాథలిక్ మతాధికారులచే యనుమతిం
పబడిన యేర్పాట్ల కవార్తము కల్పింపబడియుండుటయే యా
క్రమమునకు కారణము (రూటరు)

మాలానా మహమ్మదాలీగారికి

స్వస్థతకలుగుట

లండను, డిసెం 25:—నేడురాత్రి మాలానా మహమ్మ
దాలీగారికి స్వస్థతకలిగినదని తెలియుచున్నది. (రూటరు)

ధరవాడి బర్తలో పితూరీలు

హత్యలు గృహదహనములు

పోలీసులకును పితూరీదారులకును పోరాటము

రంగూడు, డిసెంబరు 25:—ధరవాడి పితూరీలనుగూర్చి అధికారులు పంపిన వార్తాప్రకారము కల్లాలము మొదలు పెళా యోమా గ్రామములలో ధరావడ ఈస్టినుమండల పరిపాలకులను ప్రారంభమయ్యెను. పోలీసులకు వాటికాత్రి పర్యవేక్షణము నుండి పితూరీదారులు వచ్చి ధరవాడ మండలమున చెండు మాడుగ్రామములపై బడి ఇరుగు తల మనుష్యులను ఒకటిపై ఘాతెత్తు చేజరుకు చంపి కొన్ని కుటుంబములను గైకొని చెడలి పోయిరి. ఈ వార్త తెలియగానే సబ్ డివిజనలు పోలీసు ఉద్యోగి కొంతసేపుందితో నవటికి పోయెను. వారికిని పితూరీ దారులకును సంఘర్షణ కలిగెను. పితూరీదారులు పోలీసుల పై కుటుంబముల ప్రేరేపిరి. పోలీసులును కాల్పులు ప్రారంభించి దోపిడికాండ్రు ముందెపోవువరకు నిలుపలేదు. పితూరీదారులు ముందు చాల నందున వెనుకకుబాటి. వారి ఒక్కని కేసుమాత్రము పోలీసులు తరువాత చేజిక్కినది. ఇంకను ఎక్కువమంది వారు హతులై యుండురనియును వారిని చాలవరకు పితూరీదారులు కొనితొగి యుండురనియును పోలీసులు తలచుచున్నారు. మంగళవారము నాడే కొందరు పితూరీదారులు ఇస్టినుమండలముపై మరలు కొనిరి. ౬౦ మంది ఒక గ్రామముపై బడి తలనుగిరి చంపి ఒకకుటుంబము లాగుకొనిపోయిరి. చీకటి పడునప్పటికి యావార్త ఇస్టినుమండలముపై బడి డిప్టీ మిషనరు కొంత మిలిటరీ సిబ్బందితో బయలుదేరి పోయెను. అతియొద్ద నుండి వార్త యెదురు రాలేదు. మంగళవారము రాత్రి ౯౦ తే 60 మంది పితూరీదారులు ధరావడికి అవలి రైలుస్టేషను ఇన్ వాడు పోయి గ్రామములో కొన్ని యొద్దను దోచి నేవనుమాట్లకు ఇంటిని కొల్లగొట్టి రైల్వేస్టేషనులో వస్తువును కొన్నిటిని లాగు కొని తొలిపెట్టెను చెడగొట్టిపోయిరి. అటు ఇద్దరు చంపబడి రనియును గ్రామము చాలవరకు తలపెట్టబడినదియును వార్త వచ్చినదికాని యిదియువకు దృఢపడలేదు అచటినుండి దోపిడి కాండ్రు వెనుకకు వచ్చి అటవీ పోలీసు ఉద్యోగిల నాటకప రుప్రయత్నించిరి. కాని వారు చీకటిలో తప్పించుకొని వచ్చి వేసిరి. పితూరీదారులలో చాలా భాగ మిప్పుడు ధరావడికి పదిపం డైండు మైళ్లదూరములో ఈశ్వర్యములాగా చేయున్నట్లు పోలీసులు పోలీసులు.

ధరావడినుండియు ఇస్టిను నుండియు మిలిటరీ పోలీసులు పోయి దుర్గయులను పోకొట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రాముఖ్యమువచ్చుచు పోవుచున్న రైల్వేస్టేషన్లు నిన్న రాత్రి నిలిపివేయబడినది. తెల్లవారినవరకు రైల్వే ప్రయాణము సాగి చెను. ఈపితూరీ కేసులకు సానికమైనదేమని తలంపబడుచు న్నది. ప్రత్యక్షకారణమేమిటో తెలియదు. ఇంకొక్కడను అల్లరి జరిగినట్లు లేదు. (ఆ. ప్రె.)

సూరతులో పోలీసువారి హతావధి

సూరతు, డిసెంబరు 25:—ప్రతి ధాన్యములకు పంటకాల ము వచ్చినది. అందుచే పప్పులు చెల్లింపని గ్రామములు ఆ పంట లను కోయకుండుటకై గ్రామములకు పోలీసువారు ఆక్రమించుకొనునట్లేమియుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తాలూకానుండుం తయు క్రొత్తపోలీసు స్టేషనుల సేర్వకపవలయుననియు సభాను ఆశ్రమము, అంభేటి, నూసెన్పురు, వంకనేరు, బాద్నాలి ఆశ్రమము, మాధి ఆశ్రమములించిరి, అగ్రమురూప, మోతిఫరాత్, మోతిహోవ మున్నగు ప్రదేశములందు అదనపు పోలీసు దళముల నుంచవలయు యియు ప్రభుత్వము వారు దేవేమియుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

గ్రామోద్యోగులకు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు సూరతు, డిసెంబరు 25:—ప్రభుత్వమువారి గ్రామపత్రము లకు తలాటీలకు ఈక్రింది ఉత్తరువుల నొసగియున్నారు:— ధూమిపన్ను వసూలుచేయు అధికారము మరల రెవిన్యూ డిపార్టు మెంటువారి కివ్వబడినది. కావున గ్రామోద్యోగులు గ్రామనేప కుల సహాయముతో ధూమిపన్నును వసూలు చేయునలెను అంతే కాక మంజూరీ దారుగారి అనుమతికై రైతులు పంట కోయ కుండునట్లు జాగ్రత్త నహించియుండవలెను.

ఈ ఉత్తరువును గ్రామోద్యోగులు బాద్నాలి గ్రామము లందు, సాటింపుచున్నారు. ఇండ్లతలుపులూదన, గ్రామము లందలి చెట్లూదన ఈ ఉత్తరువు అంటించబడినది.

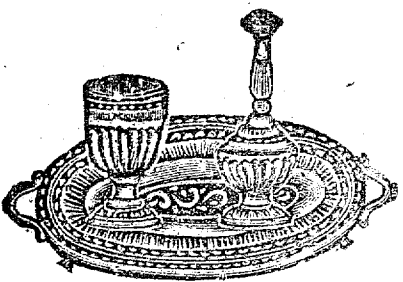
కడాడు పట్టాదారులు సమాజేతమై ధూమిపన్ను చెల్లిం పబడినది ముందు గానించుకొనిన తీర్మానమును మరల తనివించి ఇంతవరకు గ్రామములను వదలి పోని వారు త్వరలో గ్రామములను వదలిపోవలయుననియు ఆట్టినర్పుని వారిని బహిష్కరింపవలయుననియు మరియొక తీర్మానము గావింపబడినది. వాలాడు పట్టాదారులకూడ ఇదేవిధముగ తీర్మానములను గావించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

ప్రతియొక్కరు చక్కగా గమనింపవలసిన ముఖ్యవిషయము

మాతో బేరము చేసినవారిలో

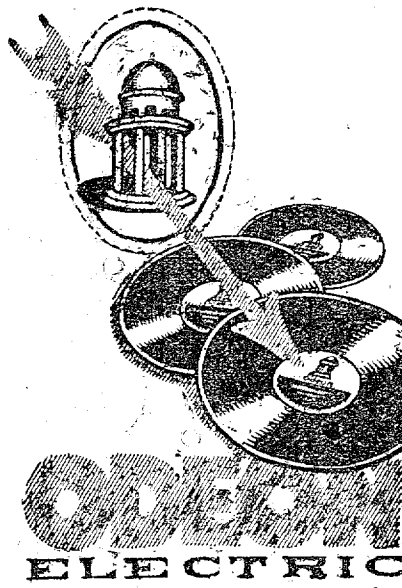
100 కి 100 గురు

సంతృప్తి చెందియున్నారు

నవీనగమలలో పూలతోట్లు, టీ, కాఫీ, స్వేచ్ఛ వలరకముల బుగారు నగలు మొదలగు నవి తయారుచేసి, సిద్ధము గానుంచియున్నాము వాటియొక్క నాణ్యము, మెరుగు, లావాణ్యము వగైరాలను చూచి సంతసింపవలెను గాని,

చదివిన తనివితీరదు. మేలైన నీరుకపులముల, కెంపుల, పువ్వురాగముల నగలుకూడ గలవు. ఉమ్మడి బంగారు శెట్టి అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, 28, చైనాబజారు, మద్రాసు.

సంగీత ప్రియులారా!

బడియన్ ఎలక్ట్రిక్

గ్రామోఫోను రికార్డులను, వినుడు

అద్భుతమైన నాదశుద్ధత గలవి ప్రబోలు, సుప్రసిద్ధులగు గాయకుల నవీన కీర్తనలు

దివ్యముగా, శాస్త్రోక్తముగా తయారుకాబడినవి

శ్రావ్యమైన యువకరణములు గలవి

దక్షిణ హిందూదేశపు రికార్డులు

తెనుగు, కన్నడ, అరవ, భాషలలోను, వాద్యసంబంధ మైనవి గలవు.

ముఖ్య విశేషము:—

ప్రొడెన్ బర్లు అండు కో.,

జి. టి. మదరాసు.

దేవదాసీలబిల్లు

అస్పృశ్యతను తొలగించుబిల్లు

భారతశాసనసభలో ఆర్. కె. మణ్నిగం శెట్టిగారు ఉపపాదించిన తలచిన బిల్లులు

కోయంబుత్తూరు, డిసెంబరు 25:—జరుగనున్న భారతశాసనసభ సమావేశమున ముఖ్యమంత్రి బిల్లులు మూడింటిని ఉపపాదించు ఆర్. కె. మణ్నిగం శెట్టిగారు నోటిను ఇచ్చివారు. హిందుదేవాలయములకు దేవదాసీల కైంకర్యమునర్చుట నేరమని నిర్ణయించుచు ఇట్లుచేయునాటికి శిక్షను విధించుటకై ఒకబిల్లు, అస్పృశ్యతను తొలగించుటకై మరియొకబిల్లు ఉపపాదించి నోటిను ఇచ్చియున్నారు. ఇండియన్ ట్రస్టు అండ్ సరణ బిల్లునొకదాని నుపపాదించుట నోటిను ఇచ్చియున్నారు.

ప్రభాత్ ఫేరీలపై లాఠీ ప్రయోగము

పదిమంది స్వహా తప్పి పడిపోవుట ధారావర, డిసెంబరు 25:—నిన్నటిదినము ఉదయం మామూలు ప్రకారము సిల్వీయం ప్రభాత్ ఫేరీవారు జాతీయ గీతములు పాడుచు వచ్చుచుండగా పోలీసువారు ఎదిరించి చెవి పోవలయునని కోరిరి. ఆ భజనకూటమువారు ఆ ఉత్తరువు పాటించనందున పోలీసువారు లాఠీలతో వారిని కొట్టిరి. 10 మంది స్వహా తప్పి పడిపోయిరి. వీరిలో కొందరిని పోలీసువారు ఆరెస్టుచేసి కొంత కాలము నిర్బంధమునందుంచి నవలి వైచిరి. రాజీ చెన్నూరు తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘపు అధ్యక్షులకు పాపదురంగి గారికి నాలుగు నెలల కఠిన శిక్ష 150 రూప్యములు జరిమానా విధింపబడినది. జరిమానా చెల్లింపనిచో మరి రెండు నెలల శిక్ష ననుభవించవలెను. కార్యదర్శి హంప సాగడు గారికి 100 రూప్యములు జరిమానా, జరిమానా చెల్లింపనిచో రి నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (ప్రీ ప్రెస్)

శ్రీ కుసుమ హరనాథబావా ఆనందమేళోత్సవము

ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడుట ద్వారకాతిరుమల, డిసెంబరు 25:—ఈఉత్సవము యీనెలలో ద్వారకాతిరుమలలో హరనాథాశ్రమములో జరు పబడునని ప్రకటించబడినది. కాని సోనాముఖిలో మహావక ములను చలిజ్వరములను మోపుగా నుండుటచే శ్రీహరనాథబావాగారి ధర్మపత్ని ప్రస్తుతము ద్వారకాతిరుమల రా వీలులేకపోవుటచే యీ ఉత్సవ మి నెలలో జరుగదు. ఎప్పుడు జరుగునదియు ముందు తెలుపబడును. అని శ్రీయుత వి. లింగ రాజగోపాళుడు మాట వ్రాసిరి.

కాన్పూరు శ్రీమదైవార్జునము కాన్పూరు, డిసెంబరు 25:—జెమ్మడ్డికంపెనీ (సారా దుకాణము, ఎదుట కాన్పూరునందలి గౌరవములుంబములకు చే రిం శ్రీమం పార్సీలూపతిగారి నాయకత్వమున పికటింగు చేయుచుండిరి. జెమ్మడ్డిగారి బాంసురికి ఈ శ్రీమదైవార్జున టి కొట్టి రిని తెలియుచున్నది. ఈ మాపునకు పికటింగు జరిపినందుకు రెండు నెలల క్రితము 16 మంది శ్రీమం ఆరెస్టుచేయబడిరి. పార్సీ లాలూగారు కాన్పూరు నగరకాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి. (ప్రీ ప్రెస్)

రిటైర్మెంట్ జర్నల్ కాన్పూరు శ్రీమం మోసముచేయుట కోయంబుత్తూరు, డిసెంబరు 25:—రామస్వామి అచారి అనునొక రిటైర్మెంట్ జర్నల్ కాన్పూరులోని తాను జిల్లామేజికు అఫీసరు హెడ్ క్లర్కు అనిచెప్పి కొంతమంది సుప్రసిద్ధులవద్ద లంచములు తీసికొనెను. కోయంబుత్తూరు పోలీసువారు నిన్నటిదినము వీరిని ఆరెస్టుచేసిరి.

ప్రథమ జమీన్ రైతుల మహాజనసభ

తీరు లన్నిలో సమావేశ మగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

అంశము 25 :—నిష్క

సర్వార్థులు:—గనమండలము మేఘావృతమై యున్నది.
 దక్కన్:—కడపలో నెక్కుడుగను తదితరస్థలములందు
 సాధారణముగను నాకాశము మేఘావృతమై యున్నది.
 కర్నాటకము:—నెల్లూరులో మేఘము లెక్కుడుగను
 యితర స్థలములందు స్వల్పముగనో లేకమోతాడుగనో నున్నవి.
 పర్వతప్రాంతము:—కూనూరులో ముందు క్రమస్థాని
 యున్నది.

పర్వ వాయువు:—పర్వ వాయువు చురుకుగ నుండెను. రాజధాని యొందలి దక్షిణ భాగములో పర్వము మరల పడినది. నెల్లూరులో నెక్కుడుగ వరించినది.

భావి నూచర:—దక్షిణమునందింకను వర్షింపవచ్చును. మరియు మలబారునందు కూడ వర్షము పడుట సంభవనీయము.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,

అసీ సేరియువా తావర కా. పు. జ్ఞా. దు.

వర్త పాతము

పూనా, డిసెం 25:—నెహ్రూగారు 2 అంగళములు పా
లంకలో, వేలూరు, మామూరులలో $\frac{1}{2}$ అంగుళము మధుర మద్రా
సులలో $\frac{1}{4}$ అంగళము పరించెను. (అ. పే.)

అమెరికాలోనికి దొంగతనముగా
సారాయిని గొనివచ్చుట

బిటిషు నౌకను అమెరికా కోస్తారక్షకులు

పట్టుకొనుట

న్యాయార్థము, దీనింబడు 26:— బ్రహ్మ సప్తయ నా
 కయగు అక్షయ జోస్తాపరత్మక నాక పట్టుకొని యందలి పని
 వాండ్రను పదియందిని అరెన్నచేసెనని కన్పెక్తికల్గినదలి నూ
 తన లండన్ నుండి వచ్చినవార యొక్కటి బహుప్రముఖునిది.

[illegible]

(రూ. 1000)

తిరుత్తని, డిసెంబరు 25 : — నిన్నటిదినము సాయంత్రము కి గంటలకు నీ యూరియందలి గ్లాసిక్ యేటరునందు ప్రథమ జమీన్ రైతు మహాజనసభ సమావేశమైనది. మహాజనసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత వేమువరపు రామదాసు పంతులుగారు మద్రాసునుండి యరుచించిన డిలైట్ మహనందు రైతుజనప్రముఖుల సేవలు వారికి ఈ స్వాగత మొసంగి ఊరేగింపుతో సభాస్థానమునకు గొంపోబడిరి. మహాసభకు నుండలముందలి పలుప్రాంతములనుండి ప్రతినిధు లరుచించియుండిరి. అందు ముఖ్యులగు తిరుత్తని, పల్లెపట్టు, వాయణనూరి, కచ్చివాడు లాలూకాల రైతులు మహాసభయందు పాల్గొనియుండిరి. సభ కరుణించిన వారిలో శ్రీయుతులు బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు, యస్. కుమారస్వామి రెడ్డిగారు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు పంతులుగారు, నరసింహ వేవర సత్యవారాయణగారు, టి. యశ్. రామకృష్ణారెడ్డిగారు, వి. రఘువాధ రెడ్డిగారు, రాజా బొప్పరాజు రామకృష్ణరాజులుంగారు, అన్న దేవుల గోవిందరెడ్డిగారు, పింజల శుబ్రహ్మణ్యము చెట్టిగారు, టి. సుందరరావు నాయుడుగారు, పి. వి. సుందరవరదలుగారు, యం. చెంగారెడ్డిగారు, పంకజమాల రాధారావుగారు, టి. రామమూర్తి పంతులుగారు, యం. టి. రంగస్వామి రెడ్డిగారు, జె. కృష్ణరావుగారు మున్నగువారుండిరి. నుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారు, వా. పి. చిన్నయన స్వామి నాయుడుగారు “జనసమితి” ప్రధాన గీతముతో సభాకార్యక్రమ ముపక్రమింపబడినది. ప్రధమమున బెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధానాధ్యక్షులగు గౌ. జి. బి. మునిస్వామి నాయుడి గారికిని సభాధ్యక్షులగు శ్రీ రామదాసు పంతులుగారికిని రైతుమహాజనసంఘపక్షమున స్వాగతపత్రములు పమర్చింపబడినవి.

పిమ్మట శ్రీ మునిస్వామి నాయుడుగారు మహాసభకు ప్రారంభించుచు జమీన్దార్లు తమ పురోభివృద్ధికి నైక మత్స్యముతో పాటు పడవలయునని హెచ్చరించుచు మంగళాశాసనము గావించిరి. ఆహ్వానసమూహము లగు శ్రీ జేమన వెంకటాచలము నాయుడుగారు స్వాగతోపన్యాస మును జదివిరి. జయజయధ్వానములమధ్య లేచి రామబాగు పంతులుగారు తమ యధ్యక్షతోపన్యాసము నొసగిరి.

తీర్మానములు

శ్రీ రామకృష్ణ రాజయిం గారు, కార్వేటి నగర సంస్థానం కచ్చినాడు తాలూకాల రైతుల ప్రతిస్థులను కూర్చి విచారణ సభి సెటిల్ మెంటు చేయుటగాక యుద్ధోత్తర సంఘమును నిర్మించుటకు శ్రీ గవర్నరు గారి వద్దకు రాజు బారముల వెళ్లవలసి నదిగా నొకటి శ్లాఘము నుపపాదించిరి. శ్రీ టి. యస్. రామకృష్ణారెడ్డిగారు ఎప్పటిలాంటి డుక్లక్షుకు సవరించుటగాను కానన సభనుండి నొకకమిటీని నియమింపవలె నను తీర్మానమును చెప్పిరి. శ్రీ పరుమారు వెంకట గుండరవరదులుగారు రైతుల ఆర్థిక ప్రతిస్థులను విచారించి యాయెట్టియు సెటిల్ మెంటు చేయుటకు తగు విధానములను కూర్చించుటకు జమీందార్ల రైతు సంఘమునుండి యొక యువసంఘము నియమింపవలసి నదిగా పరిపాదించిరి.

రైతుల బాగోగులకు సంబంధించిన తీర్మానములు ఆసక్తి
 ములు గావించబడినవి. తీర్మానములనుకూర్చి చర్యలలో శ్రీ
 గాడిచర్ల హరినర్సయ్యత్రయరావుగారు, నరసింహదేవర సత్యనా
 రాయణగారు రైతుల భావ్యభివృద్ధినికూర్చి ముత్యేశ్వరమఠకు
 ప్రబోధము గావించిరి. అధ్యక్షులగు రామబానుపంతులుగారు
 అంత్యోపశ్చాసము గావించుచు జులై ౧౯౩౩వరకు లంతరిం
 చిననేకాని నిజమగు ప్రజారాజ్యము చేపూరజాలదని నొక్కి
 వక్కాణించిరి. పిమ్మట మంగళగిరితములకోడను వందనపర్వత
 ములతోడను పమానేశము సాంతయగ ముగింపు గావించ
 బడినది.

పురపాలక సంఘాద్యోగుల

సమావేశము

డిసెంబరు 30, 31 తేదీలలో జరుగును

విశాఖపట్నం, డిసెం 26:—ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శి
గా రిట్లు దిలుపుచున్నారు—పురపాలక సంఘాధ్యక్షుల తృప్తి
య సమాజేశము ఇవట డిసెంబరు 30, 31 తేదీలున జరుగ
వలసినట్లు నిశ్చితమైనది కల్లికోట రాజాగారు ఆధ్యక్షత వహించెదరు. బొబ్బిలి రాజావారు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు.
ఏర్పాట్లన్నియు నిర్దిష్టమవి. సానిక సంఘములను వ్యక్తులను
నిశ్చేషముగా సమాజేశముగా ప్రార్థితులు. (కంటి)

(303)

సెన్యుట కీ రీ శేషు లగు పానుగంటి ప్రభువుగారి
ఛాయాచిత్రమును రామచంద్రారెడ్డిగారును, శ్రీమనిస్వామిశా
య్యుడుగారి ఛాయాచిత్రమును కుమారస్వామిరెడ్డిగారును, శ్రీ
రాజా జొన్నరాజు రామకృష్ణరాజులంగారి ఛాయాచిత్రమును
శ్రీమనిస్వామి నాయుడుగారును బహిర్గత మొనర్చిరి.
అనాడుసాయంత్రము 2 గంటలకు రీడింగరూము భవన
మున శ్రీమనిస్వామి నాయుడుగారి ఛాయాచిత్రమును శ్రీ
రామచంద్రారెడ్డిగారు బహిర్గతమొనర్చిరి. ఈఛాయాచిత్రము
శ్రీగుండారెడ్డి రంగయ్యరెడ్డిగారిచే రీడింగరూమునకు బహుళ
లింపబడినది. సాయంత్రము 5 గంటలకు వీరంద్రగౌరవారము
ఉపాసరపురిందొసగబడెను. రాత్రి కార్యదీక్షిగరం తాలూకా
బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీ. డి. మనిరత్నం నాయుడుగారిచే
నొకవిం దొసగబడెను.

నే దుదయము కి గంటలకు శ్రీమనిస్వామినాయుడు
గారి ఆధ్వర్యముక్రింద నీ యూరియందలి రీడింగరూము వార్షిక
మహోత్సవము జరుపుపడముగా జరుపబడినది.

మొత్తమున కీయాత్మవకార్యక్రమము లన్నియు నీయూరి
బొక నూతన లంకారమును గల్పించియుండినవి.

ఆంధ్ర బాలవితంతురదాహము

(రేపల్లె - గుంటూరు జిల్లా)

1980 సం|| డిసెంబరు నెల 21వ తేదీన (ప్రమాదాశవా
నుసం|| పువ్వకుంభిదవారం) రాత్రి ౧౦7-80 నిమిషములకు
కృష్ణానది గన్నవరం తాలూకా కాకిలపాడు గ్రామవాస్తవ్యు
లైన వెంకటేదరామయ్యగారి ద్వితీయపుత్రుడు అంకరాజు
పంతులుగారికిని, బాపట్ల తాలూకా బాపట్లబ్రహ్మ కాపురంబు
వాస్తవ్యుల నీతయ్యగారి కుమారుడు నరసింహారావుగారి తృతీయపు
త్రుడు, బాలవెంకట, శ్రీమతి నారాయణమ్మకు రేపల్లెపట్టణంబు
వాసింబులైన మద్రాసు వెస్టింగ్ నీ బాలవెంకటేశ్వరజాలయ
వాసి (శ్రవణ) అనునూలదాంపత్య సభివారిచే నేర్పించేడు
బడి వివాహమునగుపబడినది. వివాహము మిక్కిలి వైధివముతో
జరిగినది. ఇందుమిత్రులున్న గువారు అనేకులు పాల్గొనిరి.

పెండ్లికూడాని నయస్సు కిరి పంపత్తరములు, బాలుర-
పాఠశాల హాజూపరు.

పెండికితూతు నట 19 సంవత్సరములవయస్సు. సంగీతము
తాను పాడవలదు. తాను వదలువలదు. ఈమె తండ్రిగారు
పాపల్ల గిరిరాజుగారు సంగీత విద్వాంసులు. ఈ భరము లాకృత్యల
యోగం.

(పురవాసి)

జమీందారీ రైతులమహాసభ

తెలంగాణలో 24-12-30 తేదీని సమావేశమగుట

అహమ్మదాబాద్ లో
వేమన వెంకటాచలమునాయుడుగారి
ఉపన్యాసము

రైతుమహాసభలారా!!!

నేడు శ్రీమంతుల వ్యాఖ్య చేత మన తమ కందరకును జమీందారీ రైతుల కార్యనిర్వాహకవర్గము తరఫున స్వాగత మొసంగు భాగ్యము లభించినందులకు యెంతయు సంతసించుచున్నాడను. ఇట్టి సుభవమును జమీందారీ రైతుల కష్టముల నివారించుటకు యెక్కుడు సేవసల్పిన ప్రస్తుత ప్రధానామాత్యులగు శ్రీయంత బోలీని మునిస్వామి నాయుడుగారు మనలో నుండుట యెంతయు ముదాహరణము.

రైతుల కష్టనివృత్తియందు గురించి యెంచిన కర్తవ్యముల నిర్ణయించుటకు తీరుతేదీ, నారాయణవరము, పల్లిపట్టు, కచ్చి నాడు తాలూకాల రైతులను మనమిచ్చుట సహజమే యున్నాడను. భారతదేశము ముఖ్యముగా వ్యవసాయ దేశమునై నాధారపడియున్నది. రైతుల కేయోదాయకమే యెట్టి ప్రభుత్వమునకునైన నాధారము. దేశకాలపరిస్థితుల ననుసరించి రైతుమహాసభలు గూడ సర్వతోముఖాభివృద్ధి జూపిననే గాని ప్రపంచపరిణామోదేశము సఫలము కాజాలదని మనవి. అందునను చెన్నరాష్ట్రమున అవరణగోనుండు ప్రభుత్వవిధానము నలన నొకవింతయును జమీందారీ రైతులను సృష్టింపబడియున్నది. వీరి పరిస్థితులు స్వదేశసంపాన రైతులకన్నను బ్రతిష్ఠ గ్రామ రైతుల (రైతువారి) కన్నను యెక్కుడు దీనస్థితియందున్నది. జమీందారీ రైతు తానిచ్చేదీపన్ను నేవిధముగ వ్యయపరచబడవలయు నను విధానమువీడ అధికారము లేకపోయినను అపరిమితములగు వస్తువులను యజమానునికి చెల్లించుచు రైతులకుగల ప్రాథమిక హక్కులను చూయుచుట కధికారములేక నున్నందున్నాడు. మరీపన్నులవిధాన మొకపద్ధతిగాక స్థలమునకును సంవత్సర ప్రతిసంవత్సరమునకును భేదించుచున్నది. రైతు తానుచెల్లించు డబ్బునకు తగిన ప్రతిఫలమును యేవిధముగను పొందుటలేదు. ఇతర స్వదేశసంపానములవలె రైతుల యభివృద్ధికిగాను జమీందారులు యేవిధమున కృషి సలీసియుండలేదు. ప్రభుత్వ ప్రాంతములలో పరపతిసంఘములు స్థానిక స్వపరిపాలనము, అభివృద్ధి కాలము న్నగు సంస్థల మూలమున ప్రజాభివృద్ధికి యెంతయు తోడ్పడి యున్నవి. ఇట్టి విషయమును దాదామున నగు పరిస్థితులలో రైతుమహాసభలంద రైతుమత్స్యమును విహించి వారి హక్కుభక్తుల కాపాడుట కన్నివిధముల ప్రయత్నింపవలసియున్నది.

ఈ యంత్యప్రాయముతోడనే మేము జమీందారీ రైతు మహాసభసంఘమును స్థాపింపగలిగితిమి. సామూహికాభివృద్ధికి పాటుపడుటగాను క్రిగిరుగుల తిరుపతి దేవస్థానపుయాలకా యెన్దేలు రైతుమహాసభము నే గాక యితర చిన్న జమీందారీ రైతులను కూడ యిందు చేర్చుట కుద్దేశపడినది. ప్రస్తుతపు తిరుత్తేని, కచ్చి నాడు తాలూకా రైతుజలను సెటిల్ మెంటు మున్నగు పనులన్నియు ప్రత్యక్షముగా నాందోళనపరచుచున్నవి. నారాయణవరము పల్లిపట్టు తాలూకాలోగూడ యెట్టిదుర్భరమున పరిస్థితులను కొనిరాలడక మునుపే వారుగూడ తగినంత బాగైత వహించుట అత్యవశ్యకము అందుచే నేకముఖమున నుద్వయము యవసరమని నోకిరివక్కాణించుచున్నారను.

మనకుగల కష్టముల వివరించితిని. ఇక కష్టనివారణోపాయములను గురించి యెంచువలసియున్నది. ప్రస్తుతపన్నులభారము రైతులకే క్రిని మీరియున్నదని చెప్పుటలో నతిశయోక్తిలేదు. అందుచే పూర్వోద్ధావనమున అనంతక వడ్డతులను నిర్మాతలనుండుట కెట్టి మెంటు యెంతయు అవసరమేగాని రైతులును జమీందారులను రైతులయొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను కనుగొనినవేకునే సెటిల్ మెంటుజరుపుట యెంతయు. ఈవిచారణ మూడుపద్ధతులమీద జరుపవచ్చును. అనందోగ్యులతో గూడిన యొకకమీషనును జమీందారులచే నియమింపబడి అద్దానిచే విచారణచేయించి నివేదికను తయారుచేయించుట యొకటి. కాసన పథచే నియమింపబడిన యొక యువసంఘమువారు రైతుల ఆర్థికపరిస్థితులను గూర్చి సమగ్రముగ విచారణసల్పి నివేదికను తయారుచేయుట మరొకటి. వాన జమీందారీ రైతుమహాసభ సంఘమున నొక యువసంఘమును నియమించి తన్మూలమున ప్రత్యేకవిచారణసల్పుట యింకొకటి. ఇట్టి సక్రమముగ విధానములు జయప్రథముగా సెటిల్ మెంటుకుగాను యిప్పుడు జరుగుచున్న సెటిల్ మెంటు చర్యలను ఆపుచేయవలసినది, యెంతయు విభాగపరమని చెప్పుట చర్యతచర్యణము.

గ్రామపురస్థుల రాజ్యమునకు జమీందారులు తగవిధముగ పూనుకొనవలయు చేయవలసియున్నది. మరమ్మతు నరపుకాల్య పక్షరాలయందు యిప్పటికంటె తగబాగ్రతవహించి రైతుల యొక్క బాగోగులను విచారించునట్లు మూడవలసియున్నది.

జమీందారీల కార్యనిర్వాహమునకు గాను కావలసిన ఉద్యోగ వర్గమును యీ ప్రాంతము నుండియే నియమించుకొనుట— నిరుద్యోగ సమస్య విజృంభించు యీ కాలములో యెంతయు అవసరము. జీవితకాలముంతయు ఉద్యోగమునందు గడపి విరామము గైకొన్న వృద్ధులను మరల యుద్యోగవర్గము నకు నియమించుటచే అర్హతగల యువజనులందు నిరుద్యోగ సమస్య ప్రబలించును. అందుచే నీపద్ధతి యెంతమాత్రము సవలంబనీయము కాదని చెప్పుట తప్పనిసరి యగుచున్నది.

ప్రస్తుతము దేశముంతటను వ్యాపారహింసయు అవరించియున్నది. అందునను వడ్డు రాగులు మున్నగు ఆహారపదార్థములకును వేరు సెనగ, నువ్వులు మున్నగు రసవర్తములకును విలంబ చాలవలయు తగిలించియున్నది.

భావికాలమున యీవర్తమాంద్య మెట్లు పరిణమించునో జెప్పజాలము. ఇదివరకునలె వ్యవసాయమునందు పూర్వపద్ధతులనే అవలంబించుచుండినయెడల మన ఆర్థిక పరిస్థితులు చెక్కబడనేరవు. మీదుమిక్కిలి యిప్పటి వ్యాపారయోగ్య పద్ధతులు ఆధికలాభకరముగలేవు. ఈదుస్థితినుండి రైతువర్గము తప్పించుకొనవలయు ననినవో మన వ్యవసాయక దృష్టి యించుమించు పరిణామ మందలలసియున్నది. అధునిక కృషివల ప్రపంచమున కేటబ్బుచున్న నూతన విధానమును మన మవలంబింపవలసిన యవసరమున్నది. గాని మన యిప్పటి ఋణభార యెట్టి నూతన మార్గముల చేపట్టుటకు శక్తి నొసగుటలేదు. మన అప్పులకు పెక్కుకారణములు గలవు.

అందు మొదలలో గిట్టుపాటులేనిది మొదటిది; జీవనవ్యయ మధికముగల రెండవది; యెక్కువవడ్డీలను అప్పులు తీయవలసిన ప్రయత్నము గలవల; అట్టి అప్పులను దీర్చుటకు శక్తి లేకపోవుట మూడవది; నాగరికధర్మచే శక్తికిమించి వ్యయముచేయుట మరియొకటి. పెండి మెంటులకు కార్యముల కడనపు ఖర్చు లానరించి అప్పులపాలగుటయు అప్పుడప్పుడు గల్గు వ్యాధులచే వకునవ్వ మొదవుట మున్నగువి గూడ కారణములు. ఈముఖ్యాధానివారణమునకు పరపతిసంఘములను భూమితనభా బ్యాంకులను తోడ్పడగలవు. వానిని సెలకొల్పి వృద్ధిపరచుట మనకర్తవ్యము. కాని జమీందారులూ యీసంఘములు తృప్తికరముగ పనిచేయవలయునన్న జమీందారీవారే యీ బ్యాంకులనుడిపా జిట్టులు నిచ్చుటకు ముందంజ వేయవలసియున్నది. రైతులు కాశ్యోభ భూములను వదలినప్పుడై మక్తాదారులకు ధనసహాయము మరీ యితరవిధములగు సహాయములను చేయవలసియుండుట మన కందరకును తెలిసినవిషయము. అట్టిపట్ల భూస్వాములగు జమీందారులు మనకును తోడ్పడుట సహజమే యగును. గవర్నమెంటువారు యిచ్చు సాంక్రామిక వ్యాపసాయక అభ్యుదానమును రైతులు బాహుళ్యముగ నుపయోగించుకొనవలయును.

మద్యపానము సంఘశిథిలమునకు గోతి ద్రవ్యమందుటచే నద్దాని సంపూర్ణనిషేధము అవసరమునది నిర్ణయించుకొను. స్వదేశీనీరునీరకరణముచే రైతులు పరస్పర సహాయ్య మొనరించుకొనుటకు అవకాశము గల్గును. మీదుమిక్కిలి ఖర్చునకు తగుప్రాశ్నాసా మొసగినవో స్వదేశీపరిశ్రమను వృద్ధియై రైతు జీవనమున కనుబంధపుత్తిగా పరిణమించుననెడి విషయము గమనార్హము.

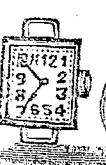
రైతులు పర్యవధముల లాభకార్య కావలయునన్న ప్రతి రైతును విద్యావంతుడుగానే యుండితీరవలయును. అట్టివిద్యుల వారికి చేందునట్లు మార్గముల నెరుగుట మనకర్తవ్యము.

మనస్థితికంటె చిన్న జమీందారీలలోని రైతులకష్టము కడుంగడు విచారకరముగ నున్నది. ఒక గ్రామమునకే పెక్కుండు జమీందారులున్నారు. అంతిమగాక గ్రామము నభివృద్ధిపరచుటకు వారికి శక్తి చాలకున్నది. వారివిషయమై శ్రద్ధతో యెంచుట మన ధర్మము.

రైతాంగమునకు వలసిన సౌకర్యము లెన్నియో గలవు. కాని మేము కొన్నిటినిమాత్రమే నూచించితిమి. రైతులు మేలుకొనిన చేయదగినవి పెక్కులు గలవు. సంఘభావమున నుద్బవించు ప్రజాశక్తి నడుకొనుట నులభసాధ్యము కాదు. స్వాతంత్ర్యభావ ముదయించు నుపయోగ మరుచుచున్నది. రైతులెట్ల యొకను నిద్రించుచుండుట మంగళప్రదము గాదు. కాన నేరైతుసోదరలారా! తెండు!! కర్తవ్యము నాచరింప సన్నధులు గండు.!!!

లీవరు లేనియెడల వైకము

వాపసు చేయుదుము

రోల్స్ గోల్డు లీవరు రిప్ట గడియారము కొనువారికి లేటిల్ బయిప్పీను న్ను చేతికి ధరించు రోల్స్ గోల్డు చెయి నతో సహా రూ. 5-8 మాత్రమే. తపాలా ఖర్చు నేను. వైగడియారముల రీ సంవత్సరములు ఉత్తరవాదము.

కె. నాదముని, అండ్ సన్స్,
168 చైనాబజారు, మదరాసు.

అధ్యక్షోపన్యాసము

అధ్యక్షులగు శ్రీయంత వేమనరపు రామదాసు
పంతులుగారి ఉపన్యాసము

సోదర ప్రతినిధులారా! మహాజనులారా!

జమీందారీ రైతులమహాసభకు నన్నధ్యక్షునిగా నావ్యసించి తాము నాకు గావించిన గౌరవమునకు నాకృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

ఈ రాష్ట్రముయొక్క గ్రామ్యజీవన సంకల్పితుండు జమీందారీరైతులు ప్రబలస్థానము నాక్రమించుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమునందు సాగుబడియగుచున్న భూమిలో 270 లక్షల యొకరములభూమి గవర్నమెంటు రైతువారి పద్ధతిక్రిందను 190 లక్షల యొకరములభూమి జమీందారీలలో రయతుల అమరకయక్రిందను నున్నది. రీసెటిల్మెంటులకు లోబడిన రైతువారిపద్ధతియందు రైతుయొక్క ఆర్థికస్థితి కష్టదాయకము లగు లోపములు పెక్కులు గలవు. ఈ రీసెటిల్మెంటు చట్టబద్ధముకాదు. ప్రతి క్రొత్త సెటిల్మెంటు సమయమునన ప్రభుత్వదాయము హెచ్చింపవలయునను దృష్టితో సభి కారులు నిర్వహించు విధానమైయున్నది. అందుచే నీ విధానము పెక్కుప్రదేశములందు రైతులకు చాల దుష్పరమగుచున్నది. కాని జమీందారుల క్రిందనున్న రైతులస్థితి అంతకన్నను దుష్పరముగ నున్నది. 1808 వ సంవత్సరపు మదరాసు ఎన్డేటు ల్యాండు ఆక్టువలన వారి దుస్థితి కొంతవరకు మారెను. అయినను వీరికిను పెక్కు యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారు. ఈ జమీందారీ ప్రాంతములలో రయతులనుండి వసూలు చేయబడుచున్న పిస్తులు ఒకసిద్ధాంతమునుగాని పద్ధతినిగాని అనుసరించి నిర్ణయించినట్లు కన్పించును. దక్షిణ హిందూదేశ గ్రామ ఆర్థికపరిస్థితుల పరిక్షించువారికి ఈవిషయము గోచరింపక మానదు. ఈ పిస్తుల యాచితినిగాని న్యాయమునుగాని నిర్ణయించుటకు నిర్ణీతములైన ఎట్టినిబంధనలు లేకపోవుట కొక ప్రబలకారణముగలదు. 18 వ శతాబ్దాంతమునను 19వ శతాబ్దాదియందును ఈస్టిండియాకంపెనీ వారు తమపరిపాలనయందున్న భూములను రివిన్యూ సెటిల్మెంటు జరిపినపుడు తమకు రావలసిన పిస్తును మోకుబగులద్వారా వసూలు చేయించి తమకోశాగారముల కందజేయించుకొను ఏర్పాటులను మాత్రమే వారు గమనించిరి. ఇతరవిషయములను గురించి వారు శ్రద్ధసహించలేదు. అందుచే తమ 1802 వ సంవత్సరపు పర్యవేంటు రివెన్యూ సెటిల్మెంటు రెన్యూలేషను క్రింద జమీందారులు భూమిఖామందులకు పరిగణింపబడిరి. అటుతరువాత గావించబడిన రెన్యూలేషనులు గూడ అవిధానమునే యనుసరించెను. ఏర్పాటులలో ఆనలు అభూమిని సేద్యముజేయు రైతు యొక్క హక్కులను గురించి సేద్యగాని వారి వద్దనుండి వసూలు చేయదగు పిస్తుల పరిమితిని గురించిగాని కంపెనీవారేమాత్రమును పరిశీలించలేదు సరిగదా! అవిషయము తెలపెట్టికట్టెన గనపడదు. రైతులను భూమినుండి తొలగించువిషయమునను, పిస్తులను హెచ్చించు విషయమునను యిచ్చవచ్చిన వరతులతో ఒడంబడికలను వ్రాయించుకొనుటకు జమీందారులకు సంపూర్ణాధికారములు కలుగజేయబడినవి. పిమ్మట మరికొన్ని రెన్యూలేషనులు గావించబడినవి. జమీందారులు, రైతును పట్టాలను ముచ్చలికాలము మార్చుకొనవలయుననియు రైతులనుండి జమీందారుల ఆశాశ్రీయముగ అదనపుపిస్తులను వసూలుచేయుటకు వీలులేదనియు కాసింపబడిరి. అయినను జమీందారులకు కలవనిచెప్పబడు భూస్వామ్యపుహక్కు లేమాత్రమును తగ్గింపబడలేదు. 1865 వ సంవత్సరపు మదరాసు రెంటురీకరీ చట్టము పిస్తులను వసూలు జేయుటకు అమలుజరుపవలసిన పద్ధతులను నిర్వచించుచున్నదేగాని రైతుల జీరాయితిహక్కుల నంగీకరించుటలేదు. రైతులు తమస్వయంకృషితో స్వంతస్వయమునైన భూములన్నిటిని పంటను అభివృద్ధిపరచినయెడల అట్టి యభివృద్ధివలన లభించు అదనపు అదాయము యేకస్థును విధింపరాదని మాత్రము 1865 వ సంవత్సరపు చట్టము నిర్ణయించెను. కాని సదుపాయముగూడ మృగత్వప్రాప్తయముగ పరిణమించెనే గాని నిజముగ ప్రయోజనకారికాలేదు. కొలు కాలపరిమితి ముగిసిన వెంటనే భూమిని రైతు నవలీతమునలెనని పట్టా ముచ్చలికాలలో నమోదు చేయించిన నిబంధన ననుసరించి రైతును తొలగించుటకు జమీందారులకు అధికార ముండుటచే అయధికారమును చేలాయించునప్పుడును రయతు చేసిన మరమ్మతుకు పరిహార మైన నొసగకనే జమీందారులు భూముల నాక్రమించుకొనుచుండిరి. రైతులు తరచుగా భూమినుండి ఇట్లు తొలగించబడినను లేకున్నను, జమీందారు, రయతుల నట్లు తొలగించుమని చెబరించి పిస్తును హెచ్చించుచుండిరి. మదరాసు ఎన్డేటుల్యాండు ఆక్టు అమలులోనికి లేబడిన కాలమున, రైతులు చెల్లించుచున్న పిస్తులు పోటీమీద పెంచబడినవి గాని, దేశకాల పాత్రముల ననుసరించి విధింపబడిన సక్రమపుణ్యము కావు. ఆసలువాడు న్యాయముగ చెల్లింపదగు రైతుస్వయాధిపత్యము ఈనూతన విధానమునందు లీనమై అదృశ్యమైనది. అందుచేతనే మదరాసు ఎన్డేటు

జమీందారీ రైతులమహాసభకు నన్నధ్యక్షునిగా నావ్యసించి తాము నాకు గావించిన గౌరవమునకు నాకృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

బాల్కన్లు ఆఫ్ఘన్లు ప్రకృష్టమైనవిగా నేడు నిరీకరింపబడిన శిల్పములు అనేకవిధములనున్నవి. ఒకజమీందారీని వేరొక జమీందారీని, ఒకజమీందారీని ఒక గ్రామమునకును మరియొక గ్రామమునకును, ఒక గ్రామములోని ఒక కుటుంబమును, మరియొక కుటుంబమును కలుపుచునున్నవి. ఇట్లున్నవి. భూములను సర్వేచేయించి రేఖాంశములను కొలిచి పరిమితము చేయుచున్నట్లు నిర్ధారణ చేయుటకు ముదరాను ఎట్టేలు లాగించుట అష్టమలను నిబంధనలు కొన్నిగలవు. కాని ఈ సెటిల్మెంటు నిబంధనలు క్లిష్టములై ఆచరణసాధ్యములుగానున్నవి. అంతయుగాక ఇట్టి రేఖాంశ సెటిల్మెంటు చేయుచున్నట్లు కనుగొనుట అత్యంత కష్టము. భూస్వాములకు దుష్పరిచయముగానున్నది ఇక బీదరైతులను గురించి చెప్పనక్కరలేదు. ఈ చట్టముయొక్క నిబంధనలయందొకను పెట్టుకొనుట అసాధ్యమగును. సెటిల్మెంటు అప్పీసు తనకు చితునుని తోచినచో, పన్నుల సేవలను పొందిన పన్నుననియు, 20 సంవత్సరములలోపల రూపాయికి రెండవారు కన్న పన్నును పొందిన పన్నును నిబంధన, సెటిల్మెంటులకు కష్టపడనియు ముద్రాను పొందెనుగాని తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానికలయందలి కొన్ని జమీందారీలలో యిట్టి సెటిల్మెంటు చేయుటలో కొందరు రైతు లిదివరలో చెల్లించుచుండిన శిల్పములను మాదిరి 800 రెల్లు పన్నును చెల్లించవలసి నట్లు నిర్ణయింపబడినది.

జమీందారులలోని చెరువులు మొదలగు జలాధారముల క్రింద కొంత భూమి సాగుబడి యుచున్నది. అందులకుగాను రైతులు జమీందారులకు నీటి పన్నును చెల్లించుచున్నారు. ఇట్టి జలాధారములను సరియగు మరమ్మత్తునందుచు వలె నై న ని జమీందారుల న నిర్బంధించుట రయతుల కెట్టి హక్కునూలేదు. సదకు జలాధారమును సరియగు మరమ్మత్తునందుచుండుటవలన నీటిపాగు దల తగ్గి పంటలు మెనను నీటితీరునను చెల్లించవలెను. అట్లు చెల్లించక నిరాశ్రయమగు రయతుకు అధికారములేదు. జలాధారములు శాస్త్రముగ చేదబోయిన యెడల శిష్టాచార్యులపరిచి నని తోచుట రయతుకు చట్టమునందలి కార మొదలగును. కాని ఈ అధికారము సర్వకము. రెవిన్యూ అధికారుల ద్వారా మరమ్మత్తు అర్హులకు సామ్య భరానతుచేసి అట్టి మరమ్మత్తులను చేయుచుకొనుటకు చట్టమునందు కొన్ని విధానములవు. కాని యందును నిర్బంధములే. నిర్బంధభారతీ చాలకీ మే సామ్యరయతులకు దుర్భేదముగానున్నది.

అతివృద్ధుల శాస్త్రములను పంబలు పూర్తిగా పోయినప్పటికి శిష్టాచార్యుల యిష్టములను తోరుట కైదు జమీందారీ రయతున కధికారములేదు. గవర్న మెంటు రయతుకు కూడ చట్టనిర్ణయము నట్టి హక్కులేదు. మారు వాస్తవమేగాని ఉచితము గు సందర్భముల యందు పన్ను అర్హిమి వయస్సు అధికార వర్గము వారు స్వప్రముగ కొన్ని నిబంధనలు ప్రయోగించుచున్నారు. జమీందారులు అవిధముగ రివెన్యూయొచ్చు బాధ్యత నంగీకరించి యుండలేదు. తొమ్మిదవరకు సముమునాదు ఇట్టి అన్యాయమును సరించుటకు తగిన చర్య తీసికొనవలెనని హెచ్చరించి యుండెను.

జమీందారీ బంజరు భూములలో పశువులను మేపుకొనుటకును, నంటచెరుకు కొరకును, వ్యవసాయపు పనిముట్ల కొరకును జమీందారీ అడవినుండి కావలసిన కలపను తెచ్చుకొనుటకు ప్రజల కనాదికండియు హక్కులుగలవు. ఈ హక్కులు ముదరాను ఎట్టేలు లాగించుటకును పట్టికరింపబడలేదు. అనేకమంది జమీందారులు, రైతులకు గల ఈ అనాదికగుడు హక్కులను నికారించి రైతులను విమర్శించి తాము తోచిన మరతుల కంగీకరించుటకు లొంగియుంటును ప్రజలను చుట్టుముట్టు అనభివృద్ధి.

ఎట్టేలు జర యితీర్మాని రైతులకు మొదటిసారి కవులు క్లిష్టమైనవిగాను తదుపరి మరి ఏకారణముచేత నై నను పసరు భూమి తిరిగి తనవలెనుకొనుట కవులు క్లిష్టమైనవిగాను జమీందారు తన ఇష్టమునను నజరానాను పుచ్చుకొనుటకు ముదరాను ఎట్టేలు లాగించుటకు అంగీకరించుచున్నది. అట్టి నజరానాలను ఎట్టి పరిమితియు లేదు. ఇది కేవలము అన్యాయము. ప్రాంతబంజరుభూముల జరాయి. తీహక్కును పొందుటకు రయతులు సారీనా శిష్టమైన 2 1/2 రెల్లు చెల్లించుచున్నారు. అట్టి ధర్మముగ రయ తీర్మాని ప్రభుత్వ కవులు యిష్టముననుకొనుటకు నజరానాను తన ఇష్టము 2 1/2 రెల్లును పొందుటకు యుండి వలెను.

స్వంత కమితభూములను పోతో, చిరకాలముగా, తలముంటు రైతుల కవులు నొసగబడుభూము లింకను జమీందారీలలో నెన్నియోగలవు. జమీందారు తానెప్పుడును వీనిని సాగుజేసియుండును. సాగుజేయు సుదీర్ఘముగా యుండి యుండదు. జమీందారుల స్వంతభూము లెన్నియో నిర్ణయించుటకు ఎట్టేలు లాగించుటకు తెల్లబడిన నిబంధనలు చాల అసంభవమైనవి. తీర్మానికముగా నిజముగా కమితము భూములు గానట్టియు అనాదికండి రైతులచే సాగుజేయబడు

చున్నట్టియు భూములు నుండ జమీందారు స్వంత కమితభూముల క్రింద అచరకరణముననున్నవి.

ప్రతివత్సర దేహాంశు పనాలుబాటిలను నిర్మాపించి బకాయనీనునునాను జేయుటకు జరుపబడు చర్యల శాస్త్రము శాస్త్రములు చాలవరకు జమీందారీ యుద్ధోలు ప్రకృష్టమైన రైతుల శాధారపడి యుండును. చాల బాధ్యతతో గూడిన ఈ కార్యనిర్వహణ మంతయు అట్టి యుద్ధోలచేతులలోనే జమీందారులు నడలక తప్పదు. ఆ యధికారులు లంచగొందుట అశాస్త్రమైనట్లు సరైన చట్టము ప్రకారము శిష్టాచార్యులచేయుటకు జమీందారుల తొగబడిన అధికారముల నన్నిటిని యిది నియోగపరచి, రయతుల కష్టముల పాలుచేసెదరు. జమీందారీ రైతులకుంటే గవర్న మెంటు రైతులకు యీ విషయము లలో సౌకర్య మెక్కువ. ఇట్టి అధికారనిర్వహణ బాధ గవర్న మెంటు రయతులకు లేదు. గవర్న మెంటు వారును జమీందారులను వారివారి యుద్ధోల నియమించుటలో కల తారతమ్యమే ఈ భేదమునకు కారణము. జమీందారులలో ఉద్ధోగముల అగ్రత ఒకాపక్షతి ననుసరించి నిర్ణయింపబడుట లేదు. చతురశీతములకు సామాన్యముగ అనుగుణ్యమగు ఉద్ధోగములకు నియమింపబడుచుండును. జమీందారులయొక్క అనుగ్రహమును సంపాదించుకొని, ప్రసంగింపగలగినంతకాలమే ఆ యుద్ధోగ తనవదిని నిలుపుకొనగలను. జమీందారీ యధికారులు పనులను మంచివారు కానిచో రైతుల శాస్త్రమును హక్కులకు వారు భంగము గాంచుటలో సాక్ష్యములేదు. భూమిమీద ఆక్రమణ బకాయల నంటగట్టుటయో, యెనకి తెలియకుండ బకాయల జేయుటయో అచరకరణముచేయుటకు భంగము అనేకవృత్తులకు గలదు. రయతుల పెట్టుబడిదార్యము గలదు ఇందులోనే జమీందారీ ప్రదేశములలో రయతుల యుపయోగాగమ వివిధా సహకార పరస్పరసంఘములు, భూమితనఖా బాధ్యతలు, మొదలగు సౌకర్యములు విస్తరములగు విలు కలుగజూపును. తొలిసారినున్నట్లు తరు నిజీకను ప్రకటించిన మదరాసు రాష్ట్రీయ బ్యాంకింగ్ విధానమునకు సారము ఈ గావ్యమున రైతుల యధికారిత్వమున వివరించుచు “గవర్న మెంటు పట్టాభూములకు రైతు నిత్యంబై జమీందారు క్రింద పట్టాగల రైతుయొక్క స్థితి చాల బలహీనముగా నున్నది. గవర్న మెంటు వారి క్రిందనున్న మూలాధారములు మంచిస్థితియందుంచబడుచున్నవి. జమీందారీ ప్రాంతములలో కంటే రైతు వారి గ్రామములలో లంచములు మొదలగు ఆక్రమణములు చాల తక్కువ. ఇతర పరిస్థితులన్ని యుపసాహముగ యున్నవృత్తుల గూడ రైతులకు ముచే రైతు వారి గ్రామములలో కంటే జమీందారుల గ్రామములలో భూములకు భరణము, విక్రయ సౌకర్యములు చాల తక్కువ. జమీందారీ రైతుల ఊడతకు చాలవరకు జమీందారీలలోనే “బాల్కన్లు తెనుగు” భూస్వామ్య విధానమే మూల కారణమున పెక్కు రాష్ట్రీయ బ్యాంకింగ్ విధాన సంఘముల వారు నిర్మాపించిరి. ఇతర పరిస్థితులందులను, వ్యవసాయ పరిశ్రమయందుగూడ, రైతులకు, మూలసముదాయ, పెట్టుబడియు చాల అసరము. కాని మన దేశమున రైతు తనకు కావలసిన మూలసముదాయ, పెట్టుబడియును, అత్యధిక కష్టముల తప్ప లభించుటలేదు. కొన్ని చోట్ల అసలే లభించుటలేదు. రైతులకు భూమిపైగల హక్కుమీదను యితర రైతుల సౌకర్యములమీదను కాని పరపతి యాధారపడియున్నది.

ఈ దేశమునందు భూస్వామ్య విధానమునకు రైతుల యధికారిత్వము గల కార్యకారణ సంబంధము, ఇంకను పూర్వ గమంపబడుట లేదు. గ్రామ్య అధికారంపై యొక్కయు, నగరవాసుల అధికారంపై యొక్కయు ఊహితము, ఈ దేశమునందలి అసంభవ ప్రకారములను “బాల్కన్లు తెనుగు” పద్ధతులే కారణము. భూములపై గతుల మీదనే దేశముయొక్క వ్యవసాయ సంపద అధారపడి యుండును. వ్యవసాయభివృద్ధిచేసిన, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము, మున్నగు వివిధాధారపడి యుండును. బాధ్యత, బ్రయాణ అను అధికార తత్వ వైద్యము భూములపై భూస్వామ్య పద్ధతులవలన వ్యవసాయకుల స్థితియందు చేర్చుట విపర్యయములగుచుండు యిటుల గ్రామము, “తాము తెచ్చించిన ధనమునకు లభించు ప్రతిఫలమును రైతులకు దక్కకుండ జేయుచున్నాము. అనా జరుగు నగతుల యెల్లంబున రైతుల సాగుబడి విస్తీర్ణము తగ్గింపవచ్చును. భూమి రైతుల శాస్త్రముగ తీసికొనవలెను. రైతులపట్ల విస్తీర్ణముల తగ్గించి, సాగుదలకు సౌకర్యమును కల్పింపవచ్చును. వ్యవసాయభివృద్ధి నిరోధింపవచ్చును.” ప్రజలలో నూటికి 80 వంతులు వ్యవసాయముపై శాధారపడియుండు భారతదేశము న యీ అధికారిత్వము మరింత యెక్కువగ వర్తించును. లోపభూమిపైగల లాగించుటయొక్క విధానమునకు నీయరీష్టములు సంభవించుచున్న యుండవలెను.

నున జమీందారులు ప్రస్తుతము రైతుల యధికారిత్వము కనుగొనుచున్నారు. 1802 వ సంవత్సరపు జమీందారులు తాతల వాటివారు, అధునికతత్వము వారికిలేదు. పన్నుల నియమాజేసి పెట్టుటకుగాను ఒకానొక వర్తకపద్ధతును వారిచే స్వతంత్రపడిరి. ఈ జమీందారీపద్ధతి, నేడు, కొల్లకొలది చిన్న రైతులకు అనర్థ

మొ వారి నణచివేయుచున్నదనుట కేమియు సందియములేదు. ఇందువలన భారత జాన పదన మూ హామీ తీసింపి పోవుచున్నది. అధునిక అధికారంగ సంఘటనమునందీ తప్పించుకొని, సతీయముగ బయట పడగోరునెడల మన జమీందారుల దేశయాగి కాభివృద్ధికి, యధాశక్తిని తోడ్పడు అధునిక భూస్వామ్యముగ మారవలెను. భారతదేశము గ్రామ్యసంపదను గురించి విశేషానుభవముగల దారింపుగాను ఇటులనుడిచెను. “ప్రతి ప్రాచీన సంస్థయొక్క యుపయోగముపయోగముల గురించి తీర్మానికముల జరుగుచున్న ఈ లోబలలో రైతుల కేమాత్రము సహాయమునర్పణయే, భూమిని సేంపాంపింపవలెయు జమీందారులను నితీయించుటకు తగినకారణ మెద్దియు కన్పించుటలేదు.

పూర్వము రాజకీయపరిస్థితులు నిరూపగా లేనప్పుడు రైతులనుండి కాపాడుటకు చరయనపుడు రైతులకు అధికారము యుండు దోడ్పడుటకు జమీందారులు కొంత ప్రయోజనకాక్షియించెడివారు. ఇప్పుడట్టి పనులను వీరేమినిర్వర్తించుచున్నామో? రాజకీయపరిస్థితులు తాదామూలనపుడుగాని అధికారుల స్థితి సంభవించినపుడుగాని రైతుల కేమిటి జమీందారుల లెట్లుతోడ్పడగలగుచున్నాడు? నేటి రాజకీయపరిస్థితియే రైతుల నంగీకారించుటలేదు. అధికారుల స్థితి, రైతుకు, భూస్వామిగూడ అపూర్వముజేయుచున్నది. అపూర్వమునీగిన భూస్వామి యుండునుచే ప్రయోగమున రైతును కాపాడుటగ్రహించు గ్రహించిన నడిపించునట్లుండును. నేడు ప్రజలలో కలిగిన, అధికారిత్వ రాజకీయ పరిస్థితియే గమనింపక భూమి సేమ్యములకు చట్టముల ద్వారా మార్పుచేయుట ఎంతమాత్రము ప్రయోజనకారిగాదు. ప్రాచీనపద్ధతులు అలవాటులు నమ్మకములకు లొంగి పోక నిష్పక్షపాతముతో నేడు మేధావులు భూసంబంధమైన చట్టములను బాగుచేతతో ప్రకటించి మార్పుచేయగలగజేయవలసియున్నది.

ఇందులకు ప్రభుత్వము వాగొచ్చినదే? ప్రజాప్రతినిధులు కాననననభలలో ఈ పనుల సాధన పరిమార్చున కేమి చేసియున్నార? ఇందు విషయమై ప్రభుత్వ దృక్పథము చాల సంకుచితముగా నున్నది. ఇప్పుట్టి ప్రభుత్వమువారు జమీందారులతో బాంధవ్యము కలుగజేసికొన కుండ అతిబాధకారితో ప్రతిఘటనము లేకుండ తప్పించుకొనుచున్నార. ప్రభుత్వమువారు భూమిపన్నునిర్ణయ విషయములలోగూడ ఎట్టి పరిశీలనకు అంగీకరింపక ఇందు విషయమై విమర్శించుటకు నిషేధించి కమిషను కమిషనరుగని కవిటిగాని నియమించుట కంగీకరించుటలేదు. భూమి పన్ను నియమ పరచుటగూర్చి విమర్శించుటకు గాని భూమి సేమ్యముల విషయమేగాని, ఇండియన్ బ్యాంకును యెన్ కెల్ కమిటీగాని అధికారుల రాయల్ కమిషను వారికిగాని వీరను ముని నిచ్చియుండలేదు. మాంటెగ్యూ పెచ్చుపడ్డ అపరిపాలనా విధానము మంత్రుల పరిపాలనకు మార్పుచేసినది. కాని భూమి పన్ను నీటిపారుదల నిర్ణయములు ప్రభుత్వము క్రిందనే నిలిపి యుంచబడినవి. వ్యవసాయసంబంధముల మార్పులగూర్చి కానన సభలో ఎట్టి చట్టముల ప్రకటించుటకు నేడు చాల దుస్సరమునున్నది. కాననసభలోని రాజకీయసంఘముల, కలసంఘముల అనుబంధముల మూలమున గ్రామసమితిలనుండి వ్యవసాయకులచే నెక్కుకొనబడిన ప్రతిఘటనగూడ కాననసభలోను బయటను గూడ భూస్వామ్యులతో లాలోచియై భూసంబంధమైన మార్పులు ప్రవేశపెట్టు చట్టములకు వ్యతిరేకముగా పనిచేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమునతో పరోక్షమునతో ప్రభుత్వమునా రీతైఖరిని ప్రోత్సహించుచున్నారు. అందుచే గతి నాలుగయిందొడకండియు, కాననసభలో ముదరాను ఎట్టేలు లాగించు అప్రమ సమితి ప్రభుత్వము లింకను ఇంతవరకు కార్యరూపము దాల్చి బాలకపాయెను. 1903 వ సంవత్సరమున ప్రబలమున తీర్మానా తీహక్కులమును రైర్వముతో నెదిర్చి మదరాసు ఎట్టేలు లాగించు అప్రమ కాననసభలో ప్రవేశపెట్టిన, భూస్వామిగారివంటి కార్యకర్తలు బయటకు మన కాననసభయందు నేడు లేనట్లుల దొరుకుచున్నది.

ఈ పనులను పరిష్కరించుటకుగాను, వ్యావసాయక సంస్కరణల సాధించుటకు తీర్మానము బాంధోగన యవసరమునున్నది. ఇది చాల క్లిష్టమైనది.

ఈ పనులను కేవలము గృహసంబంధమై, క్లిష్టభూమిపై మైనది. రాజకీయశాస్త్రముతోగాని, బిటిమపరిపాలనా విధానమునుండి ప్రాంతపరిపాలనమునకు మార్పుచేయింతోడనే గాని ముఖ్యముగా పరిష్కరింపబడునట్టిది గాను భూస్వామ్యులలోను, వ్యవసాయకులలో నూతనభావోదయము కలుగజలసి యున్నది. ప్రస్తుతము బలహీనముగను వికాసశక్తిములేక విచ్చిన్నమైయున్న వ్యవసాయకులలో ఉత్తేజము కలుగుటకు పురోభివృద్ధి కలుగజేయుటకు మంచి పద్ధతులైన రైతాంగపద్ధతి నిర్ణయింపబడుటకు భూస్వామ్యులు తోడ్పడుటలేదు. వారిస్వప్రయోజనము ననుసరించి యెను ఉదారభావముతో రైతుయొక్క యభివృద్ధికి జమీందారులు తోడ్పడవలెను. కృషిజలకు తమమాంద్యమువలన కేవలము కర్మశాస్త్రముపై ఆధారపడియుండక స్వయంకృషి

చేసి తమ పాపములను నిలబెట్టుకొనుటకు పరాధీనతపడి స్వ తంత్రితో కృషిపల్లవలెను. భూస్వామికి రైతునకుల పరస్పరానుబంధము ఈనూతనమార్గముల పెంపొందించిన గ్రామసీమలలోని యార్థికాభివృద్ధి పుష్కలముగ పెంపొంది మాతృదేశము యొక్క ఆర్థిక రాజకీయభూభివృద్ధికి చేయూత నొసగలను.

స్వాగతవత్తములు

శ్రీయుతులు వేమవరపు రామ దాసు పంతులు బి.ఎ., బి.ఎల్.వారికి న్యాయ వాదులు, మదరాసు.

మహాశయ! తుడికాచల త్రేతంబు పురాణ ప్రసిద్ధ మగు నీ తిరుత్తల పురవరంబు నేడు సమావేశమైన ప్రథమ జమీన్దార్లకు మహాజనసభకు తా మధ్యక్షత నిహించి మా కష్టభివృద్ధికి సాహాయ్య మొనర్చి ప్రేమపూర్వకముగ నంగీకరించి విన్నవించు రాజనీతి వికారదులగు తమ స్వాగత మర్పించు భాగ్యము గలిగిండుల కెంతయు సంతోషించుచున్నాము.

నేనాధురీణ! సమద్యమి ధిరతులగు ఆంధ్రోద్యమము ప్రారంభమైన నాటకుండియు తాము రాజకీయ రంగమున పాల్గొని ఆంధ్రదేశ పౌరభాగ్యమునకు మాత్రమే నాక, భారతదేశ పునర్నిర్మాణమునకు మీ రొనగొనుండు నేటి ఆమూల్యమై యొప్పుచున్నది. ప్రజాపక్షమున "ధిరీ ధైర్య కాన్ఫిడెన్స్" సభాసభ్యులుగ విజయమంది స్వాతంత్ర్యశ్రేణులను వూరించి తా మా సభ్యులందు జూపిన వక్రత్వము మీదైర్ఘ్యధైర్యములకు లక్ష వేనోళ్ళ జాలుచున్నవి.

రైతుల ఆర్థిక దుస్థితిని సంపూర్ణముగ దొలగించి వారికి శ్రమ్యత్సాహమును గల్గించి దేశమోక్షమునకు రైతులే మూల కందములని నిరూపించుటకు సహకారోద్యమమున బ్రచేశము గల్గించుకొని పరపతి సంఘములను, భూమిరక్షా బాంధవులను వ్యాపికి చెచ్చి బ్యాంకింగు పద్ధతులకై శ్రద్ధతో పాటుబడుచు గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు మీర రాష్ట్రమునందు మాత్రమే నాక, భారతావనియు దుత్తులకుడడ తేయుచుండు ప్రచారము మీ ప్రతిభను మీ నేనాతురతను విశేషముచేయుచున్నది.

దయాసాంద్ర! కేటి పౌరభివృద్ధియతో తమ భార మంతయు నిగ్గనట్లు దలంపక ముమ్మందు, స్వాతంత్ర్య హీనుల మును, శక్తిహీనులను నైత్రుంగిపావుచుండు రైతుజనములకు మాయందు కరుణాదృష్టిని బలపి, ఎంతటి సజీవులలోనైనను ముమ్మద్యురేచు భారము తమ భుజాస్థంధములందుంచుకొని మాత్రమునకై చేదోడు వాడోడుగ సాహాయ్య మొనర్చి సోదర ప్రేమతోపి యుద్ధంప మిము సవినయముగ నేడుకొనుచు, త్రేతవానియగు శ్రీ నైట్రాబ్యాంకు మీ కన్నీవిధముల విజయమొనంగ సర్థించుచు, తమ కీ సమయమున మురయొకమారు శుస్వాగత మొసంగుచున్నారము.

ఇట్లు భవద్విధేయులు, జమీన్దార్లకు మహాజనసంఘ సభ్యులు, తిరుత్తల, 24-12-30.

చెన్నరాష్ట్ర ప్రధానామాత్యులగు గౌరవనీయులు దివాన్ బహద్దరు బొల్లిని మునిస్వామినాయుడు బి.ఎ. బి.ఎల్., గారికి

అమాత్యవర్య! మా "జమీన్దార్లకు మహాజనసంఘ" ప్రథమసమావేశ సంవత్సరమున మీకు స్వాగతమొసంగు నవకాశ మొదలించుట కనుదానందముచున్నారము. తాము మాజి ల్లాబోర్లను కద్యకులగుండి గ్రామపునర్నిర్మాణోద్యమమున కొనసరించిన నేన నెప్పటికిని మరువజాలము. మండలమండలము చక్కగ నల్లుకొనియున్న గ్రామ "రోడ్డులు" తమకుగల దేశాభిమానమును నేనోళ్ళ చాటుచున్నవి.

దీనజన బాంధవా! రైతుబిడ్డల విద్యాభివృద్ధికి తాము నర్పించిన నిధులను సేవ మరువలయునన్నను, మరపునకును న్నది తమకుగల ప్రజాభిమానము, యుద్ధాదరణగలములు, దీనాదిరీ నానందము దుండు మా కన్నివిధముల తోడ్పడవని మేము సంపూర్ణముగ విశ్వసించు చున్నారము. తామింతకు ముందు కార్యకర్తలగు బమీన్దార్లకు మహాజన సంఘాగ్రహణగ నుండినపుడు మాకుగల కష్టనష్టములను మీ రెంగిలెడి యున్నారు. తామిప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగమునం దుండినను తమ యుద్ధాదరణ మాత్రము మేము తప్పక పొందగలుగుదుమని నమ్ముచున్నాము.

ప్రజాభిమాన! ఈ నూతనోద్యోగము నడుపించి రైతు బిడ్డల భావ్యభివృద్ధికి తాము తోడ్పడవలయునని ప్రార్థించుచు న్నాము. తమ యుద్ధోగకాలముననే ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామపై న్యాయులుండుననియు, తాలూకా మాఖ్యకట్టాముల

లోని. డి.స్పెన్సరీలు, హాస్పిటలులుగా మారుననియు నాశించు చున్నారము. పశుచికిత్సాలయములు తాలూకాకా వోలన యిన నుండునట్లు చూడవలయునని మనవి. వ్యవసాయవిద్యపాఠశాలను ప్రభుత్వముగా రిప్పటికంటె నెక్కుడు ధనసహాయ మొనరించుట యావశ్యకము. ప్రభుత్వ వ్యవసాయకసంఘం ప్రజాసాహాయ్యమున కుపయోగపడునట్లు చూడవలయునని ప్రార్థన.

రైతులకుగల యితర యవసరములను శుశ్రీ మాకన్న మీకే యెక్కుడుగ తెలియునని మానమ్మి. మాకష్టములను దీర్చుటకు మీకు తగిన క్షేత్ర పకలముగ ప్రచారమును నాధిక వాసు డనుగ్రహించునాతమని యాదించుట తమ మరొకతూరి స్వాగత మొసంగుచున్నారము. మీరధేయులు, జమీన్దార్లకు మహాజనసంఘ సభ్యులు, తిరుత్తల, 24-12-30.

ప్రకటన

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము. 45 వాఙ్మయము. ఈ మహాగ్రంథమునకు ప్రతిభాకమునకు టికెతాత్మక విశేషార్థ పరిచయ వాఙ్మయ 18 208 పుటలతోను బహుచక్రని అచ్చు చేపడుచుండవలె బాలకాండ 6 వాఙ్మయం ప్రచురింపబడినది. ఈ బాలకాండము 6 వాఙ్మయంలోను 1981 పంలిరం కాక్ 8 వ వారంలో రాజమండ్రి పెంబ్రలో పరిషత్తు జరుపబడును. ఇందు మొదటితరగతిగా ఆసీకేరీనవాదురు 116 నూలు పదహారు రూపాయలు బహుమతి జొందుదును. ఇంకా చేరదలచువారు జనవరి 1 నాటికిగా రు 1-4-0 లు ఎంబ్రస్సు పంపించునాకే తప్పించునందుకు దృఢానుభూతులను నన్నెగాలు పంపించును. చాలా మందికిరగము. విశేషాంశములను గోరువాదురు 0-2-0 అంతాబిల్లుల పంపకొరకును పదమ వాఙ్మయం లు యీ నెలలోగానే శేరువారికి వాఙ్మయం 1 కి రు 1-0-0 యివ్వబడును. ఇతరులకు వాఙ్మయం 1 కి 1-8-0.

గోపేటి కృష్ణమూర్తిశర్మ, శ్రీగాయత్రీ ఆండ్ సర్కిక రామాయణ ప్రకాశకుడు, మామడూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

జి. యం. శెట్టి ఆంధ్రు సన్ను, 229, చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు శ్రేష్ఠతమమైన బంగారు వెండినగలకు సుసన్నద్ధమైన దుకాణము.

మదనకామేశ్వరి లేవ్యాము 2 బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము, నిక్కాక, నిప్పత్తున, శుక్లపద్మము, అతిమాత్రము మొదలగునాటిని వారించి మంచిబలమును, పిర్యస్థిధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కులముల డబ్బీ రు 1-4-0. పాలకుగంధి లేవ్యాము—రక్తకుడికి శ్రేష్ఠ మయినది. పవామేహము, మేహపాదలు, మచ్చలు, ఇతరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగునాటిని వారింపును. 4 డబ్బీలు చాలును. 20 కుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. ఖర్చునావేరు. పి.సి.పి. ఆంధ్రుగో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిశేపి-నెల్లూరుజిల్లా

AUCTION SALE OF PRINTING MACHINES, TYPES, MATERIALS AND GOODWALL OF THE LAW PRINTING HOUSE as a whole or in convenient lots At the risk of M.R.Ry. Pandit K. Bhaskara Ayl. Defaulting Purchaser. Messrs. MURRAY & Co., WILL SHELL BY PUBLIC AUCTION At No. 1/11 Mount Road, Madras. On Monday the 29th December 1930 and the following days commencing at 12 A.M. each day. Private Offers also Considered

జనాభా నెంబర్లు చెరువులు వాగ్మంజి, డి.సెంబరు 24:—కొన్ని యిండ్లపై జనాభా సంఖ్యలను చెరిపివేసినందుకు 16, 12, 9 పిండ్లబాటల కొందరు ఆరెజ్టుచేయబడిరి. (శ్రీ పి.)

తరగతి మార్పు శ్రీరంగం, డి.సెంబరు 28:—ఆర్. నారాయణయ్యగారు బి. ఏ. డి. యల్. తమిళనాడు రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి నేలంజెయిలులో 6 నెలలు శిక్ష అనుభవించుచున్నవారు మొదట 2-తరగతిలో చేర్చబడిరి. తిరుచినాపల్లి కలెక్టరు శిఫా ద్వై యిపుడు డి. తరగతికి మార్చబడిరి. (శ్రీ పి.)

విజయనగరము అమూర్తి, విజయనగరమునందలి పురపాలకసంఘ కలెండరు ముగుసాంగోస్తత పాతకాల వార్షికోత్సవము 14-12-30 తేది సాయంత్రము 4 గంటలు మొదలు 7-30 గంటలవరకు భారతాల ఫలములో జయప్రదముగ జరిగెను. ఆసభకు వాంఛప్రముఖులగు ను. రా. శ్రీ భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారి రధ్యక్షత వహించిరి.

ఆసభలో జిల్లాయందు సుప్రసిద్ధులై విజయనగరమునకు వన్నె తెచ్చిన శ్రీయుత మంధా నూర్యనారాయణపంతులు బి. ఎ. గారును, వికాఖపట్టాము నాథును నున్న తాళవముల కలెండరించిన శ్రీయుత ప్రభుల లక్ష్మీనరసింహము పంతులు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారును, శ్రీయుత చిత్రాపూరి లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రి బి. ఎ. బి. ఎల్. గారును విశ్వవిద్యాలయమున, ప్రాచీన విద్యావిధాన కాలములను, నైతికభావనాజన సరములను గురించి మధులాలకును ట్టుపరచిరి. పిదప ను. రా. శ్రీ అధ్యక్షుల లాంఛరాష్ట్రమునందలి విద్యార్థివయములను, ప్రస్తుత మనసరమున విద్యావిధానములను గురించియు ముచ్చటించిరి.

పిదప హిందూనారీరత్నమును శ్రీమతి కుల్చునామక సతిగా రాశీర్యచన పూర్వకముగ నాటపాటలయందును, వ్యాస రచన, వక్రత్వములయందును, పాతకాల లెక్కరాత పరిక్షలలో నన్నితరగతులయందును, నైతికతలో నున్న తపానముల నొందిన బాలబాలికలకు దయాపూర్వకముగ బహుమతుల నిచ్చిరి.

పిదప విద్యాధ్యక్షులమృత్యునామతో హాకీశ్రీంద్రము 2 పాండవోద్యోము 2 మేరిడెస్ నాటకములనుండి భాగములను చా చా రూపమున బ్రసర్పించిరి. శ్రీయు. ధా నూర్యనారాయణ పంతులు బి. ఎ. గారు పుస్తక రంగు, శ్రీమన్ కిదాంబిరంగాచార్యులు ఎమ్. ఎ. బి. ఎల్. గారు పుట్టి బాల్, హాకీలకు రజతకరూపముగ విద్యార్థుల బ్రత్యేక బహుమతుల నిచ్చిరి. ఈసందర్భమున శ్రీయుత మంధా నూర్యనారాయణ పంతులు బి. ఎ. గారు పాతకాల లెక్కరాత నెల్లన్ ఎన్వెన్లొపీడియా అనుగ్రంథము నువిత్తుగ నొసంగిరి. పిదప ప్రతిసంవత్సర విశేష పాతకాల వార్షికోత్సవము జరుపుదముగ జరుగునట్లు పథ్యము యాశీర్యచనములతోడను, వార్షి ధ్యనులతో డకు, వందనములతోడను పభి ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

నరసరావుపేట (స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యునిసిపలు మీటింగు 28-12-30 నరసరావుపేట పురపాలకసంఘ ప్రత్యేక సమావేశము తత్కార్యాలయమున 19-వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు చేరెనుగారగు తాడేపల్లి సంపూర్ణ లక్ష్మీనారాయణ గారి అధ్యక్షతను జరిగెను. ఈ సభయందు మాత్రం చట్టము ప్రకారము విధించినట్టి పన్నులను శుశ్రీన చేర్చు జరిగెను. అందు మాఖ్యమైనది పాకీదొడ్డి పన్ను శుశ్రీనచే యుండెను. ప్రాత చట్టము ప్రకారము యియ్యది ఆస్తి సంపత్తిరాదాయముపై విధించబడును. అవిధముగనే యీ మ్యునిసిపాలిటీ గారు యెక్. సుబ్బారాయణుగారి శిశ్నాగముపై సంపత్తిరాదాయముపై నూటికి 8 అడాలవంతున విధించుటకు తీర్మానింపబడినది.

అంతట ప్రాథమిక విద్యాశాల గృహము పన్ను విధించినను యీ మ్యునిసిపాలిటీనా రెడివరలో నిచ్చుచున్న 5010 రూపాయలను గూడ యిచ్చునట్లు కొన్నినా రంగీకరించిరి.

ఇట్లు మహాశివరాత్రికి కొలవచ్చుకొండ ఉత్సవమునకు వచ్చు యాశ్రయపై పన్ను విధించుటగుడ యీ కొన్నిలు నా రంగీకరించి, రై నెమ్మశేకుండ పిన్లలోడియగు పండులను నాశముకేయుటగుడ తీర్మానింపబడినది.

క్రీస్తుమను శేలపులు కొత్తూరు, కచ్చేరిలన్నియును క్రీస్తుమను శేలపులకు 24 నుండియు మూయబడి మరల జనవరి 6-వ తేదీనీ తెరువబడును.

సన్మానము భారా సీతారామయ్య పంతులుగారికి డిప్రీ కలెక్టరు భాయమెందులకుగాను పోలీసుఅధికారు లందరులకులనీ వారికి యీ రోజు సాయంత్రము అల్పాహరములనిదొసంగిరి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. దినపంచాంగము 26-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము	12 3 0	18 4 0
మొక్కజొన్న	12 14 0	18 0 0
శనగలు	14 0 0	15 8 0
రా. 164	8 12 0	9 0 0
సవ్వలు	14 0 0	15 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	11 0 0	12 0 0
సెనగలు	10 0 0	11 8 0
సెనగలు	11 0 0	12 0 0
మొక్కజొన్న	13 0 0	15 0 0
ఉలపలు	6 8 0	7 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మొక్కజొన్న	105 0 0	110 0 0
సెనగలు	14 0 0	15 0 0
శనగలు	29 0 0	31 0 0
రా. 67	93 0 0	95 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

కాయకము	70 0 0	78 0 0
కాయకము	40 0 0	42 0 0
కాయకము	67 0 0	84 0 0
కాయకము	80 0 0	85 0 0
కాయకము	21 0 0	25 0 0
కాయకము	22 12 0	28 2 0
కాయకము	24 8 0	25 0 0

5. నూలు

సం 20	5 5 0
సం 6	3 4 0
సం 10	6 12 0
సం 10 1/2	4 4 0
సం 14 1/2	4 8 0
సం 40	6 18 6
సం 4	2 10 0
సం 20 1/2	4 9 0
సం 20 1/2	5 0 0
సం 20 1/2	4 7 0
సం 24	4 15 0
సం 28	6 0 0
సం 30	8 0 0
సం 24	5 8 0
సం 12 1/2	3 12 0
సం 6 1/2	2 11 0
సం 22	5 6 0
సం 20 1/2	4 9 0
సం 22 1/2	4 12 0

6. లోహములు

సం 100	45 8 0	46 14 0
సం 100	21 8 0	21 18 3
సం 100	13 8 9	
సం 100	192 0 0	195 0 0
సం 100	240 0 0	242 0 0

7. రంగులు

సం 100	0 10 0
సం 14	1 10 6
సం 28	1 10 3
సం 55	1 8 3
సం 1	1 8 0
సం 100	3 4 0
సం 100	1 0 0

రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులో బోర్డులు స్కూలు

సేర్పాటుచేయుట
(గెజెట్ ప్రకటన)
మద్రాసు బోర్డులు స్కూలు స్టబుముయొక్క సెలెక్షన్ 8 వ సెక్షన్ (1) క్రింద స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులో నొక ప్రత్యేక భాగమును బోర్డులు స్కూలుగా సేర్పాటు గావించియున్నారు.

పోలీసు ఉద్యోగులు అగువడలేదు
సేలం, డిశం 24:— నామక్కులు తాలూకాయందు కలవునాయకను, పేటలో నొక కల్లుదుకాణమును ఎక్సైజు పోలీసు సబ్ డివిజన్ లకు సోదాచేసిరి. కొందర ప్రజలు వారి సెలెక్షన్-ని. ఆ ఉద్యోగ లిఖితుల అనుబంధతెదని తెలియ వచ్చెను. జిల్లాపోలీసు నూపర్వేంటుగా రక్కడికి పోయిరి.
(ఆ. ప్రె.)

సాంఘిక సేవాదళము-రామదండు

ఆంధ్రదేశములో, జాతిమతాది విషయములగు అహంకార పంచాయల విడనాడి నిర్మలముల మానవసేవను, ఆయా పనుల భగవత్సేవయును నొసర్చు నుద్దేశముతో, రామదండు. ఆనుసాంఘిక సేవాదళమును ఏర్పరచ పూనుకొంటిమి. ఈకార్య నిర్వహణమునకై జనవరి 3, 4 తేదీలలో తణుకులో బహిరంగ సమావేశము జరుపబడును. దేశసేవాప్రియులగు ఆంధ్రసోదర సోదరీమణులు విచ్చేయప్రార్థితులు. ఉచిత భోజనపదుపాయ ములు చేయబడును.
కాళీపట్నపు కొండయ్య,
బుద్ధిరాజు నాగభూషణరావు,
కంభంపాటి సత్యనారాయణ.

ప్రకటన

పెద్దాపురం మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారియొక్క 27-10-30, 28-11-30 తేదీల సభలో చేయబడిన ఈక్రింది తీర్మానములు, ఆక్షేపణలు ఏమైనా వుండేయెడల తెలియబరచుకొనుటకు, మదరాసు జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీ ఆక్టు 78-వ సెక్షన్ క్రింద ఎల్లరకు తెలియగలందులకు ప్రచురించడ మైనది.

తీర్మానము

మదరాసుజిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల అమెండుమెంటు ఆక్టు (ఆక్టు 10 ఆఫ్ 1930) యొక్క సవరణలను అనుసరించి ఆ స్తిపన్ను, వృత్తిపన్నుల వసూళ్లనుగురించి యిదివరకు అమలులో ఉన్న నోటిఫికేషనులను స్వల్పసవరణలు చేయుచు 1930 సంవత్సరం అక్టోబరు 1 తేది లగాయతు ఆ స్తి, వృత్తిపన్నులను ఈక్రింద తెలియజేయబడిన నోటిఫికేషనులో చెప్పబడిన ప్రకారము వసూలుచేయుటకు పెద్దాపురం మ్యూనిసిపలు కౌన్సిలువారు మదరాసు మునిసిపాలిటీల ఆక్టు 78 వ సెక్షన్ క్రింద తీర్మానించడమయినది. స్కా-వెంజింగుపన్ను, వృత్తిపన్ను విషయములో ఆక్షేపణలు ఉండేయెడల తెలియజేయవలెను. అట్టి ఆక్షేపణలు పెద్దాపురం మునిసిపల్ ఆఫీసులో 3-1-1931 తేదినిగాని ఆలోపునగాని దాఖలు చేయవచ్చును. 3-1-1931 తేదితరువాత అం దేయాక్షేపణలు మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలువారివలన విచారించబడనేరవు.

ప్రకటన

మదరాసు మునిసిపాలిటీల అమెండుమెంటు (ఆక్టు 10 ఆఫ్ 1930) చే సవరణ చేయబడిన మదరాసుజిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల ఆక్టు 5 ఆఫ్ 1920 యొక్క 78 సెక్షన్ క్రింద 1-10-1930 తేదీనుండి ఆ స్తిపన్ను, వృత్తిపన్నులను ఈక్రింద ఉదహరించిన ప్రకారం వసూలుచేయుటకు పెద్దాపురం మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. మదరాసుజిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల ఆక్టు 81 సెక్షన్ క్రింద ఆ స్తిపన్ను మదరాసుజిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల ఆక్టు క్రిందగాని లేక ఇతర చట్టముక్రిందగాని మినహాయింపబడేవాటి మీద పెద్దాపురం మునిసిపల్ సరిహద్దులలో ఉన్న అన్నియిండ్లు స్థలములమీదను, 1-10-1930 తేది మొదలు ఆ స్తిపన్ను వసూలుచేయబడును. మరియు సదరు ఆ స్తిపన్ను యిప్పుడు ఉన్న రీతినే.

1. సామాన్య పన్నులనిమిత్తం సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 9 1/2 చొప్పునయున్న.
  2. నీటిపన్ను మురికినీటిపన్ను సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 8 లు చొప్పునయున్న.
  3. స్కా-వెంజింగుపన్ను సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 0-8-0 చొప్పునయున్న.
  4. విద్యావిషయమై పన్ను మామూలు ప్రకారం నూటికి 1 చొప్పున వసూలు చేయబడును.
- పెద్దాపురం మునిసిపాలిటీ సరిహద్దులలో ఉండే అన్ని యిండ్లయొక్కయు, భూములయొక్కయు, సంవత్సరపు ఆదాయముమీద వసూలుచేయబడును.
అయితే సంవత్సరమునకు ఆరు రూపాయలకు తక్కువ ఆదాయము వచ్చే యిండ్లు, స్థలముల మీద తప్ప ఆ స్తిపన్ను విధింపబడదు.

II మదరాసు జిల్లామునిసిపాలిటీల ఆక్టుయొక్క 93 సెక్షన్ క్రింద వృత్తిపన్ను
ది 1-10-1930 తేదీనుండి వృత్తిపన్ను యాక్రింది స్కేలు ప్రకారం వసూలుచేయబడును.

తరగతి.	అర్ధసంవత్సరానికి	అర్ధసంవత్సరపు పన్ను
I	రూ 12,000 లేక మించి	110—0—0
II	రూ 9,000 మించి రూ 12,000	80—0—0
III	రూ 6,000 ,, రూ 9,000	50—0—0
IV	రూ 4,200 ,, రూ 6,000	28—0—0
V	రూ 3,000 ,, రూ 4,200	17—8—0
VI	రూ 1,800 ,, రూ 3,000	9—0—0
VII	రూ 1,200 ,, రూ 1,800	6—0—0
VIII	రూ 600 ,, రూ 1,200	2—0—0
IX	రూ 300 ,, రూ 600	1—0—0
X	రూ 180 ,, రూ 300	0—8—0

17 రూలు, 3 క్లాస్ ప్రకారం 12-వ క్లాసు exempt చేయడ మయినది.
మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసు, పెద్దాపురం }
21—11—30.
(సం.) సి. హెచ్. దొరయ్య,
చైరమాను,
మునిసిపల్ కౌన్సిలు, పెద్దాపురం.

బొంబాయి

వాలంటీరుల ఆరెస్టు

బొంబాయి, డిశం 24:—విదేశీ వస్త్రముల పరీక్షించు వాలంటీరులను దేశీయ వస్త్రములు, జుత్తులు వేయవలసిగా మొదలు పెట్టినందున విదేశీ వస్త్రముల మోటారులు నిలిచియుండిన వారు వాలంటీరులు చేయవలయును 8-30 గం|| ఆరెస్టు చేయబడిరి. లాఠీ సడవువారు ప్రజల తప్పులను చర గానే మోటారుల వదలి పోరి పోయినను, వాలంటీరులు కాపలా గాముందుండిరి. ఇంతలో పోలీసువారు వచ్చి వారిని ఆరెస్టుచేసి ప్రజలను చెదరగొట్టిరి.

తాలూకా అధ్యక్షుని ఆరెస్టు

జల్లెల వైద్యుడు, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము రెండు ఆధ్యక్షులను ఆరెస్టుచేయబడినది. వారిని ఆధ్యక్షుని 6 నెలలు శిక్షపడినది. వారిని నిర్బంధించుచు వైద్యుని పరీక్షించి, వారెవరు వారెవరు ఆధ్యక్షులను తొలగించి, పోలీసువారు తాళము చేసి యుంచిని కాంగ్రెసు కార్యాలయమును దాటి గుండు తమకి ముగిసిపోరి పోలీసువారు నిరాకరింపగా, తాళము పగులగొట్టుటకు బావుచుండగా ఆతడును కార్యకర్తలను ఆరెస్టుచేయబడిరి. (ఫీ. పే.)

కలకత్తా ఆరెస్టులు

కలకత్తా, డిశం 24:—బెంగాలులో అదివారం 29 వ తేదీన మోటారులు ఉత్సవదినము జరిగెను. దేవాలయములందు మసీదులందు ప్రార్థనలు జరిగెను. బరేంద్రనాథ ఛాటర్జీగారు, హుగ్లీ జిల్లాలో ప్రధాన కాంగ్రెసు ప్రచారకులు బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ప్రకారము ఆరెస్టు చేయబడిరి.

కలకత్తా మధ్యభాగమున స్వదేశీ మేళా ప్రారంభోత్సవమున ఆచార్య ప్రభులందరేగారు జరిపిరి. “మీమతమే స్వదేశీగను, దేశభావనమునకు ముఖ్యమాత్రముగను పాటించవలెనని వారు జెప్పిరి. ఇట్టి స్వదేశీ మేళవలన స్వదేశీ ప్రచారము ప్రతియింటికి వ్యాపించగలదనియు, ఉత్పత్తిదారులకును, వాడుక క్రయదారులకిని సంబంధము ఏర్పరచగలవనియు మేయరు నుబానుచంద్రబోసుగారు చెప్పిరి. (ఫీ. పే.)

అజీరు

సభకు హాజరయినందున శిక్ష

అజీరు, డిశం 24:—చంద్రుని ప్రవర్తన గానను, మరి ముగ్గురును అజీరు 24 వ తేదీన ఆక్రమసంఘమున ప్రకటించబడిన కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే జరుపబడిన బహిరంగసభకు హాజరయినందునగాను జరిమానా విధింపబడిరి.

లక్ష్మీనారాయణుని రాజకీయ నిర్బంధితుడు 5 కోజలనుండి బంటుకోట్లలో నిర్బంధింపబడినందున, అందులో కాలకృత్యములు తీర్చిన నిరాకరించి ప్రస్తుతము అపాయనీతియందున్నాడని తెలియుచున్నది. జమాలద్దీను ముఖ్యుడు గూడ నిరణీతము చేయుచున్నాడు. (ఫీ. పే.)

కరాచిలో 17 శిక్షలు

కరాచి, డిశం 24:—ఈమధ్యనే సత్యాగ్రహ వలంటీరుగ చేరిన పార్సీయమస్తాయు మరీ 12 మంది వాలంటీరులును విదేశీ వస్త్రములను బండ్ల మార్గమున నిరోధించినందున చెరి 4 నెలలు శిక్షపడిరి.

సిపిద్ధి లవణము గల్గియున్నందున 4 గురు సత్యాగ్రహులకు శిక్ష విధింపబడినది.

సుక్కురులో పరీక్షించు

సుక్కురులో జరుగనున్న విదేశీ వస్త్రముల ప్రదర్శనమును 500 మంది కాంగ్రెసు వాలంటీరులు పరీక్షించుచు చుండుచు యున్నారు. ఆ. పే.

నాగపూరు ఆరెస్టులు

నాగపూరు, డిశం 24:—కె. జి. కానల్లిగారు నారాధిపతి సంఘ కార్యదర్శియు, యాదవరావు దేశముఖి వి. ఎ. గారు సభ్యులను నేడిదయము 108 సెక్షన్ ప్రకారము ఆరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. పే.)

4 ద్విగవారము తిరుగు విద్యాలయమువారు డేరాయి కేసిడి ప్రారంభమయ్యెను. (ఫీ. పే.)

ధార్వారులో పోలీసు జులం

ధార్వారు, డిశం 24:—జెల్లాంజిల్లాలో కిల్టూరు గ్రామమున బీక కాపలావాని తుపాకి దొంగిలించబడినందున పోలీసువారి జులము యొక్క వయ్యెను. నుమారు 100 మంది ఆయుధములతో వచ్చి కిల్టూరునందు మకాముచేసిరి. 15 యిండ్లు సోదాచేసిరి. చాల అందోళనగ నున్నది.

లాహారు దుర్గయము

గాయపడినవారి నిధి

వేల్పుయ్యవరాజుగారి తండ్రి

లాహారు, డిశం 24:—శుక్రవారము 11.30 గ. ప్రభుత్వ ప్రకటన యిట్లుగలదు:—గవర్నరుగారు నిన్న రాత్రి కాంతిముగ నిద్రపోయిరి. వారికి చాల తృప్తికరముగ నున్నది. డా|| మిమూకు దార్మటు వారికి గాత్ర కొట్టిక నిద్రపట్టింది. ఆమె శరీరమునందు గుండు యింకనుగలదు. తరువాత శస్త్రచికిత్స చేసి తీయుదురు. ఆమె స్థితియెట్లున అదాయకరము గ లేదు.

పోలీసువారు నిన్న ను యిట్లుగని ఆరెస్టు చేసిరి. అందొక డువారి క్రిష్ణ, రెండవ వాని పేరు తెలియదు. కాని ఆతడు గూడ హిందువు. నిన్ననే పుట్టుము సొందెను. వారిమొమ్ము 19, 21 మధ్య యుండును.

వేల్పుయ్యవరాజుగారు పంజాబుగవర్నరుగారికింట్లు తండ్రి నంపిరి. “మీరు దుర్గయమును చిక్కిరిచి చాల విచారించుచున్నాను కాని అట్లే ప్రమాదములేక త్వరలో ఆరోగ్యము బడయుదురని నమ్ముచున్నాను”. గవర్నరుగారు కృతజ్ఞులై యుచు బదులు కేటెలువార్ల పంపిరి. గవర్నరుగారు రెండు కోజలలో గుర్రపుపందెములను బోయినారు. ఆ. పే.

తైమ్మనిమర్క

లండను, డిశం 24:—లండను తైమ్మసాత్రిక పంజాబు గవర్నరులై హత్యతోత్పన్నముగార్చి ప్రధానవ్యాసమునందెట్లు వ్రాసెను. “బెంగాలులో బ్రిటిషుకలహానిల హత్య గావించుచున్న ములన్నింటియొక్క ఉద్దేశము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కిది, భారత జాతీయవాదులను యెట్టి అంగీకారము కుదురకుండ జేయుటే. కలకత్తాలో సింపుసుగారిని హత్యగావించుట లాహారులో యీ దుర్గయము రెండును రొండుటే బిలసభా సమయమునే జరుగుట కోచనియును. దౌర్జన్యకృత్యములు సభకు తోడ్పడనేరవు. కాని సభకు భంగము కలుగకుండ జూరు కొనవలెను.” (రూటక)

కాంగ్రెసు ఆఫీసు సోదాచేయుట

లక్నో, డిశం 24:—పోలీసువారు స్థానిక కాంగ్రెసు కార్యాలయమును సోదాచేసిరి. అధ్యక్షులగు బాబు మోహన్లాలు సెగ్నిగారి యిల్లు కూడ సోదాచేసి కొన్ని కాగితములు తీసి కొనిపోయిరి. ఆరెస్టులు చేయలేదు. (ఆ. పే.)

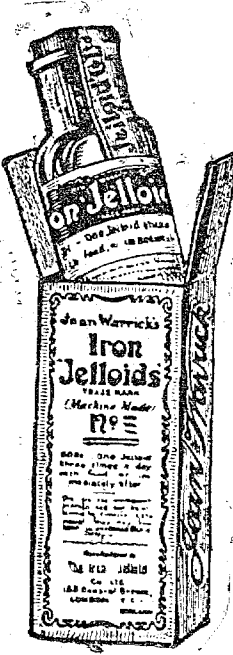
శరీరాచారమును భరించుట ఎట్లు

ఉష్ణ ప్రదేశములందలి శీవితము పనిచేయుచున్నను లేక గృహమునందున్నను పదా బదిలీక చేతను, ఆహారోగ్యము చేతను గడపవలసి యుండును. తమ రక్తమును ఆరోగ్యము గను, పరిశుభ్రముగను నుంచుకొనిన బుద్ధిమంతులు మాత్రము ఆరోగ్యముగానే యుండురు.

ఇది సులభముగా చేయబడుచున్నది. నరముల బలహీనత లేక మనోదుర్బలత్వము లేక స్నాయువుల నిస్పృహను మున్నగువి హేచ్చు గాకమునుపే తక్షణమే ఇది చేయబడవలెను.

ఐరన్ జెల్లాయిదులను

నేవించుటవలన

రక్తనాళములను పరిశుభ్రమున రక్తముతో నింపి, పోగొట్టుకొనిన బలమును మరల గలిగించును. మనస్సును నిర్భయముగా నుంచి, దీనిమునందు చెయిలసిన పనులు జనుచుచున్నామని నెరవేర్చుటకు తోడ్పడును.

ఇంత సుభముగా అంత మార్పు గలుగుట ఆశ్చర్యము. అయితే ప్రజలు నమ్ముచుండిన ఇంద్రజాలయకం యెనుకాస్త్రమునందు గల అద్భుతములు మిక్కిలి హేచ్చున నున్నవి. ఐరన్ జెల్లాయిదులు కాస్త్రమునందు మొదలైనవి.

4 రకములుగా తయారుచేయబడుచున్నది. (నెం 4)

నెం 1 పసిపిల్లలకు నెం 2 స్త్రీ పురుషులకు నెం 2 A పురుషులకు మాత్రమే. నెం 3 మిక్కిలి పూలు గలది. 14 జనములకు సరిపావు డౌవధము ధర రూ. 1. (40 జనములకు సరిపావు) పూర్తి సెడా బుడ్డి 1-3 ధర రూ. 2-12-0

ఫోర్టు నెంటుజూరి గెజెట్టు

(23-12-30)

కలెక్షన్లు

కె. వి. స్వామినాథయ్యగారు పోలీసు డిప్యూటీ మాఫరి టెండరుగా చిత్తూరు జిల్లా, తిరుపతి, సబ్ డివిజనుకు నియమింపబడిరి.

కె. వై. హెర్బర్టు లూయీసాస్టిక్ డివెన్ గారు గవర్నరుగారి వాడిగార్డుకు కమాండం గా నియమింపబడిరి.

ఎం. నరసింగరావుగారు గుంటూరు జిల్లా అడివనలు సెక్షన్స్ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

పి. మక్స్విక్ వి. సి. ఎస్. గారు మద్రాసు రికార్డు ఆఫీసు హ్యాండ్లరుగా నియమింపబడిరి.

హృదయశాఖ

నాదభూషి రంగాచార్యగారు కృష్ణాజిల్లా కోర్టు ఆధికార సరిహద్దులో అఫీషియలు రిసీవరుగా నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ శాఖ

వి. నాగేశ్వరరావుగారు కర్నూలు (ట్రెజరీ డిప్యూటీ) కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

అభివృద్ధి శాఖ

విశాఖపట్నం జిల్లా వెలుసరి అఫీసరు ఆర్. సి. వెంకటరత్నం శెట్టిగారు మద్రాసు వెలుసరి సెర్విసులో నోక సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖ

కోడ్డు బోర్డు యాక్రిందివారు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి:—1. ఆర్. ఫాల్గును (ఎం. ఎల్. సి.) గారు, 2. భా|| సా|| టి. ఎం. మోయిమా సాహెబుగారు.

పి. కె. ముఖర్జీగారు గంజాం జిల్లాబోర్డు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

పద్మనాభుని లక్ష్మీవరసింహం శ్రేష్ఠిగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యునిగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

జక్కం శెట్టి వెంకన్నగారు శ్రీ కాకతం మునిసిపలు కౌన్సిల్లరుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

కె. మలకొండారెడ్డిగారు నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి తాలూకాబోర్డుకు వైసుపైసిడెంటుగా యెన్నుకోబడిరి.

పాతర్ మల్లయ్య దేశబెరాగారు బరంపురం మునిసిపాలిటీ 7-వ వార్డుకు కౌన్సిల్లరుగా యెన్నుకోబడిరి.

గుగ్గి దొడ్డప్పగారు హోన్నేట మునిసిపాలిటీ 2-వ వార్డుకు కౌన్సిల్లరుగా యెన్నుకోబడిరి.

విద్యాశాఖ

డి. అడివయ్యగారు నెల్లూరుజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కౌన్సిలు సభ్యునిగాను

మహమ్మదు అబ్దుల్ గఫూరు సాహెబుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కౌన్సిలు సభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

ఆర్. సూర్యనారాయణగారు తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కౌన్సిలు సభ్యులుగా రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డుచే యెన్నుకోబడిరి.

జూడిషియలు శాఖ

వనచరాల వెంకటేశ్వరరావుగారు జిల్లా మునసబుగా తెనాలి (అడివనలు) నుండి కొత్తూరు (ప్రిసిపలు)కును, మరటి తులసీరామసాయుడుగారు ఏలూరు (అడివనలు) నుండి నంద్యాలకును, కుంభకోణం గోపాలరావుయ్యగారు సారంగరాజయ్యగారు బాపట్లనుండి కనిగిరికిని బదిలీ చేయబడిరి.

ఎక్సైజు శాఖ

టి. వి. వారాయణయ్యగారు సంద్యాల సర్కికు ఇన్ స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

పబ్లికవర్కు శాఖ

కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు విశాఖపట్నం టౌనుకు రెవ్వరేషను స్క్రీము సబ్ డివిజనుకు ఆసిస్టెంట్ యింజనీరుగాను, పి. గంగరాజు పంతులుగారు వాల్తేరు సర్కిలు మాఫరి టెండరు యింజనీరుకు పర్సనలు అసిస్టెంట్లుగాను నియమింపబడిరి.

వైద్యశాఖ

ఈ క్రిందివారు సివిల్ అసిస్టెంట్లు సర్జనులుగా ఆయా ఆస్పత్రులకు నియమింపబడిరి.

కె. వై. వి. దయానందరావుగారు సికింద్రాబాదు సి. ఆస్పత్రి, కె. ఎం. అనంతసుగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు స్త్రీల, పిల్లల, ఆస్పత్రి టి. వెంకటరంగం నాయుడుగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆఫ్ఫాల్మీకు ఆస్పత్రి, ఆర్. ఇ. ఎస్. ముత్తయ్యగారు మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆఫ్ఫాల్మీకు ఆస్పత్రి (రిజిస్ట్రార్ డిప్యూటీ) సి. ఎస్. అనంతరంగరావుగారు ఢిల్లీ నిపట్నం గవర్నమెంటు ఆస్పత్రి.

భారతదేశ పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారి సింహావలోకనము

ధీర్, డిసెంబరు 22:—ఈ దేశములోని రాజకీయ పరిస్థితులను సింహావలోకనముగా వివరించుచు ఇండియా గవర్నమెంటువారు ఇటీవల చేసిన ప్రకటనయందు యీక్రింది విషయములు ప్రాయశః.

బొంబాయి మోటారులారీ ప్రమాదము

బొంబాయి నగరములో యిటీవల దుండగములు జోర వ్యయము జరిగినది. విదేశీవస్తువులు మూటలను గొనిపోవునట్టి యొక మోటారులారీని నిరోధించుటకై యొక వాలంటీరు ప్రయత్నము చేసెను. అతడు ప్రమాదవశమున పదరు మోటారు క్రింద పడి ఖరదీంచెను. పదరు విదేశీవస్తువుల పరుగు భానుందు తన పరుగును మోటారులారీల మీద పంపుటకై పోలీసువారి సహాయము కావలెనని కోరెను. మొదటి రెండు లారీలను నిరుపద్రవముగా వేశెను. కాని మూడవ మోటారు లారీ పోవుచుండినపుడు జనసమూహము మోటారులారీ మీద రాళ్లువృష్ట వారంభించిరి. కొందరు జనులు లారీమీదకుగూడ వెళ్లి ద్రోవ రు ను కొట్ట సాగిరి. మోటారులారీ అంతట నొక వాలంటీరును డిగొనెను. అతడు దానిక్రిందపడెను—తరువాత ఆస్పత్రిలో మరణించెను. కాని, యతనిమీదనుండి మోటారులారీని బుద్ధిపూర్వకముగా పోలీసువలయుననియే పోలీసు వారు చేసినవని యిది యిది నగరముందు నందరితెలుపెను. కాని, అప్పుడు ఆమోటారు వెంటగాని మోటారు మీదగాని పోలీసువా రెవరును లేరు. ఒకపోలీసు సార్జెంటుమాత్రము ప్రమాదము జరిగిన పిమ్మట మోటారులారీమీద కెక్కాను. అతడు మోటారులారీమీదకు వచ్చిమాడగా ద్రోవరు స్పృశింపి పడియుండెను.

అవాటిరాత్రి జనులు గుంపుగాకూడి ఆస్పత్రిని ముట్టడించి అచటగల బ్రిటిష్ జెండా ఊడలాగి జాతీయపతాకమును ప్రతిష్ఠించిరి. పోలీసు వారు వచ్చి తిరిగి బ్రిటిష్ జెండాను వెలకొల్పిరి. విదేశీవస్తువులు నిలువయుంచబడిన గిడ్డంగిని పగులగొట్టి తెరచి విదేశీవస్తువులను రక్షింపుటగానే జనులు తగులబెట్టిరి. అగ్నివ్యాలులు చల్లార్చటకు లోపుగానే 14 నేల రూపాయలవరకు వ్యయమయ్యెను. ఆరాత్రి పోలీసువారి పైబడి జనులు దౌర్జన్యములు చేసిరి.

మరనాడు మరణించిన వాలంటీరు కేసును పెద్దయూరేజింపుతో కొనిపోయి నిక్షేపించబడిన ప్రదేశములో దహనం సాగరము జరుపదలంచిరి. ఇందువల్ల పోలీసువారికిని, జనులకును ఇంకొకచూరు సంఘర్షణ కలిగెను.

కాబట్టి వై సుగతులనబట్టి దౌర్జన్యరాహిత్య మను విషయో యీ దుండగములను విదేశీవస్తువులపైమార్గరణమాదులే చేయుచున్నారని తెలియగలదు.

దౌర్జన్యమార్గముల నవలంబించెడి ధోరణి అహమ్మదాబాదులో గతవారములో బాగుగా కన్పించుచున్నది. రాజద్రోహాపూరితమైన కాగితములను పిఠులలో పంచివెట్టుచుండగా పోలీసువారు కూడదని జెప్పినను జనులు వెడలిపోవుటకు నిరాకరించిరి. అందువల్ల కఠినపద్ధతుల నవలంబించి జనులను తరిమివేయవలసినవచ్చెను. స్త్రీలు ఆరెఘుచేయవలసిరి.

నంగరాష్ట్రముందు బాంబు ప్రయోగములు మున్నగు భయంకరదృశ్యములు తిరిగి తలయెత్తుచున్నవి. జెయిల్లో కై డిలు అవిధేయులై ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈ వార్తలు ఆతురత కలగ జేయుచున్నవి.

నంయుక్తవరగణాలలో పన్నుల నిరాకరణములు

సంయుక్త పరగణాలలో పన్నుల నిరాకరణదృశ్యము శీఘ్రముగా సాగింపబడుచున్నది. ప్రతికల వ్రాతలు నానాటికి నీచితోగొడి వచ్చుచున్నవి. చాల ప్రతికలు కాపనోల్లంఘనము సామెదించు చున్నవి కొన్ని మాత్రము దౌర్జన్యకార్యములను గూడ హెచ్చరించు చున్నవి.

పంజాబరాష్ట్రములో బునిపోట్లు జరుగుచున్నది. వడ్డీవ్యాపారులను హిందూ సామాజికాల ఇండ్లు దోచుకొనబడుచున్నది. ఈరీతిగా జరుగుచున్న దోపిడీయందు వాతవిభేదస్పర్థ లేనియు కారణములు కావుత్తిరికదనమే ముఖ్యకారణము. కాపాడికాగరము వల్ల సాధారణముల సేరమునకూడ చేయ నచ్చుననెడి భాషము ప్రజలయందు కలిగి యీ దుండగములకు వారితో చేయూత యగుచున్నది.

రౌండుటేలిలు ప్రభుత్వగూర్చి దేశములో శ్రద్ధగా పరికించుచున్నారు. హిందూ మహమ్మదీయ సమాధానము చేవార సంధులకై జనలలో ఆకాభంగము కలుగుచున్నది. (ఆ, ప్రె.)

లకోటా ప్రశ్నలు

5 ప్రశ్నలు ప్రాసీక్యూటేషన్ పంపిన కవరు చింపకయే పూజ చేసి, ఫలితములను ప్రాసీ మీశిల్ల కవరుకు కలిపి రు. 1—4—0 పి. సి. పంపుదుము—వర్తమానం విదేశా ఫలములు రు. 2—8—0. శ్రీ నరసవతి జ్యోతిషాలయం, కాకినాడ.

భారతచారిత్ర పరిశోధక మహాసభ

ప్రదర్శనమునందలిచిత్రపటముల వివరములు

పాట్నా, డిసెంబరు 28:—

పాట్నా యందు భారతచారిత్ర పరిశోధక మహాసభతో పాటు ఒక ప్రదర్శనముకూడ ఏర్పరుపబడినది. ఇందు ప్రాచీన గ్రంథములు, కాపనములు, ఫర్మాకాలు, చిత్రములు, వాగ్యములు, ఆయుధములు మున్నగునవి యున్నవి. పి. సి. మునుల్, అజిత్ ఘోస్ గార్లు కొన్ని చిత్రపటములను పంపియున్నారు. టిప్పుసుల్తానుగారి చిత్రపటమును ప్రిన్సు గులాం హుస్సేనుగారు పంపియున్నారు. డక్కానుండి 19 వతేదీయన ఆలంగారిచే చిత్రింపబడిన మూడుచిత్రపటములు ప్రదర్శనమునందున్నవి. డక్కాయందు గుల్తాను మహమ్మదు షాబాగారి స్మారకచిహ్నమును తోపటములవల్ల గుర్తింపబడినందున్నవి. జహంగీరు చక్రవర్తికిని రాజా మానసింగు కుమార్తెను జరిగిన వివాహపుచిత్రపటము మయూరసింహాసనముపైన మజిలీను చక్రవర్తి చిత్రమును ధీర్ వాస్తవ్యులగు రాయబహద్రుల పరాపదానుగాఢ పంపియున్నారు.

నజీం సక్కాయను నీళ్లు మోయువాడు 6 గంటలకాలము ధీర్ సామ్రాజ్యధిపత్యము వహించిన చరిత్రభాగమును వివరించుచు మరియొక చరిత్రపటమును ప్రదర్శనమునం దుంచబడినది. 1589 సంవత్సరమున సార్ సాగారిచే హుమాయూను ఓడగొట్టబడినది. అప్పుడు వారు ధీర్నుండి పారిపోయిరి. ప్రాణమును రక్షించుకొనుటకై పరుగెత్తికొనిపోవుచు మార్గమధ్యముననున్న ఒకవదిని హుమాయూను దాటుచుండెను. ఆసమయమున నీటి వేగమునకు హుమాయూను పట్టుదెప్పి మునిగిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్నపుడు నజీం సక్కా అను నీరుమోయువాడు హుమాయూనును రక్షించి ఒడ్డునకు తీసికొనివచ్చెను. 1555 సంవత్సరమున హుమాయూను మరల రాజ్యమునకు వచ్చినప్పుడు తన కేట్రనను బహమన విస్వవలయునని నజీంసక్కాగారు కోరిరి. 6 గంటల కాలము సింహాసనము నధిష్ఠించి రాజ్యముచేయ హుమాయూను అనుమతి నొసగెను. నజీంసక్కా సింహాసనముపై కూర్చుండి దర్బారు నలుపుట ఈచిత్రమునందు చిత్రింపబడినది. 1782 సంవత్సరమున వెనిస్ లో ముద్రింపబడిన ఆర్మీనియను వైబులు చరిత్రప్రదర్శనమునం దుంచబడినది.

మహాసభాసమావేశము

పాట్నా, డిసెంబరు 28:—నిన్నటిదినము భారతచారిత్ర పరిశోధక మహాసభయందు పలువురు ప్రముఖులు వ్యాసములను చదివిరి. సర్ ఇవాన్స్ కాలనుగారు 1768 సంవత్సరపు పాట్నా హత్యలను గురించి ఒకవ్యాసము చదివిరి.

హెచ్. హెచ్. సి. గార్లుగారు ప్రాచీన కాపనములను వేరరించి భద్రపరచుటకై కొంతమంది యువకులకు ప్రత్యేక శిక్ష గరుపవలయునని నూచించుచు ఒక వ్యాసము చదివిరి.

జనపనార ఎరుమతి వర్తకమును గురించి జె. సి. సిన్హా గారు ఒక వ్యాసమును చదివిరి. 18 శతాబ్దమువరకు వెంగరాష్ట్రమునుండి విదేశీయులకు ఎక్కువగ గుడ్డలు ఎగుమతి యగు చుండెను. ఈ ఎగుమతి తగ్గుటచే ఇతరవరకు దేవినైనను ఎగుమతి చేయు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచన జరుప ప్రారంభించిరి. 1791 సంవత్సరమున జనపనార సాంపిల్ ఇంగ్లండునకు పంపబడినది. అది మొదలు జనపనార యెగుమతి క్రమక్రమముగ వృద్ధియొనవని సిన్హాగారు చెప్పిరి. (ఆ, ప్రె.)

తులసి—బిల్వ

ఇవి తులసి—బిల్వ అను జాతీయమూలికలనుగూర్చి కావ్యవిషయకపరిశ్రమ చేసి వ్రాయబడిన ఉత్తము గ్రంథరాజములు. ఈ మూలికల ఓవధిగూము, వైద్య ప్రయోగములు, కావ్యచర్చ, పురాణ వివరము సరళ కై లిలో వివరింపబడినవి. వైద్యులకు, భిక్షులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన గ్రంథములు. క్రొనువెజాన మంచి పెదరువైటు కాగితముమీద ముద్రింపబడి గృహలక్ష్మి గ్రంథమాలలో ప్రథమద్వితీయ కుసుములుగా ప్రచురింపబడినవి.

గ్రంథముల కర్తలు డాక్టర్ కె. యన్. కేనరి ప్రతి ఒక్కటికి రు. 0-8-0

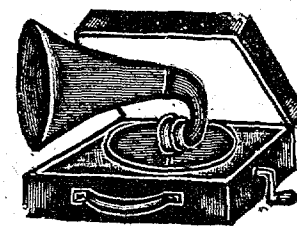
“గృహలక్ష్మి” కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు నెం. 752 ఎగ్మూరు, మద్రాసు

కంపులు, పచ్చలు, మంచిముత్యములు వగైరాలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ, ఎర్నేవి లక్ష్మీనారాయణచౌదరి ప్రొవైటరు, బెజవాడ

మద్రాసుపం దెములు 1930-31 సం॥ రము

మొదటి స్ప్రింగ్ మీటింగ్	
శనివారము	27-12-1930
గురువారము	1-1-1931
శనివారము	3-1-1931
శనివారము	10-1-1931
బుధవారము	14-1-1931

ట్రావెలింగ్ ఫోనగ్రాఫ్ వెట్టె

వీధివారలు, ధనవంతులు సహితము కొనదగిన స్వల్ప ధర. మీకు సంగీతము నందు కుతూహలము గలుగును. రెండురై ఫలను పొడ గలిగిన స్టేటు ఒకటి, 200 నూరుల డబ్బా, హార్వ మొదలగు యావత్తు సామానులతో గ్రామఫోను వెట్టె ధర రూ. 5-12-0. మాణిక్యం కంపెనీ, 18 లీటు, సాపుకార్ షేలు, మదరాసు.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు) శిలకులభద్రా! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాళకము ఈ మాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరచి, అపులిం తలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, వెక్కిళ్లు, పర్యాంగములయందు జలక్షయము, పిక్కలు, పొరవ్వ, తామలు, కిరణ్సు, క్రేడ్లు, అక్కులు, మొదలగు వానియందు గలిగిడి నొప్పలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు సేవావారినొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు ఆనేక ఓషధులు చేరవని. అనుభవ కౌషధముగలచేతను వరమహాసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నీజము తెలియగలదు. ధరకామా:—అయి రేడ్ల వైద్యనిలయం, లక్ష్మణు బాబ్బు, నిడుమోలు, (కృష్ణాజిల్లా).

ఏజెంటు కావలెను

కలనోప్పి, యిక్కుయెంబా, చేయి కాలు వట్టుకొనుట, వంటివొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుకొ భాగ్యలిజిందిన “బామా తైలమునకు” సమమగు నుండు శేరణియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుదు.

అమర్ చెండు, శోబాచెండు, ఇంగ్లీషుమందులు పలనెరులు నల్పారోక్, నైట్రి మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారములు, 68 నెం. వైసప్పనాయునిపేటి, మద్రాసు.

విశాఖపట్టణ స్వదేశీ ప్రదర్శనము

ఈ ప్రదర్శన సంఘమువారు తమ ప్రదర్శనమునకు స్వదేశీ వస్తువులను ప్రదర్శించుటకును, విక్రయించుటకును, యేర్పాటుగావించియున్నాడు. ప్రదర్శనము కొరకుగాని, లేక అమ్మకముకొరకుగాని, తమ వస్తువులను పంపగోరువాడు తమవస్తువులకు రానున్న ఖర్చులను తామే భరింపవలెను. మరియు, తమవస్తువులు జాగ్రత్తగా నుంచబడుటకుగాను యాదగిన వివరింపబడిన ప్రకారము స్వల్పరూపమును చెల్లింపవలెను.

1. ప్రదర్శనముకొరకు మాత్రమే పంపబడు వస్తువులకు, సదరు వస్తువులచే జాక్రమింపబడు ఫలముయొక్క వైశాల్యమునుబట్టి రూపము నిర్ణయింపబడును. ౩6 చదరపు అడుగులకు లోప 1 కి రూ 1-8-0 రూపము నిర్ణయింపబడినది.

2. ప్రదర్శనసంఘమువారిచే విక్రయింపబడుటకు పంపబడువస్తువులకు సదరువస్తువుల అమ్మకమువలనవచ్చు రాబడి మొత్తములో 100 కి 5 వంతు చొప్పున రూపము నిర్ణయింపబడినది.

3. ప్రదర్శనకాలము ఒక్క-దినమునకు మాత్రమేగాక మొత్తముగా పదిదినములకును తీసికోబడవలెను.

ప్రదర్శనకాలకొరకు దరఖాస్తులు డిశంబరు 30 తేదీలోగా 10 రూపముల అధ్యక్షుతో కూడ చేరవలెను. వస్తువులను ప్రదర్శించు వారికి బసలు మాత్రమే ప్రదర్శన సంఘమువారిచే యేర్పాటు చేయబడును.

ప్రదర్శనము జనవరి 4 వ తేదీ నుండి 10 దినములవరకు జరుపబడును. కలకత్తా నగరముయొక్క డిప్యూటీ మేయరు అను శ్రీయుత ఎస్. కె. బాసుగారు అధ్యక్షుత పనించుట కంగీకరించిరి.

ఇతర వివరములకొరకు ప్రదర్శనసంఘ కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను.

వైదాపురం

21-12-30 తేదీన రామారాజులూకా వైదాపురం గ్రామములో నూతనముగా నిర్మింపబడిన గ్రామచావడి తెరచి సందర్శనమున శ్రీ తాలూకా తహశీల్దారువారు అధ్యక్షుత పనింపబడుట కాహ్వానింపబడి యానాటి సాయంకాలము మూడు 4 ఘంట గ్రామమునకు విచ్చేసిరి.

అంతట 4-20 ఘంటలకు సభ ప్రారంభింపబడి మ-రా-రా-శ్రీ గోపాలని రామయ్యగారిచే శ్రవణానందముగా దైవప్రార్థన గావించబడినది.

అవల గ్రామమునకుగరియిన మ-రా-శ్రీ పాకనాటి లక్ష్మీనరాయణగారు సభాసభలకు స్వాగతం బిసంపించు శ్రీ చావడిదారువారిని సభాధ్యక్షుత పనింపవలసినదిగా కోరిరి.

తదనంతరము శ్రీ తహశీల్దారువారు అధ్యక్షుత పీఠములకరించి ప్రవచనాలంకృతులు గావడి వారి ప్రారంభోపన్యాసము గావించిరి.

పిమ్మట మ-రా-శ్రీ యస్. పార్థసారథ్యంగారు తమ సమాజ పాండిత్యపటిమతో రాజభక్తినిగూర్చి యుపన్యసించిరి.

అటుపై ము||రా||శ్రీ బి. అనంతనారాయణయ్య బోధుపాఠశాల సహాయోపాధ్యాయుడు ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి ప్రితి విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు గల పంబంధమును గూర్చి వ్యక్తీకరించిరి.

తర్వాత వైదాపురంరేంజి అసిస్టెంటు మైకా యిక్సెక్టరుగారగు యనమండ్రం శ్రీరాములుగారు రాజభక్తిని గూర్చియు ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తి ప్రితి గూర్చియు మొదలుగా గల విషయములు ముచ్చటించిరి.

కడపట శ్రీ తహశీల్దారుని వారు తమ యంత్యోపన్యాసము గావించిరి.

కట్ట కడపట వందనపేరుగలయులతోను ఫలహారానంతరముతోను సభ జయప్రథముగా ముగింపబడినది.

ఈ సభ ము||రా||శ్రీ అబ్బూరు వెంకటనరసయ్యగారి యొక్కయు ము||రా||శ్రీ అన్నదానం రామయ్యగారి యొక్కయు సహాయముచే జయప్రథముగా నిర్వహింపబడినది. (ఒకవిలేఖరి.)

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి - బెజవాడ.

ఆంధ్రదేశమందు అతిప్రసిద్ధము లగు మా మంతులకును మా పెద్ద కేల్లగునకును మా పుస్తకములకును నేడే వ్రాయుడు. 3

మహాపాధ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట

రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు		
అముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8	0 0
శృంగార నైషధము వ్యాఖ్యతో	6	0 0
కథాసరిత్సాగరము వచనము 8 వాల్యం	8	0 0
సత్యపరుడైన నాటకము	1	4 0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1	0 0
మేఘసందేశము సంపూర్ణ వివరణముతో	2	8 0

కేల్లగు వలయువారు శ్రీ వేంకటరావు 4, మల్లి కేశ్వర పిల్లి, జి. టి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

దేశాభిమానము గల క్రయదారులకు స్వదేశీ సరకులు

హిందువులచే తయారు కాబడిన ఉత్తమ వస్తువులు, శుద్ధస్వదేశీ - సరసమైన ధరలకు

నేతనంబంధ మైనవి

నూలు, పట్టు, ఉన్ని, ఫ్లానెల్, చొక్కా, గుడ్డలు, లాగుగుడ్డలు, దుప్పట్లు, పచ్చడములు, ధోవతులా, ఆంగవస్త్రములు, తుండుగుడ్డలు, చీరలు, రవికగుడ్డలు, మున్నగునవి.

వాతసాధనములు:—

పెన్నెళ్లు, కలములు, సీరా, ముద్రలమైనము, జిగురు, టాయిలెట్ సబ్బులు, తలనూనెలు, క్రిమిహాదర్లు, పండ్లపాళ్లు, పాదరత్నలకు మెఱుగులు.

త్వరలో రానున్నవి:—

కాగితములు, బిస్కట్లు, చాకులు, ఆటవస్తువులు, భక్ష్యములు, విరాయి వస్తువులు.

క్రొత్తస్వదేశీదేశాభిమానము:—

ది జనరల్ స్వదేశీస్ లిమిటెడ్.

368, ఎస్ప్లనేడ్ (హైకోర్టుకు ఎదురుగా) మద్రాసు.

చైర్మన్:—మిస్టర్ కె. భాష్యం, బి.ఎ., బి.యల్.

THE GENERAL SWADESHIS, LTD.

368, Esplanade (opposite to High Court) Madras.

Chairman:—MR. K. BASHYAM, B.A., B.L.

సంతరావూరు భీష్మ బ్రహ్మచర్య నిత్యానంద యోగీశ్వర ప్రణీతము.

జాతీయసమష్టిధర్మ తత్త్వరహస్యము

అను గ్రంథమునందు ప్రతియొక మనుష్యుడును తన జన్మ తన జాతి తన యాత్ర తన వృత్తి తెలిసికొనవలసిన విధియొక్క యున్నది గనుక ఈ నూలుకు విషయములనుగురించి మీ రెన్నడును వినియుండవలయునంటి హిందువులు తేదరహస్య సమష్టిధర్మ తత్త్వమునంతయు ప్రతిష్ఠించి పురాణేతిహాసప్రతిపాదిత సిద్ధాంతముక్తముగా తేటమాటలతో వ్రాయబడి యున్నది గాన సర్వ సుజనలు శీఘ్రముగా ఈ గ్రంథము తెప్పించుకొని స్వయంపక్షి గ్రహించురుగాక. మొ: పోస్టజీక రు. 1-0-0. వీరచే వ్రాయబడిన “సర్వమతసారము - మోక్షమార్గము” అను గ్రంథము 4 వేదములు 1180 ఉపనిషత్తులు 82 పురాణముల సాత్త్వికములతో శ్రీలు వాలురు కూడ ముముక్షుధర్మము తెలిసికొనులాగున వ్రాయబడిన సారము. కాల్కికా ధర్మముల పోస్టజీక రు. 1-4-0.

అడ్రస్:—మ. రా. శ్రీ-టి. రంగనాయకులుగారు,

వేటపాలెంపాస్టు, రవాణా తిమ్మనమద్రము, గుంటూరుజిల్లా.

అప్రస్తుతవిషయమువైనాధారవడు

ప్రాసక్యూషను

చెల్లదగునా?

(న్యాయమూర్తి కార్మిక్ గారి సముఖమున)

చిన్నా రెడ్డియను నొకరిని అబద్ధపుసాత్త్వికము నొసంగి నందులకుని ప్రాసక్యూషను చేయవలసినదిగ కడప నెవన్న జడ్జి గారిచే జారీచేయబడిన యు త్తర్పునై పీలులేయుట కనుమతించి పవలయునని మద్రాసు హైకోర్టులో దరఖాస్తు గావించబడినది.

ఒకానొక హత్యాభియోగములో సదరు చిన్నా రెడ్డి కొద్దుసాక్షిగా విచారించబడియుండిరి. ప్రాసక్యూషన్ పక్షమున హాజరయిన న్యాయవాదికి తాను ముప్పదిరూప్యము లాసంగి యుండిలేదని యతడు తనసాత్త్వికమునందు తెప్పించు. కాని న్యాయవాది మాత్రము తా మొత్తమును చిన్నా రెడ్డి వద్దనుండి స్వీకరించి యుంటిమని చెలిసిరి. అంతట చిన్నా రెడ్డిపై, అబద్ధపు సాత్త్వికము నొసంగెనని నెవన్న జడ్జిగారు సబ్-డివిషన్ మేజిస్ట్రేటు కొద్దులో ఫిర్యాదు దాఖలుచేసిరి.

హైకోర్టులో వాదము జరిగినపుడు, సదరు చిన్నా రెడ్డి న్యాయవాదికి నేడైనను మొత్తము నిచ్చినా యన సంగతి హత్యాభియోగమునకు ప్రస్తుతముయినది కాదనియు, ఒకానొక యభియోగమునకు సంబంధించని విషయము వాధారముగ గాని ప్రాసక్యూషన్ జరుగుటకు పీలులేదనియు న్యాయమూర్తికి విన్నవించబడినది.

న్యాయమూర్తి ఆపీలు దాఖలుట కనుమతించి ముందుదర్యాను నిలిపిరి. వి. ఎల్. ఎలిరాజు, ప. నుబ్ర హ్యూయిక్ల్యాగారు ఆపీలుదాఖని తరపున వాదించిరి.

శూలనోప్పి త్వరలో కుదురును

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారుకూడ నిరంతరము జనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన కొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. విక్కిలి నువ్రసినదైవమి.

దీనివైననే కడచిన అనేకసంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనోప్పి, అతిసారము, ఉదయమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయువు మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలుగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లేన్స్ శూలనోప్పి అతిసారనివారిణి ఎప్పుడును దగ్గర చేకూర్చిగా నుంచుకొనవలెను. ఏలనగా శూలనోప్పి, తిమ్మిరివాయువు, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తఱుచుగా ఉన్నట్టుండి అధికమగుచున్నది. 10-1

చేంబర్లేన్స్ శూలనోగనివారిణి 2

ప్రపంచమునందును చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతికొనెను. కొక్కవధము, అది కొర్రెడికాదు, అది తప్పక నూనె మిచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

శూలనోప్పికి, అతిసారమునకు పూర్వీక నివారిణి.

కడుపునోప్పికి ప్రథమనివారిణి

Printed and Published by C. Seshagiri Rao, B.A., Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.
Editors: K. Nageswara Rao and C. Seshagiri Rao, B.A.